

Uradni list

C 76

Evropske unije

Slovenska izdaja

Informacije in objave

Zvezek 52

31. marec 2009

<u>Obvestilo št.</u>	Vsebina	Stran
III <i>Pripravljalni akti</i>		
ODBOR REGIJ		
77. plenarno zasedanje 26. in 27. november 2008		
2009/C 76/01	Mnenje Odbora regij „Politika vključevanja in medkulturni dialog“	1
2009/C 76/02	Mnenje Odbora regij „Pravni okvir skupnosti za evropsko raziskovalno infrastrukturo (ERI) in skupno načrtovanje raziskav“	6
2009/C 76/03	Predhodno mnenje Odbora regij „Lizbonska strategija za rast in delovna mesta“	14
2009/C 76/04	Predhodno mnenje Odbora regij „Prispevek regij k doseganju evropskih ciljev na področju podnebnih sprememb in energetike: poseben poudarek na konvenciji županov“	19
2009/C 76/05	Mnenje Odbora regij „Predlog priporočila sveta o mobilnosti mladih prostovoljcev po Evropi“	23
2009/C 76/06	Mnenje Odbora regij „EU kot globalni partner za razvoj – pospeševanje napredka na poti k uresničitvi razvojnih ciljev novega tisočletja“	30
2009/C 76/07	Mnenje Odbora regij „Skupna politika priseljevanja za Evropo“	34
2009/C 76/08	Mnenje Odbora regij „Peto poročilo o napredku na področju gospodarske in socialne kohezije“	38
2009/C 76/09	Mnenje Odbora regij „Zahodni Balkan: okrepitev evropske perspektive“	42
2009/C 76/10	Mnenje Odbora regij „Dodana vrednost vključevanja lokalnih in regionalnih oblasti v proces širitve“	48

SL

Cena:
18 EUR

(Nadaljevanje na naslednji strani)

<u>Obvestilo št.</u>	Vsebina (nadaljevanje)	Stran
2009/C 76/11	Mnenje Odbora regij „Povečanje energijske učinkovitosti z informacijskimi in komunikacijskimi tehnologijami“	54
2009/C 76/12	Mnenje Odbora regij „Krepitev kompetenc za 21. stoletje: agenda za evropsko sodelovanje v šolstvu“	58
2009/C 76/13	Resolucija Odbora regij o finančni krizi	63
2009/C 76/14	Resolucija Odbora regij o prednostnih nalogah Odbora regij za leto 2009 na podlagi zakonodajnega in delovnega programa Evropske komisije	66

III

(Pripravljalni akti)

ODBOR REGIJ

77. PLENARNO ZASEDANJE 26. IN 27. NOVEMBER 2008

Mnenje Odbora regij „Politika vključevanja in medkulturni dialog“

(2009/C 76/01)

ODBOR REGIJ

- meni, da je medkulturni dialog ključni instrument za spodbujanje kulturne raznolikosti ter krepitev in združevanje ljudi v večjezični, večkulturni Evropi;
- je prepričan, da je dialog med različnimi verstvi in svetovnimi nazori eden najpomembnejših elementov za trajnostni medkulturni dialog;
- poziva Evropski parlament, da podpre pripravo evropske listine za medkulturni dialog, Evropski komisiji in državam članicam pa predlaga organizacijo stalne evropske platforme za medkulturni dialog, v katero bi morale biti vključene lokalne in regionalne oblasti, da bi se razvil sistematični dialog, ki bi se začel v naših mestih in regijah;
- meni, da imajo lokalne in regionalne oblasti široke pristojnosti pri spodbujanju medkulturnega dialoga;
- meni, da bi morale lokalne oblasti vzpostaviti odprt dialog s posameznimi skupinami v družbi in spodbujati ter podpirati komunikacijo med njimi, organizirati srečanja in izobraževati ljudi s predavanji, festivali, razstavami in drugimi dejavnostmi;
- opozarja, da so v številnih državah članicah lokalne in regionalne oblasti odgovorne za zakonodajo na področju politike vključevanja in za njeno izvajanje, zato igrajo ključno vlogo pri vključevanju priseljencev;
- meni, da je medkulturni dialog pogoj za učinkovito vključevanje. Lokalne in regionalne oblasti so najbližje državljanom, zato lahko spodbudijo skupno priznavanje in dejavnejšo vključitev v ta dialog;

Poročevalec: Milan BELICA (SK/EPP), predsednik samoupravne regije Košice

Referenčni dokument

Zaprosilo francoskega predsedstva o politiki vključevanja in medkulturnem dialogu ter vlogi lokalnih in regionalnih oblasti

I. POLITIČNA PRIPOROČILA

ODBOR REGIJ

Načelo večkulturnega dialoga

1. poudarja, da je osnovno načelo evropskega povezovanja spoštovanje in spodbujanje kulturne raznolikosti. Glavni instrument za razumevanje te raznolikosti, krepitev in združevanje ljudi v večjezični, večkulturni Evropi je medkulturni dialog;

2. poudarja, da lahko pojem medkulturnega dialoga v povezavi s socialno in teritorialno kohezijo pomaga prevzemati temeljne vrednote zasebnega, družbenega in javnega življenja, kot so solidarnost, odgovornost, strpnost, spoštovanje, tradicionalne vrednote, prizadevanje za družbeni napredek in razumevanje družbene in kulturne raznolikosti. Poleg tega lahko okrepi sposobnost komuniciranja med posamezniki in skupinami z različnim kulturnim ozadjem ter sobivanja v solidarnosti;

3. poudarja, da sta enakost dostopa do kulture in svoboda kulturnega izražanja ključna elementa temeljnih evropskih vrednot in predpogoja za medkulturni dialog in vključevanje;

4. poudarja, da je za učinkovito spodbujanje medkulturnega dialoga potrebno sodelovanje na regionalni in lokalni ravni, ki vključuje lokalne in regionalne oblikovalce politik, socialne partnerje, izobraževalne zavode in zavode za poklicno usposabljanje, nevladne organizacije, mladino, športne in kulturne organizacije ter strukture, ki zastopajo priseljence, in druge ustrezne partnerje na lokalni ravni. Verska in laična združenja so prav tako pomembni partnerji v tem dialogu, saj pomagajo ustvarjati potrebo po medsebojnem razumevanju in tolerantnosti, pod pogojem, da to potrebo ustrezno izrazijo;

5. je prepričan, da je dialog med različnimi verstvi in svetovnimi nazori eden najpomembnejših elementov za trajnostni medkulturni dialog. Organizacije različnih prepričanj so temeljni akterji v naši družbi ter na lokalni in regionalni ravni. Posvetne in verske oblasti lahko skupaj razvijejo metode dela za spodbujanje medsebojnega razumevanja in s tem za krepitev medkulturnega dialoga. Podpora metod in dejavnosti, razvitih na lokalni in regionalni ravni, lahko prav tako utrdi načelo medsebojnega razumevanja;

6. zato poziva Evropski parlament, da podpre pripravo evropske listine za medkulturni dialog, Evropski komisiji in državam članicam pa predlaga organizacijo stalne evropske platforme za medkulturni dialog, v katero bi morale biti vključene

lokalne in regionalne oblasti, da bi se razvil sistematični dialog, ki bi se začel v naših mestih in regijah.

Vloga lokalnih in regionalnih skupnosti v medkulturnem dialogu

ODBOR REGIJ

7. meni, da imajo lokalne in regionalne oblasti široke pristojnosti pri spodbujanju medkulturnega dialoga ter pomembno odgovornost pri oblikovanju in podpori bogate kulturne raznolikosti. Poleg tega imajo ključno vlogo pri širjenju in izvajanju najboljših praks in izmenjavi izkušenj v medkulturnem dialogu, predvsem zato, ker zagotavljajo usklajevanje večrazsežnih lokalnih in regionalnih mrež, ki združujejo vse udeležence;

8. meni, da lahko lokalne in regionalne oblasti zaradi svojega položaja širijo znanje o kompleksnem aktualnem stanju in soobstoju raznih kulturnih identitet in verskih sistemov, zaradi česar morajo zelo dobro razumeti posamezne skupine, njihove dejavnosti in njihov vpliv v družbi. Zato je treba opredeliti čim večje število zainteresiranih strani ter jih vključiti v strukture za neposredno in intenzivno izmenjavo z ustreznimi lokalnimi in regionalnimi oblastmi;

9. opaža, da se veliko medkulturnih pobud upravlja na lokalni in/ali regionalni ravni. Lokalne in regionalne oblasti imajo zato, ker so državljanom blizu, dober strateški položaj za odzivanje – skupaj z drugimi lokalnimi akterji – na specifične potrebe in zahteve različnih kulturnih skupin na njihovem ozemlju in za spodbujanje obsežnejšega medkulturnega dialoga;

10. meni, da bi morale lokalne oblasti vzpostaviti odprt dialog s posameznimi skupinami ali sestavami v družbi in spodbujati ter podpirati komunikacijo med njimi, organizirati srečanja in izobraževati ljudi s predavanji, festivali, razstavami in drugimi dejavnostmi. Lokalne in regionalne oblasti bi morale spodbujati odprt dialog, v katerem bi imele nepristransko vlogo in spoštovale svobodo in pravice posameznikov in skupin, zato bi lahko kot posredniki v tem procesu zagotovile tudi „svetovne storitve“ (informacije in projekte).

11. meni, da bi morali imeti priseljenci možnost voliti na lokalnih in regionalnih volitvah ter volitvah v Evropski parlament;

12. zato spodbuja pristojne oblasti in politične skupine, naj podpirajo njihovo udeležbo na teh volitvah in s tem olajšajo njihovo vključevanje v družbo.

Medkulturni dialog kot ključni pogoj za politiko vključevanja

ODBOR REGIJ

13. meni, da je medkulturni dialog pogoj za učinkovito vključevanje. Lokalne in regionalne oblasti so najbližje državljanom, zato lahko spodbudijo skupno priznavanje in dejavnejšo vključitev v ta dialog;

14. priporoča, da Evropska unija v okviru svojih pristojnosti zagotovi jasne okvire in predpogoje za uspešno vključevanje, pri čemer je treba upoštevati, da je politika vključevanja in priseljevanja nacionalna pristojnost in da je treba spoštovati načelo subsidiarnosti;

15. poudarja potrebo po oblikovanju in podpori upravnih struktur (vse na enem mestu) za praktična vprašanja, s katerimi se soočajo priseljenci (hkrati z običajnimi birokratskimi težavami), ki lahko ponudijo uporabne informacije, zlasti novim priseljencem;

16. opozarja, da so v številnih državah članicah lokalne in regionalne oblasti odgovorne za zakonodajo na področju politike vključevanja in za njeno izvajanje, zato igrajo ključno vlogo pri vključevanju priseljencev. Pri pripravi skupnih evropskih okvirov, priporočenih v točki 14, je treba upoštevati razlike v nacionalnih sistemih in geografski položaj posamezne države članice, dosedanje običaje ter zgodovinske in kulturne posebnosti, kar pomeni tudi, da bi morale lokalne in regionalne oblasti uporabiti model vključevanja, ki ustreza njihovim specifičnim okoliščinam;;

17. poudarja, da so lokalne in regionalne oblasti z uresničevanjem svojih pristojnosti na teh področjih pogosto soodločajo o učinkovitosti in uspešnosti številnih vidikov politike vključevanja;

18. poziva, da se za ukrepe vključevanja namenijo primerna sredstva na lokalni in regionalni ravni ter proučijo obstoječi programi. Lokalnim in regionalnim oblastem bi bilo treba pomagati pri upravljanju procesa vključevanja z zagotavljanjem informacij in finančnih sredstev ter razvijanjem najboljše prakse. Odbor zato predlaga, da se predvidijo smernice in ukrepi, ki bodo omogočili financiranje projektov in ukrepov na lokalni in regionalni ravni za vključevanje priseljencev;

19. opaža velik obseg priseljevanja v Evropsko unijo. Zato je treba okrepiti sodelovanje in dialog na področju kulture in zagotoviti, da kulturne razlike ne povzročajo konfliktov, ampak postanejo orodje razvoja, krepitve strpnosti in združevanja ljudi v večkulturni Evropi, ki temelji na obojestranskem spoštovanju in solidarnosti;

20. poziva k okrepitvi prizadevanj za pripravo skupne evropske politike za upravljanje nedovoljenega priseljevanja.

Mnogi pravni vidiki nedovoljenega priseljevanja presegajo pristojnosti lokalnih oblasti, toda socialne posledice tega pojava občuti predvsem lokalna in regionalna raven. Treba je poiskati načine in si prizadevati za posvetovanje z regijami in lokalno ravni pri pripravi skupnih politik na tem področju in za reševanje konkretnih problemov nedovoljenega priseljevanja v okviru medkulturnega dialoga;

21. meni, da imajo regionalne in lokalne oblasti posebno vlogo na področju politike priseljevanja, ker številne od teh storitev, ki so pomembne za uspešno vključevanje, kot je npr. dostop do stanovanj, zdravstva, izobraževanja, strokovnih in jezikovnih učnih programov itd., zagotavljajo lokalne in regionalne oblasti in so zato prve, ki se soočajo s problemi na teh področjih;

22. opozarja, da traja proces vključevanja, zlasti na lokalni ravni, včasih več generacij. Zato meni, da je ključno, da lokalne in regionalne oblasti zagotovijo uspešno vključevanje v strukturnem, socialnem, gospodarskem in kulturnem smislu. Nujni predpogoj je, da dejansko prispevajo k nediskriminaciji novih prebivalcev, njihovim pravicam in dostopu do virov, delovnih mest in storitev, da se lahko popolnoma vključijo v evropsko družbo. Dostop do normalnega trga dela, ki ga urejajo države članice, je ključnega pomena;

23. priporoča, naj se prouči možnost, da se v vsaki državi članici vzpostavi mreža lokalnih in regionalnih skupnosti za povečanje sodelovanja, da bi tako z uresničevanjem lokalnih projektov, ki jih izvajajo lokalne oblasti, okrepili sodelovanje za učinkovito upravljanje migracijskih tokov ter usmerjeno vključevali priseljence;

24. opozarja na evropsko leto medkulturnega dialoga 2008, ki s spodbujanjem razumevanja različnih kultur pomembno prispeva k vključevanju ljudi s priseljenkim poreklom. Komisija bi morala proučiti, če bi letno praznovanje evropskega dneva za vključevanje in medkulturno strpnost lahko okrepilo zavest in poudarjalo obogatitev, ki izvira iz kulturne raznolikosti;

Podpora stanovanjskim politikam v procesu vključevanja

ODBOR REGIJ

25. priporoča, da se ustvarijo pogoji za vključitev družin priseljencev med družine in skupnosti lokalnih prebivalcev s celostnimi programi, usmerjenimi v izboljšanje grajenega okolja in mestnega načrtovanja, zagotavljanje storitev, izboljšanje kakovosti okolja ter boj proti socialni izključenosti, ki bodo pripravljeni z aktivno vključenostjo priseljencev. Meni tudi, da je treba opraviti dodatne raziskave o izkušnjah vseh držav članic v zadnjih letih glede sposobnosti zagotavljanja stanovanj (za priseljence), pri čemer je treba posebej poudariti izvajanje programov za izboljšanje mestnih četrti z velikim deležem priseljencev;

26. spodbuja lokalne in regionalne oblasti, da uporabijo obstoječe možnosti financiranja EU za pomoč priseljencem, prosilcem za azil in beguncem, pri iskanju zaposlitve in pri dostopu do socialnih, zdravstvenih in stanovanjskih storitev. Lokalne in regionalne oblasti bi morale zagotoviti kvalitativno in kvantitativno izboljšanje javnih storitev, izobraževanja in učnih programov ter kakovostno življenje v mestih z učinkovitim mestnim načrtovanjem in ustrezno stanovanjsko politiko za preprečitev poslabšanja razmer v mestih z učinkovitimi programi obnove propadajočih mestnih okolij.

Kvalifikacije in zaposlovanje v povezavi z vključevanjem

ODBOR REGIJ

27. opozarja na dejstvo, da lahko priseljenci zato, ker ni na voljo projektov za sprejem in vključevanje ter stalno zaposlitev, končajo v mrežah izkoriščevalcev in kriminalcev ali celo sami prostovoljno ali nehote postanejo storilci kaznivih dejanj, s čimer lahko ogrožajo varnost in socialno kohezijo;

28. predlaga, da si države članice v sodelovanju z lokalnimi in regionalnimi oblastmi ter gospodarskimi in socialnimi partnerji prizadevajo za izboljšanje dostopa priseljencev do dela v okviru pristojnosti držav članic in za odpravljanje diskriminacije na trgu dela. Države članice jih morajo obvestiti o možnostih na trgu dela in jih spodbujati, da se pripravijo za zaposlitev z vseživljenjskimi in po potrebi posebnimi programi usposabljanja.

Večjezičnost in poučevanje tujega jezika kot način za spodbujanje medkulturnega dialoga

ODBOR REGIJ

29. meni, da se začne občutek pripadnosti razvijati v šolah in da je programe za sprejem in vključevanje mogoče sistematično razvijati v vseh predšolskih, šolskih in visokošolskih sistemih držav članic;

30. meni, da bi morale lokalne in regionalne oblasti poudariti vlogo in pomen izobraževanja kot pomembnega načina za večjo ozaveščenost o raznolikosti;

31. poziva k namenjanju večje pozornosti kulturnim, jezikovnim in intelektualnim potencialom priseljencev, ki so za Evropsko unijo v globaliziranem svetu zelo pomembni;

32. poudarja potrebo po podpori poučevanju, ki se osredotoča na medsebojno razumevanje. Za dosego tega bi morali biti učni načrti zasnovani tako, da bi odsevali večkulturno okolje EU in načelo aktivnega spodbujanja večkulturnega dialoga;

33. močno poudarja poučevanje tujih jezikov in razvijanje podlage za večjezičnost v predšolski dobi. Poudarja pomen dobrega poznavanja jezika države gostiteljice in okolja, v katerem oseba živi; zato predlaga razvoj ustreznih podpornih ukrepov in možnosti učenja v šoli in, za različne starostne skupine priseljencev, zunaj šolskega okolja;

34. se strinja, da je treba krepitev dialog med verskimi skupnostmi in združenji ter drugimi kulturnimi akterji. Prebivalci EU morajo bolje poznati in razumeti tako države v EU kot tiste zunaj EU, vključno z njihovo zgodovino in kulturo. Priseljenci in lokalni prebivalci morajo z izobrazbo dobiti pozitivno podobo o Evropi: odkrivanje skupnih vrednot in skupne zgodovine, interakcije med kulturami, podobne družbene in politične pravice ter dolžnosti;

35. predlaga, da se lokalne in regionalne oblasti zavežejo za krepitev medkulturne zavesti pri uslužbencih lokalnih in regionalnih oblasti in drugih ponudnikih javnih storitev ter da spodbujajo pravično zastopnost priseljencev in pripadnikov narodnih manjšin med osebje v teh institucijah;

36. meni, da lahko lokalne in regionalne oblasti igrajo vlogo pri oblikovanju okolja za tuje študente ter jim omogočijo ustvarjanje povezav z mestom, kjer študirajo, tudi le za krajše obdobje.

Krepitev sodelovanja z mediji

ODBOR REGIJ

37. poziva lokalne in regionalne oblasti, naj v tesnem sodelovanju z lokalnimi mediji ter kulturnimi organizacijami in združenji izvajajo informacijske kampanje na lokalni in regionalni ravni, da bi dosegli predvsem „zapostavljene“ skupine, s čimer bi kar najbolj izkoristili priložnosti, ki so na voljo;

38. meni, da imajo lokalni mediji pomembno vlogo, čim objektivneje obveščati o stanju in dejanskih razmerah v evropskih večkulturnih družbah in tako po eni strani izboljšati prilagodljivost prebivalstva države gostiteljice (krepitev medkulturnega ozaveščanja in poznavanja ter sprejemanja preseljevanja) in po drugi spodbujati priseljence k vključitvi v družbo ter spoštovanju kultur, tradicij, običajev in jezikov države gostiteljice in drugih držav članic Evropske unije;

39. predlaga, da se organizirajo decentralizirani dogodki, usmerjeni k zainteresiranim stranem na lokalni in regionalni ravni, ter da se spodbuja primerno poročanje o teh dogodkih v regionalnih medijih. Lokalne in regionalne oblasti bi morale poudariti jasno vlogo medijev pri spodbujanju enakosti in medsebojnega razumevanja ter še naprej ustvarjati pogoje za spodbujanje kulturnega dialoga;

40. opaža potrebo po ustvarjanju novih prostorov medkulturnega dialoga (različnih vrst digitalnega okolja, posebnih kavarn, dejavnosti v parkih ali na trgih) in predlaga, da se spodbujajo razprave v mestih, dialogi, učenje tujih jezikov, tečaji naturalizacije, programi zaposlovanja, tečaji enakih možnosti in programi za boj proti diskriminaciji itd., pa tudi sistematične izmenjave in spremljanje izkušenj, novi pristopi, uspehi in neuspehi, ki jih je treba zagotoviti na lokalni ravni.

II. PRILOGA**Ad 6**

Program Medkulturalna mesta Sveta Evrope in Evropske komisije je mreža evropskih mest za medkulturni dialog. Cilj mreže je izmenjava izkušenj in primerov dobre prakse med člani v zvezi z vprašanji, povezanimi z zaposlovanjem, jezikom, izobraževanjem, kulturo, mediji itd.

Ad 23

V državah članicah, ki so takšne mreže storitev že preskusile, je bilo mogoče z delom komisij na lokalni in regionalni ravni skrajšati čas obravnave prošelj za azil, izboljšati življenjske razmere prosilcev in spodbujati njihovo vključevanje v lokalne skupnosti. To je prineslo tudi številne prednosti glede varnosti in kakovosti življenja.

Arco Latino predlaga spodbujanje mrež in združenj na evropski ravni, da se ovrednoti duh medregionalnega sodelovanja in uskladijo ukrepi med državami članicami z enakimi izzivi priseljevanja. Le s tovrstnim sodelovanjem bo mogoče okrepiti usklajene dejavnosti sorazvoja z državami izvora.

Ad 28

Evropska mreža lokalnih in regionalnih oblasti za socialno ekonomijo (REVES) je v svoje dejavnosti začela vključevati priseljence in rezultati tega vključevanja so zelo pozitivni. Člani mreže izvajajo številne pobude medkulturnega dialoga in participativnega vključevanja. Državljeni tretjih držav ali druge osebe s priseljenkim ozadjem so deloma vključeni ne le v izvajanje, temveč tudi v načrtovanje teh pobud (ki še vedno potekajo). Preizkušajo se nova področja sodelovanja in medkulturnega dialoga, kot so npr.: a) kavarna kot prostor za srečevanje starejših priseljenec, b)

dejavnosti medkulturnega dialoga v javnem parku, ki vključujejo tudi delo z različnimi skupinami mladih, ki preživljajo prosti čas v parku, c) krepitev strokovnega znanja in sposobnosti priseljenec (na temelju projekta *Extracompetenze*), d) organizacija dejavnosti v šolah, ki bi združevala starše različnih narodnosti in e) priseljenci in lokalni prebivalci bi lahko ustanavljali podjetja socialne ekonomije (npr. zadruga).

Ad 30

Radio Regina je uvedel projekt *Dvojčki*, v katerem skušajo novinari najti vzporednice in primerjave z zgodovinskimi simboli in tradicijami drugih držav članic EU.

Ad 32

Na Slovaškem se počasi vzpostavljajo vseevropske kulturne tradicije, kot je *Sosedski dan* ali *Evropski dan glasbe*.

GD Evropske komisije za razvoj je uvedel pobudo pošiljanja uradnikov EU kot ambasadorjev na šole na dan Evrope 9. maja.

Ad 33

Pri mladih in najmlajših je treba že zgodaj vzbuditi motivacijo za učenje jezikov. Učenje jezikov se mora začeti čim prej, ker se lahko mladi tako lažje, hitreje in celoviteje naučijo jezika. Prizadevati bi si bilo treba za napredek pri učenju jezikov v osnovni in srednji šoli. V osnovnih šolah bi morali razvijati sposobnost pogovora v tujem jeziku, v srednjih pa naj bi se dijaki učili tretjega jezika. Univerzitetne možnosti za nadaljnje izboljševanje že pridobljenih jezikovnih znanj bi bilo treba povečati z razširitvijo programskih področij v okviru programa *Vseživljenjsko učenje* za spodbujanje mobilnosti študentov in delavcev.

V Bruslju, 26. novembra 2008

Predsednik
Odbora regij
Luc VAN DEN BRANDE

Mnenje Odbora regij „Pravni okvir skupnosti za evropsko raziskovalno infrastrukturo (ERI) in skupno načrtovanje raziskav“

(2009/C 76/02)

ODBOR REGIJ

- je prepričan, da imajo regije in lokalne skupnosti odločilno vlogo v evropskem raziskovalnem prostoru (ERP), saj to politiko približujejo državljanom in so bolj seznanjene z izkušnjami akterjev v okviru te politike;
- podpira vzpostavitev pravnega okvira Skupnosti, ki so ga zahtevale države članice, da se tako olajša vzpostavitev in delovanje učinkovite infrastrukture v Evropi, za katero bo značilna vrhunskost, ki bo spodbujala raziskave in ki bo izboljšala konkurenčnost Evrope v primerjavi s tretjimi državami;
- meni, da je za zagotovitev transnacionalne narave raziskovalne infrastrukture treba doseči, da so v primeru, ko so članice te infrastrukture regije ali lokalne skupnosti, najmanj tri regije ali lokalne skupnosti iz različnih držav članic, ne glede na to, od kod izvirajo druge članice infrastrukture;
- poziva k temu, da se posebna pozornost nameni EZTS kot pravnemu instrumentu, ki omogoča vzpostavljanje infrastrukture na evropski ravni. Zato meni, da bi morali uvodni izjavi 5 in 9 nove uredbe Sveta vsebovati jasnejše reference o tej zadevi;
- poudarja pomen regij in lokalnih skupnosti pri spodbujanju skupnih programov raziskav, saj so tako na znanstveni kot tehnološki ravni oziroma na ravni podjetij najboljše seznanjene s posebnimi lokalnimi razmerami in s tem s potrebami po sodelovanju na strateških področjih;
- poudarja, da je treba povečati regionalni in lokalni vpliv z decentraliziranimi raziskovalnimi infrastrukturami ter potrebo po tem, da ERI upoštevajo morebitno podporo, ki bi jim jo lahko dala vzpostavitev virtualne mreže infrastruktur.

Poročevalec: Iñaki AGUIRRE ARIZMENDI (ES/ALDE), generalni sekretar za zunanje zadeve, avtonomna skupnost Baskije, Španija

Referenčna dokumenta

Predlog uredbe Sveta o pravnem okviru Skupnosti za evropsko raziskovalno infrastrukturo (ERI)

COM(2008) 467 konč. – 2008/0148(CNS)

Sporočilo Skupno načrtovanje programov – sodelovanje za učinkovitejše reševanje skupnih izzivov

COM(2008) 468 konč.

I. POLITIČNA PRIPOROČILA

ODBOR REGIJ

1. je prepričan, da imajo regije in lokalne skupnosti odločilno vlogo v evropskem raziskovalnem prostoru (ERP), saj politiko približujejo državljanom in so bolj seznanjene z izkušnjami akterjev v okviru te politike. Zato meni, da morajo imeti regije strateško vlogo pri pobudah, sprejetih z namenom, da se ERP okrepi in razširi, posebej pri tistih pobudah, ki se nanašajo na ustanavljanje zanesljivih raziskovalnih zmogljivosti v inovativnih okoljih ter na sodelovanje na področju raziskav;

2. pozdravlja dve pobudi, ki sta bili predstavljeni, in ugotavlja, da sta pomemben prispevek k poglobitvi in širitvi ERP. Odbor v svojem mnenju Evropski raziskovalni prostor: nove perspektive ⁽¹⁾ opozarja na potrebo po sprejetju ukrepov za okrepitev postopka vzpostavitve ERP kot koraka naprej, da bo gospodarstvo Evrope najbolj dinamično na svetu;

3. meni, da je treba regije in lokalne skupnosti obravnavati kot osnovne enote upravljanja tako na teritorialni kot na ekonomski ravni, in poudarja odločilno vlogo regij in mest Evrope pri izvajanju nove lizbonske agende in pri spodbujanju bolj konkurenčnega evropskega gospodarstva s pomočjo strategije, usmerjene v inovacije;

4. poudarja, da ima vsaka evropska regija svoje posebnosti glede podjetniške strukture ter stopnje zrelosti in strokovnosti. Zato je prepričan, da je treba te posebnosti upoštevati pri vzpostavljanju povezav med regijami in sprejemanju ukrepov za izboljšanje konkurenčnosti na globalni ravni. Zagotoviti je treba, da poseben položaj nekaterih regij, kot so najbolj oddaljene regije, ne bo razlog za izključitev pri zahtevi za vzpostavitev ERI. Zato bi bilo treba sprejeti ukrepe, s katerimi bi najbolj oddaljenim regijam zagotovili dostop do te virtualne mreže infrastrukture;

⁽¹⁾ CdR 83/2007 fin.

5. poziva države članice, da skupaj z regijami, ki jih sestavljajo, usklajeno odločajo o svojih politikah na področju inovacij ter ukrepov in instrumentih za spodbujanje teh politik, da bodo doseženi rezultati ustrezali tudi sedanjim potrebam na lokalni in regionalni ravni;

6. se strinja s sklepi Sveta za konkurenčnost ⁽²⁾ glede izboljšanja upravljanja ERP, ki temeljijo na dolgoročnejši viziji ter skupnem delovanju Komisije in držav članic in širši podpori zainteresiranih strani in državljanov. Odbor zato ponovno predlaga, da se v upravljanje ERP že od prvih faz priprave vključijo vse zainteresirane strani, še posebej znanstvena skupnost, in se tako spoštuje načelo subsidiarnosti ter ustvarijo povezave z drugimi politikami na področju izobraževanja, inovacij in kohezije;

7. poziva Evropsko komisijo in države članice, da sprejmejo potrebne ukrepe, da se lokalne in regionalne oblasti uspešno in v celoti vključijo v upravljanje teh dveh pobud, ki ju mnenje obravnava.

Pravni okvir Skupnosti za evropsko raziskovalno infrastrukturo (ERI) – COM(2008) 467 konč.

ODBOR REGIJ

8. podpira vzpostavitev pravnega okvira Skupnosti, ki so ga zahtevale države članice, da se tako olajša vzpostavitev in delovanje učinkovite infrastrukture v Evropi, za katero bo značilna vrhunskost, ki bo spodbujala raziskave in ki bo izboljšala konkurenčnost Evrope v primerjavi s tretjimi državami;

⁽²⁾ Svet Evropske unije, Bruselj, 30. maj 2008. Sklepi Sveta o začetku ljubljanskega procesa.

9. poziva Komisijo, da v določanje kriterijev in zahtev za članstvo v posamezni evropski raziskovalni infrastrukturi kot polnopravne članice, poleg držav članic, medvladnih organizacij in tretjih držav, vključi tudi regije. Regij ne bi smeli obravnavati kot predstavnic države članice, temveč kot neodvisne enote upravljanja z ustreznimi zmogljivostmi in sredstvi ter dobro razvitimi znanstvenimi in tehnološkimi sistemi, ki omogočajo uspešno sodelovanje v procesu deljenega vodstva pri vzpostavljanju in uporabi obsežne vrhunske infrastrukture;

10. meni, da je za zagotovitev transnacionalne narave raziskovalne infrastrukture treba doseči, da so v primeru, ko so članice te infrastrukture regije ali lokalne skupnosti, najmanj tri regije ali lokalne skupnosti iz različnih držav članic, ne glede na to, od kod izvirajo druge članice infrastrukture;

11. pozdravlja dejstvo, da se lahko evropska raziskovalna infrastruktura financira iz okvirnega programa za raziskave in iz strukturnih skladov. Predlaga tudi usklajeno uporabo drugih, tako javnih kot zasebnih virov financiranja, ki so na voljo v državah članicah;

12. predlaga uvedbo strateških mehanizmov usklajevanja na evropski ravni, ki bi povezovali najustreznejše zainteresirane strani, da se zagotovi učinkovito izvajanje usklajene politike na področju evropske raziskovalne infrastrukture, in obravnavali pomembne teme, kot sta ocenjevanje pobud in reševanje vprašanj o tem, kje bo nova evropska raziskovalna infrastruktura imela sedež;

13. se strinja s Komisijo glede potrebe po spodbujanju pobud, ki temeljijo na usklajevanju med različnimi akterji, da se med njimi omogoči prenos informacij in znanja in s tem poveča multiplikacijski učinek koristi teh pobud v podjetniških, znanstvenih, univerzitetnih in tehnoloških strukturah različnih regij in lokalnih skupnosti. Zato pozdravlja spletni portal, ki je namenjen raziskovalni infrastrukturi in ga je v sodelovanju z Evropsko znanstveno fundacijo nedavno vzpostavila Evropska komisija;

14. ugotavlja, da obstoječe pravne oblike niso povsem ustrezne za vzpostavljanje evropske raziskovalne infrastrukture, in priznava potrebo po evropskem okviru, ki bi omogočal boljše delovanje infrastrukture in resnično odpravo ovir in omejitev za mednarodno raziskovanje;

15. ugotavlja, da na mednarodni, nacionalni in evropski ravni obstajajo še drugi instrumenti kot dodatek k evropski raziskovalni infrastrukturi. Čeprav je ta infrastruktura vzpostavljena s posebnim namenom, imajo drugi instrumenti, kot je npr. Evropsko združenje za teritorialno sodelovanje (EZTS), širše cilje: omogočati in spodbujati teritorialno sodelovanje, da se tako okrepi ekonomska in socialna kohezija na različnih

področjih. Odbor zato priporoča, da se evropsko raziskovalno infrastrukturo organizira skladno z EZTS in drugimi instrumenti, ki so bili vzpostavljeni zato, da se dosežejo čim boljši rezultati;

16. poziva k temu, da se posebna pozornost nameni EZTS kot pravnemu instrumentu, ki omogoča vzpostavljanje infrastrukture na evropski ravni^(?). Zato meni, da bi morali uvodni izjavi 5 in 9 nove uredbe Sveta vsebovati jasnejše reference o tej zadevi;

17. opozarja na sedanjo geografsko porazdelitev evropske raziskovalne infrastrukture, ki je predvsem zaradi zgodovinskih razlogov zgoščena v zahodnem delu EU, ter na dejstvo, da bi morala biti porazdeljena po celotnem ozemlju EU in po možnosti tudi med državami članicami. Decentralizirana porazdelitev ustanov bo regijam prinesla koristi in obenem zadostila potrebi po novi infrastrukturi na evropski ravni, okreplila pa bi jo lahko virtualna mreža, ki bi povezala vse raziskovalne ustanove, to pa bi predvsem manjšim in srednje velikim raziskovalnim ustanovam omogočilo posebno podporo, ki bi lahko bila pomembna za razvoj znanja na področjih, ki so strateško pomembna, in tudi za gospodarski in inovacijski razvoj ustreznih lokalnih in regionalnih skupnosti;

18. se strinja s sklepi Sveta za konkurenčnost z dne 30. maja 2008, ki je Komisijo in države članice pozval, da podprejo regije in lokalne skupnosti pri dostopu do sodobne raziskovalne infrastrukture, njeni izgradnji in uporabi. Kot morebitne ukrepe v zvezi s tem Odbor priporoča naslednje:

- regije in lokalne skupnosti morajo imeti pomembnejšo vlogo pri pripravi načrta za Evropski strateški forum za raziskovalno infrastrukturo (ESFRI), predvsem pri opredeljevanju prednostnih nalog za 35 najpomembnejših projektov v evropskem interesu, ki so že odobreni,
- upoštevati je treba pomen regij in lokalnih skupnosti ter njihov vpliv v ERI,
- zagotoviti je treba, da bo ERI na nacionalni in regionalni ravni delovala usklajeno z drugimi obstoječimi oblikami v Evropi, kot je na primer Evropsko združenje za teritorialno sodelovanje (EZTS),
- s pomočjo ustreznega zakonodajnega okvira je treba zagotoviti decentralizacijo evropske raziskovalne infrastrukture, tako da jo bodo lahko izkoristile vse države članice, vse regije in vsa mesta,
- zagotoviti je treba, da bodo lokalne in regionalne skupnosti resnično in uspešno sodelovale pri učinkovitem upravljanju ERI;

^(?) Glej mnenje CdR 308/2007 fin, točka 19.

19. opozarja na pomen regij in lokalnih skupnosti pri razvoju inovativnega okolja za ERI, saj imajo regionalne politike pomemben vpliv na privabljanje znanstvenikov in promocijo evropske raziskovalne infrastrukture kot središč regionalnega razvoja. Evropska raziskovalna infrastruktura ima tako potreben potencial za ustvarjanje velikih družbeno-gospodarskih koristi za regije in mesta, v katerih se nahaja;

20. pozdravlja dejstvo, da Evropska komisija sprejema sklepe glede ERI. Meni, da bo tako postopek preprostejši in krajši, kot če bi Svet vsak sklep o evropski raziskovalni infrastrukturi sprejemal posebej. Za zagotovitev popolne preglednosti in legitimnosti sklepov, sprejetih v okviru tega postopka, Odbor predlaga natančno opredelitev meril ocenjevanja Evropske komisije in ustanovitev odbora za upravljanje, ki ga bi sestavljali predstavniki držav članic in/ali, če je to ustrezno, regij ali lokalnih in regionalnih oblasti ali njihovih združenj; ta odbor bi dal odločilno mnenje o sklepih, ki bi jih sprejela Komisija v zvezi z ERI. Odbor tudi predlaga, da države članice vzpostavijo mehanizme usklajevanja, da bi stališče, ki bi ga vsaka država izrazila v odboru za upravljanje, odražalo stališče regij in lokalnih skupnosti, ki jih zastopa;

21. pozdravlja odpravo upravnih, pravnih in davčnih ovir v pravni obliki, predlagano za ERI v tej uredbi, ki vključuje oprostitve davkov in prožnejše postopke naročil, kar bo po mnenju Odbora prispevalo k poenostavitvi vzpostavljanja obsežne raziskovalne infrastrukture in k boljši učinkovitosti njihovih dejavnosti in rezultatov.

Sporočilo Komisije K skupnemu načrtovanju raziskav – COM(2008) 468 konč.

ODBOR REGIJ

22. poudarja pomen regij in lokalnih skupnosti pri spodbujanju skupnih programov raziskav, saj so tako na znanstveni kot tehnološki ravni oziroma na ravni podjetij najbolj seznanjene s posebnimi lokalnimi razmerami in s tem s potrebami po sodelovanju na strateških področjih. Več evropskih regij že zdaj sodeluje in uspešno vodi instrumente usklajevanja in sodelovanja za programe raziskav, kot so na primer projekti ERA-NET (program vzpostavljanja mreže evropskega raziskovalnega prostora). Cilj predloga Odbora regij je doseči, da ne bi samo države članice prevzele pobud za sporazume o sodelovanju pri skupnem programu, ampak da bi bile v to vključene tudi in predvsem lokalne in regionalne skupnosti;

23. meni, da je v predlog treba vključiti najučinkovitejše mehanizme usklajevanja ter jih ustrezno opredeliti, da bodo

sporazumi med različnimi regijami in lokalnimi skupnostmi uspešni;

24. se zaveda, da je treba predlagati program, ki bo vseboval te elemente; kljub temu meni, da izvajanje tega programa ne bi smelo postati še dodatna naloga za države članice in regije ter da bi ga morala podpirati Komisija, ne le glede sporazumov, temveč tudi obveznosti in finančnih sredstev, saj je ravno finančna plat bistveni dejavnik pri zagotavljanju, da bo program dal zadovoljive rezultate. Odbor predlaga Komisiji, da v prihodnosti ustanovi lasten sklad za podporo te pobude;

25. predlaga, da si pred začetkom novih programov Unija in države članice z vsemi sredstvi prizadevajo ustvariti sinergije med transnacionalnimi politikami in že obstoječimi instrumenti sodelovanja, tako da vzpostavijo mehanizme, ki omogočajo, da se že obstoječi programi usklajevanja, kot so ERA-NET, odprta metoda usklajevanja, evropske tehnološke platforme itd., čim bolj izkoristijo;

26. ugotavlja potrebo po oblikovanju pobud, temelječih na usklajevanju in sodelovanju akterjev, prisotnih na evropskem prizorišču na področju raziskav, razvoja in inovacij, da se doseže cilj, določen v lizbonski strategiji – da postane gospodarstvo Evrope najbolj konkurenčno in dinamično gospodarstvo na svetu. Vendar meni, da mora to usklajevanje potekati v smeri od temeljev k vrhu ter da je treba upoštevati načeli neobveznega sodelovanja in subsidiarnosti. S tega stališča je treba pristojevoljno sodelovanje regij upoštevati kot korak naprej v smeri širjenja neobveznega sodelovanja;

27. se strinja s Komisijo, da je treba izzive, ki presegajo nacionalne meje, obravnavati skupno, saj so regije in lokalne skupnosti tiste, ki najbolj poznajo težave in pomanjkljivosti, s katerimi se soočajo, in ker bo ravno s skupnimi sredstvi, ljudmi in znanjem mogoče povečati možnosti za rešitev kompleksnejših znanstvenih in tehnoloških težav;

28. meni, da je treba o prednostnih temah skupnega programa odločati sporazumno ter pri tem upoštevati čim večje število regij, ki imajo ustrezne zmogljivosti, ter se posvetovati z znanstveno skupnostjo in vsemi zainteresiranimi stranmi, ki so posebej povezane z vsakim področjem;

29. predlaga, da se ta program zaradi njegove zasnove in duha spremembe, ki ga uteleša, izvaja pragmatično, prožno in podrobno ter se pri tem regionalnim prednostnim nalogam na področju raziskav prizna pomembno vlogo.

II. PRIPOROČILA ZA SPREMEMBE

*Predlog spremembe 1***Predlog uredbe Sveta o pravnem okviru Skupnosti za evropsko raziskovalno infrastrukturo (ERI),
uvodna izjava št. 6**

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
(...) Take raziskovalne infrastrukture so lahko „na enem mestu“ ali „razpršene“ (organizirana mreža virov).	(...) Take raziskovalne infrastrukture so lahko „na enem mestu“ ali „razpršene“ (organizirana mreža virov). <u>Odbor poudarja, da je treba povečati regionalni in lokalni vpliv z decentraliziranimi raziskovalnimi infrastrukturami ter potrebo po tem, da ERI upoštevajo morebitno podporo, ki bi jim jo lahko dala vzpostavitev virtualne mreže infrastruktur.</u>

Obrazložitev

Vzpostavitev infrastruktur na decentralizirani ravni bi koristila regijam ter lokalnim in regionalnim skupnostim ter bi tudi odgovorila na obstoječo potrebo v Evropi po razvoju novih infrastruktur. Infrastrukture bo okrepila vzpostavitev virtualne mreže raziskovalnih infrastruktur.

*Predlog spremembe 2***Predlog uredbe Sveta o pravnem okviru Skupnosti za evropsko raziskovalno infrastrukturo (ERI),
člen 3c)**

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
do nje ima dejanski dostop evropska raziskovalna skupnost, sestavljena iz raziskovalcev iz držav članic in držav, povezanih s programi Skupnosti za raziskave, tehnološki razvoj in predstavitvene dejavnosti, ter	do nje ima dejanski dostop evropska raziskovalna skupnost, sestavljena iz raziskovalcev iz držav članic, <u>regij in lokalnih skupnosti</u> in ter držav, povezanih s programi Skupnosti za raziskave, tehnološki razvoj in predstavitvene dejavnosti, ter

Obrazložitev

Regije in mesta igrajo ključno vlogo v skupnem evropskem raziskovalnem prostoru (ERP) in zato morajo dejavno prispevati k vsem sprejetim sklepom na tem področju, zlasti ko gre za ustanovitev stabilnih raziskovalnih ustanov na področju inovacij ali sodelovanje na področju raziskav.

*Predlog spremembe 3***Predlog uredbe Sveta o pravnem okviru Skupnosti za evropsko raziskovalno infrastrukturo (ERI),
člen 4 (1)(c)**

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
tehnični in znanstveni opis raziskovalne strukture, ki jo mora ustanoviti in upravljati ERI, zlasti ob upoštevanju zahtev iz člena 3;	tehnični in znanstveni opis raziskovalne strukture, ki jo mora ustanoviti in upravljati ERI, <u>ter opis socialno-ekonomskih posledic njene vzpostavitve na regionalni ravni, zlasti ob upoštevanju zahtev iz člena 3;</u>

Obrazložitev

Treba je poudariti prednosti in koristi, ki jih bo uvajanje raziskovalne infrastrukture na lokalni in regionalni ravni prineslo ne le na znanstvenem in tehnološkem področju, marveč za vso regijo.

Predlog spremembe 4

Predlog uredbe Sveta o pravnem okviru Skupnosti za evropsko raziskovalno infrastrukturo (ERI), člen 6

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
(...)	(...)
2. ERI ima v vsaki državi članici čim širšo pravno sposobnost, ki je pravnim osebam zagotovljena v skladu z zakonodajo zadevne države članice. Zlasti lahko pridobiva premično in nepremično premoženje in intelektualno lastnino ter z njimi razpolaga, lahko sklepa pogodbe in je lahko stranka v sodnem postopku.	2. ERI ima v vsaki državi članici <u>ali regiji</u> čim širšo pravno sposobnost, ki je pravnim osebam zagotovljena v skladu z zakonodajo zadevnega države članice <u>ozemlja</u> . Zlasti lahko pridobiva premično in nepremično premoženje in intelektualno lastnino ter z njimi razpolaga, lahko sklepa pogodbe in je lahko stranka v sodnem postopku.
(...)	(...)
4. Države članice sprejmejo vse možne ukrepe, da v skladu s pravili glede državnih pomoči zagotovijo ERI čim širšo oprostitev davkov poleg tistih iz odstavka 3.	4. Države članice <u>in regije</u> sprejmejo vse možne ukrepe, da v skladu s pravili <u>glede državnih pomoči</u> zagotovijo ERI čim širšo oprostitev davkov poleg tistih iz odstavka 3.

Obrazložitev

Glej obrazložitev predloga spremembe 2.

Predlog spremembe 5

Predlog uredbe Sveta o pravnem okviru Skupnosti za evropsko raziskovalno infrastrukturo (ERI), člen 7(1)

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
ERI ima uradni sedež na ozemlju članice, ki je država članica ali država, povezana s programom Skupnosti za raziskave, tehnološki razvoj in predstavitvene dejavnosti.	ERI ima uradni sedež na ozemlju članice, ki je država članica, <u>regija</u> ali država, povezana s programom Skupnosti za raziskave, tehnološki razvoj in predstavitvene dejavnosti.

Obrazložitev

Glej obrazložitev predloga spremembe 2.

Predlog spremembe 6

Predlog uredbe Sveta o pravnem okviru Skupnosti za evropsko raziskovalno infrastrukturo (ERI), člen 8

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
1. Člani ERI lahko postanejo naslednji subjekti: (a) države članice; (b) tretje države; (c) medvladne organizacije.	1. Člani ERI lahko postanejo naslednji subjekti: (a) države članice; (b) regije ali lokalne skupnosti; (b c) tretje države; (e d) medvladne organizacije.

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
<p>2. V ERI morajo biti včlanjene vsaj tri države članice. Nadaljnje države članice se lahko včlanijo kadar koli pod poštenimi in razumnimi pogoji iz statuta.</p> <p>3. Države članice morajo imeti skupaj večino glasov v skupščini članic iz člena 12(a).</p> <p>4. Katero koli državo članico ali tretjo državo kot članico ERI lahko zastopa en javni subjekt ali več javnih subjektov, vključno z regijami, ali zasebni subjekti, ki opravljajo javne storitve na področju uveljavljanja določenih pravic in razrešitve določenih obveznosti.</p> <p>(...)</p>	<p>2. V ERI morajo biti včlanjene vsaj tri države članice ali tri regije ali lokalne skupnosti iz različnih držav članic. Nadaljnje države članice se lahko včlanijo kadar koli pod poštenimi in razumnimi pogoji iz statuta.</p> <p>3. Države članice, <u>regije ali lokalne skupnosti</u> morajo imeti skupaj večino glasov v skupščini članic iz člena 12(a).</p> <p>4. Katero koli državo članico, regijo, lokalno skupnost ali tretjo državo kot članico ERI lahko zastopa en javni subjekt ali več javnih subjektov, vključno z regijami ali lokalnimi skupnostmi, ali zasebni subjekti, ki opravljajo javne storitve na področju uveljavljanja določenih pravic in razrešitve določenih obveznosti.</p> <p>(...)</p>

Obrazložitev

Glej obrazložitev predloga spremembe 2.

Predlog spremembe 7

Predlog uredbe Sveta o pravnem okviru Skupnosti za evropsko raziskovalno infrastrukturo (ERI), člen 9

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
<p>Statut vključuje vsaj naslednje:</p> <p>(...)</p> <p>(h) osnovna načela, ki zajemajo:</p> <p>(i) ... (viii)</p>	<p>Statut vključuje vsaj naslednje:</p> <p>(...)</p> <p>(h) osnovna načela, ki zajemajo:</p> <p>(i) ... (viii)</p> <p>(ix) <u>politiko komuniciranja z javnimi lokalnimi in regionalnimi oblastmi, interesnimi skupinami in prebivalci na območju, kjer je vzpostavljena infrastruktura ERI;</u></p>

Obrazložitev

Treba je poudariti pomen ERI kot akterja pri razširjanju in izboljševanju rezultatov dejavnosti, ki jih izvaja znanstvena skupnost.

Predlog spremembe 8

Predlog uredbe Sveta o pravnem okviru Skupnosti za evropsko raziskovalno infrastrukturo (ERI), člen 18(2)

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
<p>ERI in zadevne države članice obvestijo Komisijo o kakršnih koli okoliščinah, ki bi lahko resno ogrozile izpolnjevanje naloge ERI.</p>	<p>ERI in <u>ter zadevne regije, lokalne skupnosti in zadevne države članice</u> obvestijo Komisijo o kakršnih koli okoliščinah, ki bi lahko resno ogrozile izpolnjevanje naloge ERI.</p>

Obrazložitev

Glej obrazložitev predloga spremembe 2.

Predlog spremembe 9

Predlog uredbe Sveta o pravnem okviru Skupnosti za evropsko raziskovalno infrastrukturo (ERI), člen 19

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
Države članice sprejmejo ustrezne določbe, ki zagotavljajo učinkovito izvajanje te uredbe.	Države članice <u>ter regije ali lokalne skupnosti</u> sprejmejo ustrezne določbe, ki zagotavljajo učinkovito izvajanje te uredbe.

Obrazložitev

Glej obrazložitev predloga spremembe 2.

Predlog spremembe 10

Predlog uredbe Sveta o pravnem okviru Skupnosti za evropsko raziskovalno infrastrukturo (ERI), člen 21

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
1. Komisiji pomaga svetovalni odbor.	1. Komisiji pomaga svetovalni odbor, za upravljanje, ki ga sestavljajo predstavniki držav članic in/ali regij.
2. Kadar koli se navaja ta člen, se uporabljata člena 3 in 7 Sklepa 1999/468/ES.	2. Kadar koli se navaja ta člen, se uporabljata člena 34 in 7 Sklepa 1999/468/ES.

Obrazložitev

Prehod od svetovalnega odbora k odboru (in postopku) za upravljanje zagotavlja, da v primeru, ko sklep Komisije o zahtevi po ustanovitvi ERI ni skladen z mnenjem Odbora, Komisija to mora sporočiti Svetu. Odbor takrat lahko s kvalificirano večino sprejme drugačen sklep. Odbor za upravljanje sestavljajo predstavniki vseh držav članic in/ali regij.

V Bruslju, 26. novembra 2008

Predsednik
Odbora regij
Luc VAN DEN BRANDE

Predhodno mnenje Odbora regij „Lizbonska strategija za rast in delovna mesta“

(2009/C 76/03)

ODBOR REGIJ

- zlasti z vidika trenutne krize na finančnih trgih in njenega vpliva na gospodarstvo potrjuje pomembnost evropske strategije za podporo gospodarski rasti in zaposlovanju, ki temelji na inovacijah, raziskavah in konkurenčnosti. Ta strategija mora postati tudi bolj trajnostna s spoštovanjem načel kohezije in solidarnosti ter z varstvom okolja;
- ugotavlja, da strategiji za rast in delovna mesta, ki jo je leta 2005 oživil spomladanski Evropski svet, kljub pozivanju k evropskemu partnerstvu ni povsem uspelo spodbuditi potrebnega sodelovanja institucionalnih akterjev, ki imajo ključno vlogo pri njenem izvajanju; poudarja, da je spomladanski Evropski svet priznal, „da imata lokalna in regionalna skupnost pomembno vlogo pri ustvarjanju rasti in novih delovnih mest“, in ocenil, da „če bodo vse ravni oblasti prevzele večjo odgovornost za izvajanje načrta za rast in delovna mesta, bo oblikovanje politik bolj usklajeno in učinkovitejše“;
- ugotavlja, da je ta primanjkljaj zgoraj navedenega prevzemanja večje odgovornosti za izvajanje načrta za rast in delovna mesta razlog za to, da se cilji lizbonske strategije niso prenesli v celostne politike na vseh ravneh upravljanja, in da je to vodilo v postopke, ki niso vedno učinkoviti pri uporabi proizvodnih, finančnih, človeških in socialnih virov za doseganje ciljev, tj. večje gospodarske rasti in boljših delovnih mest.

Poročevalec: Flavio DELBONO (IT/ALDE)

ODBOR REGIJ

1. je seznanjen s čedalje večjo razliko med rastjo evropskega in svetovnega gospodarstva kot posledico spremenjenih razmer zaradi globalizacije trgov;
 2. zlasti z vidika sedanje krize na finančnih trgih in njenega predvidenega vpliva na realno gospodarstvo potrjuje pomembnost evropske strategije za podporo gospodarski rasti in zaposlovanju, ki temelji na inovacijah, raziskavah in konkurenčnosti. Ta strategija mora postati tudi bolj trajnostna s spoštovanjem načel kohezije in solidarnosti ter z varstvom okolja;
 3. ugotavlja, da strategiji za rast in delovna mesta, ki jo je leta 2005 oživil spomladanski Evropski svet, kljub pozivanju k evropskemu partnerstvu ni povsem uspelo spodbuditi potrebnega sodelovanja institucionalnih akterjev, ki imajo ključno vlogo pri njenem izvajanju; poudarja, da je spomladanski Evropski svet priznal, „da imata lokalna in regionalna skupnost pomembno vlogo pri ustvarjanju rasti in novih delovnih mest“, in ocenil, da „če bodo vse ravni oblasti prevzele večjo odgovornost za izvajanje načrta za rast in delovna mesta, bo oblikovanje politik bolj usklajeno in učinkovitejše“;
 4. opozarja zlasti na to, da je platforma za spremljanje lizbonske strategije pri svojem delu razkrila „lizbonski paradoks“: lokalne in regionalne oblasti igrajo poglavitno vlogo v strategiji za rast in delovna mesta (izobraževanje, inovacije, raziskave na lokalni/regionalni ravni), vendar v mnogih primerih teh prizadevanj ne vidijo kot del lizbonske strategije (pomankanje ekonomij obsega/področja uporabe), večina pa tudi ne ocenjuje, da bi jim lizbonska strategija zares koristila;
 5. meni, da je izvajanje lizbonske strategije lahko uspešno le, če je lokalna in regionalna raven zares zmožna ustvarjati, privabljalati in uporabljati človeške vire, prilagodljive in vsestranske sposobnosti ter usposobljene raziskovalce in strokovnjake na visoki ravni; če so zanje značilni vedenjski vzorci, vrednote, odnosi, ki temeljijo na zaupanju, in organizacijske sposobnosti, ki podpirajo interakcijo in sodelovanje med akterji in podjetji, delovanje trga in kakovost življenja; če je ustrezno opremljena z materialno in nematerialno infrastrukturo in če ima verodostojne in učinkovite institucije;
 6. ugotavlja, da je ta primanjkljaj zgoraj navedenega prevzemanja večje odgovornosti za izvajanje načrta za rast in delovna mesta razlog za to, da se cilji lizbonske strategije niso prenesli v celostne politike na vseh ravneh upravljanja, in da je to vodilo v postopke, ki niso vedno učinkoviti pri uporabi proizvodnih, finančnih, človeških in socialnih virov za doseganje ciljev, tj. večja gospodarska rast in boljša delovna mesta;
7. opozarja na stališča, ki jih je v več nedavnih mnenjih izrazil o lizbonski strategiji:
 - usklajevanje med programi strukturnih skladov in drugimi ustreznimi evropskimi programi, kot so okvirni program za konkurenčnost in inovacije, sedmi okvirni program za raziskave in razvoj, programi vseživljenjskega učenja, s ciljem izboljšati evropsko dodano vrednost in sodelovanje lokalnih in regionalnih oblasti (resolucija Odbora regij za spomladansko zasedanje Evropskega sveta leta 2008 z dne 7. februarja 2008);
 - nove možnosti za povezave med javnimi upravami, univerzami, raziskovalnimi centri in podjetji (mnenje z dne 18./19. junija 2008, Grozdi in politika grozdov);
 - izboljšanje dostopa MSP do financiranja in njihove udeležnosti v programih Skupnosti (mnenje z dne 13./14. februarja 2007, Financiranje rasti MSP);
 - celostno uresničevanje ukrepov politike aktivnega vključevanja na lokalni, regionalni, nacionalni ravni in na ravni EU (mnenje z dne 18./19. junija 2008, Dejavna vključitev);
 - izboljšanje in krepitev evropskih sistemov izobraževanja in poklicnega usposabljanja kot ključnih dejavnikov za dolgoročni konkurenčni razvoj EU (mnenje z dne 9./10. aprila 2008, Udeležba mladih v družbi);
 - vloga lokalnih in regionalnih oblasti pri izvajanju politik prožne varnosti (mnenje z dne 6./7. februarja 2008, Prožna varnost);
 - vloga socialnih storitev splošnega pomena in njihov prispevek k uresničevanju lizbonskih ciljev (mnenje z dne 6. decembra 2006 o sporočilu Komisije o izvajanju programa Skupnosti iz Lizbone – socialne storitve splošnega pomena v Evropski uniji);
 - bolj integriran enotni trg kot dinamični instrument za evropsko socialno in gospodarsko rast (mnenje z dne 23. marca 2007, Prihodnost enotnega trga in pregled stanja evropske družbe);
 - reforma proračuna v spreminjajoči se Evropi (mnenje na lastno pobudo z dne 10. aprila 2008, CdR 16/2008 fin);
 - nove perspektive za vzpostavljanje in utrjevanje evropskega raziskovalnega prostora (CdR 83/2007 fin);
 - podpora raziskavam in inovacijam v regijah EU (CdR 263/2007);

8. zato poudarja potrebo po:
- boljšem usklajevanju politik rasti in zaposlovanja na različnih ravneh upravljanja;
 - celostni politiki rasti in zaposlovanja na vseh ravneh (vključeni v vse izvajane ukrepe);
 - sporazumih o upravljanju na več ravneh: pisni sporazumi, redno posvetovanje in usklajevanje političnih agend med različnimi ravnmi upravljanja.

PRIPOROČILA ZA CIKEL UPRAVLJANJA 2008–2010

Ob upoštevanju sedanjega partnerstva med Evropsko komisijo in vladami držav članic pri izvajanju lizbonske strategije

ODBOR REGIJ

9. ocenjuje, da morajo za uspeh strategije različne ravni upravljanja uresničevati sklepe, določene v smernicah spomladanskega Evropskega sveta, ter s celovitejšim pristopom in z usklajevanjem agend na različnih političnih področjih doseči večjo učinkovitost pri oblikovanju politik. V tem okviru je treba spodbujati sporazume o upravljanju na več ravneh;

10. spodbuja lokalne in regionalne oblasti ter njihova združenja in mreže (kot je na primer mreža lizbonskih regij) v Evropski uniji, da delujejo tudi onkraj svojih formalnih pristojnosti in v okviru strategije izvajajo politike in konkretne ukrepe za usmerjanje gospodarske in socialne strukture in njeno podporo, da bo mogoče doseči cilje na področju rasti in zaposlovanja;

11. poziva nacionalne vlade EU-27, da bolj učinkovito vključijo lokalne in regionalne oblasti v svojih državah v izvajanje lizbonske strategije od začetka do njene končne faze. To je mogoče doseči z naslednjimi ukrepi:

- z organizacijo „nacionalnih revizij“ pod vodstvom nacionalnih koordinatorjev za lizbonsko strategijo in v sodelovanju z regionalnimi in lokalnimi oblastmi ter njihovimi združenji ter tako oceniti trenutno stanje, izmenjati dobre prakse in presoditi o potrebi po dodatnih ukrepih, pa tudi določiti področja ukrepanja ter instrumente na področju upravljanja, ki lahko prispevajo k širšemu sodelovanju lokalnih in regionalnih oblasti pri izvajanju lizbonske strategije. Izsledke nacionalnih revizij je treba vključiti v nacionalne programe reform, ki se predložijo Evropski komisiji;
- z upoštevanjem vmesnih nacionalnih poročil, ki jih mora vsaka država članica poslati Evropski komisiji pred sredino oktobra, kar je priložnost za oceno sodelovanja lokalnih in regionalnih oblasti pri izvajanju lizbonske strategije. Analiza nacionalnih poročil, ki jo je doslej vsako leto pripravil Odbor regij, je pokazala na zgolj občasno sodelovanje

lokalnih in regionalnih oblasti. Zato je na to treba opozoriti v letnem poročilu Komisije;

12. poziva Evropsko komisijo, da pripravi izčrpnější pregled stanja v letnem poročilu, ki bo predvidoma objavljeno decembra 2008, ter strukturirano, za vsako državo posebej, razčleni vlogo in udeležbo lokalnih in regionalnih oblasti pri upravljanju na področju strategije;

13. poziva prihodnji spomladanski Evropski svet leta 2009, da spodbudi čim obsežnejše razširjanje orodij za celostno sprejemanje odločitev in upravljanje na različnih ravneh kot stalni element oblikovanja politik v celotni EU do leta 2010 in pozneje;

14. potrjuje svojo zavezanost k prispevku za uspeh strategije s spremljanjem njenega izvajanja na lokalni in regionalni ravni, z aktivno podporo nacionalnim revizijam ter prek nacionalnih delegacij;

15. poleg tega Evropsko komisijo in institucije na vseh ravneh poziva, da obnovijo prizadevanja na področju komuniciranja, po eni strani za seznanjanje lokalnih in regionalnih oblasti z uvedenimi politikami in programi za financiranje ukrepov in načrtov, skladnimi s cilji lizbonske agende, ter po drugi strani za seznanjanje državljanov z vplivom strategije za rast in delovna mesta v vsakdanjem življenju ter s tem za povečano zavest o možnih rezultatih ukrepov na evropski ravni.

PERSPEKTIVE PO LETU 2010

16. Nenehne globalne spremembe in nepopolno izvajanje lizbonske strategije zahtevajo globlji razmislek o prihodnji vlogi ukrepov na ravni Skupnosti za doseganje večje rasti in boljših delovnih mest.

17. meni, da je hitro in usklajeno delovanje Evropske unije za zagotovitev in regulacijo finančnih trgov bistveni predpogoj za rast in zaposlovanje;

ODBOR REGIJ

18. želi, da bi se ob konkretnem prizadevanju vseh akterjev, ki imajo odločilno vlogo za doseganje ciljev, začel obsežen razmislek in široka razprava o naslednjih vidikih:

- Prednostni cilji strategije, ki je trenutno preobsežna in ima zato včasih preveč nedoločene cilje: veliko število ciljev zahteva jasno prednostno razvrstitev. Koliko ciljev naj bi bilo?
- Učinkovitejši in smotrnejši postopki, ukrepi in načini upravljanja za doseganje teh ciljev glede na trenutne pristojnosti različnih ravni upravljanja, vključno z metodami, ki se uporabljajo za druge programe (npr. strukturne sklade in okvirni program za raziskave in razvoj). Kako čim boljše doseže te cilje?

- Stroški strategije in čim boljša uporaba okoljskih in gospodarskih virov ter zagotavljanje varstva okolja in podnebja. Kakšni kompromisi so mogoči?
- Potreba po usklajevanju krepitve ukrepov na področju konkurenčnosti s temeljnim ciljem evropskega projekta, namreč podporo ekonomske, socialne in ozemeljske kohezije kot prvine odličnosti. Kako uskladiti konkurenčnost in kohezijo?

S svojega stališča OR:

19. ocenjuje, da je ukrepe evropske strategije za rast in delovna mesta treba osredotočiti na konkurenčnost, ki temelji na raziskavah in inovacijah, kar je ključno za to, da gospodarski in tržni prostor Evropske unije postane resnično konkurenčen na mednarodni ravni in da se notranji trg zaposlovanja na novo oblikuje glede na količino in kakovost dela. Poleg tega je treba nadaljevati z ukrepi za spodbujanje konkurenčnosti MSP in boljše zakonodaje. Socialna, ekonomska in okoljska trajnost rasti mora ostati referenčni parameter pri odgovoru na vprašanje, na kakšen način doseči več konkurenčnosti;

20. predlaga, da pristop Skupnosti ne bi bil več zasnovan kot široka strategija, marveč kot strukturirana celota usklajenih in celostnih politik, zlasti zato, da bi lahko izvajala učinkovitejše in bolj ciljno usmerjene ukrepe;

21. poudarja, da je treba dati večjo težo sprejemanju odločitev na ravni Skupnosti na področju oblikovanja, usklajevanja in izvajanja politik in programov, ki sestavljajo novo agendo za konkurenčnost. Pri tem je treba upoštevati pristojnosti držav članic in načelo subsidiarnosti. Zato je upati, da bo pregled proračuna Skupnosti vključeval tehtne sklepe v podporo politikam konkurenčnosti, in sicer na podlagi ocene obsega dodeljenih sredstev in v okviru tesnega usklajevanja med politikami samimi. Na področjih, ki so v pristojnosti nacionalnih držav, morajo Evropska unija in države članice imeti učinkovite instrumente odločanja in usklajevanja med različnimi ravni uprave, da se zagotovi uspeh teh politik.

V zvezi s tem Odbor:

22. poudarja potrebo po preudarnih ukrepih za povečanje in izboljšanje naložb v uporabne raziskave. Skupno prizadevanje vseh ravni upravljanja mora imeti za cilj spodbujanje in podporo MSP pri iskanju možnosti za naložbe, hkrati pa ohranitev konkurenčnosti teh podjetij na notranjem trgu, kar jim omogoča dostop na mednarodne trge. Javne naložbe v temeljne raziskave morajo vsekakor spremljati obsežne zasebne naložbe v uporabne raziskave o inovacijah na ravni izdelkov in postopkov;

23. se zaveda pomembnosti enotnega trga kot nujnega pogoja za resnično učinkovitost strategije za konkurenčnost in

poziva k obnovljenim prizadevanjem za izvajanje vseh ukrepov za dokončanje enotnega trga; poleg tega poziva k priznanju pomembnosti lokalne in regionalne razsežnosti, da bi se tako s konkurenčno izrabo lokalnih raznolikosti povečala konkurenčna zmožnost MSP;

24. pri izvajanju strategije prave, učinkovite konkurenčnosti si je treba posebej prizadevati za zmanjšanje števila nesreč pri delu;

25. poudarja potrebo po evropski energetske politiki na področju proizvodnje, porabe in oskrbe ob postopnem zmanjšanju energetske odvisnosti od tretjih držav. To je nujno potrebno za podporo konkurenčnosti evropskih podjetij, predvsem MSP, in za ohranitev kakovosti življenja na ustrezni ravni;

26. poudarja potrebo po proaktivni uporabi več različnih metod za spodbujanje novih delovnih mest za ženske, pri čemer je treba upoštevati, da morajo ukrepe, sprejete na tem področju, pripraviti države članice ali lokalne in regionalne oblasti, odvisno od njihovih pristojnosti. Empirični dokazi kažejo, da je ponudba ženske delovne sile občutljivejša za neto plačo kot ponudba moške delovne sile, in da bi lahko v različnih okoliščinah določene oblike ugodnosti za spodbujanje žensk k zaposlitvi prispevale k premoščanju te precejšnje vrzeli, ki jo je še vedno zaznati v mnogih državah kljub temu, da je v nasprotju z lizbonskimi cilji;

27. opozarja, da je poleg obvladovanja posledic upadanja števila prebivalstva v mnogih regijah nujno treba obravnavati reševanje demografskega vprašanja zaradi staranja prebivalstva v evropskem prostoru, ki zahteva poleg pazljive politike priseljevanja ob upoštevanju človeških in družbenih potreb tudi novo socialno politiko za družine. Potrebna je politika priseljevanja, ki ne spodbuja le priseljevanja visokokvalificiranih oseb, marveč morda tudi nekvalificirane delovne sile, ki lahko zagotovi proizvodnjo MSP, odvisno od potreb posameznih držav članic in/ali lokalnih in regionalnih oblasti. Socialna in ekonomska globalizacija ne dopušča odnosov, ki pogosto vodijo v nezakonite prakse na trgu dela;

28. opozarja na pomembnost znanstvenega izobraževanja na visokošolski ravni, pa tudi osnovnošolskega, srednješolskega, poklicnega in nadaljnega izobraževanja, saj le to omogoča poti za doseg visoke ravni usposobljenosti srednješolskega izobraževanja, saj le to omogoča visoko raven usposobljenosti in ustvarja pogoje in možnosti za večjo udeležnost državljanov in državljanek v delovnem življenju in proizvodnji. Zato bi si bilo treba bolj prizadevati za resnično zmanjšanje zgodnje opustitve šolanja;

29. v tako opredeljenem okviru poudarja, da je treba ohraniti temeljne vrednote evropskega projekta;

30. zato opozarja na pomembnost evropskega socialnega modela in evropske socialne agende poleg bolonjskega in kopenhagenskega procesa na področju izobraževanja in usposabljanja. Kljub različnosti imajo nacionalni sistemi iste temelje in skupna načela, ki omogočajo skupno razumevanje socialnega napredka; v okviru tega skupnega koncepta igrajo socialni akterji, lokalne skupnosti, skupine, lokalne in regionalne oblasti in organizacije civilne družbe čedalje pomembnejšo vlogo;

31. spominja na zaveze k varstvu okolja z lokalnimi ukrepi ali z ukrepi na svetovni ravni, zlasti v okviru kjotskega protokola o podnebnih spremembah. V zvezi s tem poudarja pomen paketa „trajnostni razvoj“, ki ga je pripravila Komisija, za lokalno in regionalno razsežnost, zlasti sporočila o akcijskem načrtu za trajnostno industrijsko politiko kot celovite strategije za pomoč gospodarstvu EU, ki naj bi postalo ne le bolj konkurenčno, marveč tudi bolj trajnostno z okoljskega vidika;

32. poudarja tudi, da je poznavanje lokalnih razmer ključno za prilagajanje ciljev lizbonske strategije na izvajanje na lokalni in regionalni ravni in da sta torej skupen statistični sistem ter razvijanje zmožnosti razlage kazalnikov tudi na lokalni in regionalni ravni bistvenega pomena;

33. poleg tega predlaga, da bi strategijo po letu 2010 izvajali na temelju boljšega upravljanja, kar lahko evropskim prizadevanjem za spodbujanje gospodarske rasti in zaposlovanja da nov zagon. Treba je vzpostaviti upravljanje, ki bo zmožno preseči

težave, ki jih povzročajo sedanji mehanizmi (odprta metoda usklajevanja, soglasje o referenčni vrednosti, strukturni kazalniki in druge tehnične izboljšave);

34. to upravljanje mora temeljiti na:

- bolje ovrednotenih, bolj diferenciranih, jasno oblikovanih in bolj usmerjenih ciljih;
- časovnem načrtu, usklajenem s prihodnjim evropskim zakonodajnim obdobjem (2009–2014);
- jasnejši in trajnejši uporabi pravnih in finančnih instrumentov ES;
- močnejših spodbudah državam članicam za ukrepanje in večjem sodelovanju nacionalnih političnih voditeljev;
- dejavni vlogi lokalnih in regionalnih oblasti v vseh fazah političnega cikla (opredelitev potreb, načrtovanje, izvajanje, spremljanje in ocenjevanje), da bi lahko zagotavljale povezovanje in prilagajanje med lokalnimi in regionalnimi organi, različnimi lokalnimi in regionalnimi politikami in cilji Evropske unije;

35. Odbor bo še naprej prispeval k razpravi o sklepih, ki jih je treba sprejeti glede prihodnosti evropske politike rasti in zaposlovanja po letu 2010. Zato bo Odbor regij tudi preučil možnost oblikovanja posebne delovne skupine za dialog z institucijami Skupnosti.

V Bruslju, 26. novembra 2008

Predsednik
Odbora regij
Luc VAN DEN BRANDE

Predhodno mnenje Odbora regij „Prispevek regij k doseganju evropskih ciljev na področju podnebnih sprememb in energetike: poseben poudarek na konvenciji županov“

(2009/C 76/04)

ODBOR REGIJ

- opozarja institucije EU, da je lokalno delovanje ključnega pomena za uresničitev ciljev 20-odstotne energetske učinkovitosti. Evropska komisija in Evropski parlament sta že jasno priznala bistveno vlogo regij in občin pri doseganju teh ciljev;
- poudarja, da so promet, stanovanjski in javni objekti ter infrastruktura javne razsvetljave, ki jih načrtujejo in zagotavljajo lokalne in regionalne oblasti, področja, kjer je mogoče bistveno zmanjšati emisije CO₂ in varčevati z energijo;
- meni, da je treba pripraviti akcijske načrte krajev in mest kot sestavne dele regionalnih in nacionalnih načrtov. Regionalni načrti bi lahko služili kot vezni člen med lokalnimi in nacionalnimi pobudami, ki bi zagotovili pripravo skladnih lokalnih načrtov. Akcijski načrti morajo uvesti praktične instrumente za doseganje teh ciljev in treba je zagotoviti ustrezno financiranje;
- meni, da se mora konvencija ponovno sestati in izrecno pokazati, da imajo vse podnacionalne oblasti, vključno z regijami, možnost postati njene članice;
- poziva EU, naj s finančnimi sredstvi podpre prednostno obravnavo ukrepov za spodbujanje trajnostne rabe energije, npr. s povečanjem odstotka regionalnih sredstev, namenjenih izboljšanju energetske učinkovitosti stanovanjskih zgradb s 3 na 5 %. Posojila EIB bi morala biti lahko dostopna lokalnim oblastem in regijam, ki so pripravljene investirati v programe energetske učinkovitosti, spodbujati rabo trajnostnih virov energije in zmanjšati emisije CO₂;

Poročevalka: Kay TWITCHEN (UK/EPP), članica grofijskega sveta Essex

POLITIČNA PRIPOROČILA

ODBOR REGIJ

Ključna sporočila

1. pozdravlja poziv Evropske komisije Odboru regij, naj pripravi ugotovitve o vlogi regij v konvenciji županov;
2. poudarja, da imajo vsi državljani pravico vedeti, kaj njihovi izvoljeni predstavniki delajo za zagotovitev trajnostnega okolja za prihodnje generacije;
3. poudarja, da je konvencija županov odlična priložnost, da župani državljane vključijo v skupne in pozitivne ukrepe za preprečevanje podnebnih sprememb, Evropski uniji pa bo omogočila zavzeti vodilni položaj na tem področju;
4. opozarja institucije EU, da je lokalno delovanje ključnega pomena za spremembe v ravnanju posameznikov, ki je ključni dejavnik uresničitve ciljev 20-odstotne energetske učinkovitosti, Evropska komisija ⁽¹⁾ in Evropski parlament ⁽²⁾ pa sta že priznala ključno vlogo regij in mest za doseganje teh ciljev;
5. ugotavlja, da lahko konvencija županov s spodbujanjem trajnostne energije in energetske učinkovitosti spodbudi mesta in regije k spremembam, da bi zaščitili socialno najšibkejšo državljanke, zlasti tiste z nizkimi stalnimi dohodki, pred učinki visokih cen energije in pred pomanjkanjem energije; pri tem si je treba prizadevati za preprečevanje subvencioniranja porabe energije in omogočiti močne finančne spodbude za povečanje energetske učinkovitosti ter po možnosti zmanjšanje porabe energije;
6. opozarja, da so regionalne in lokalne oblasti že začele izvajati dejavnosti in pobude, ki bodo prispevale k ciljem politike EU na področju podnebnih sprememb, in vodilni položaj kažejo s smelo in potrebno odločnostjo za povečanje energetske učinkovitosti v korist državljanov in okolja. Konvencija županov je, tako kot nekatere podobne nacionalne in mednarodne pobude, močan mehanizem za nov zagon za nadaljevanje tega dela;
7. pozdravlja novo možnost, da se upoštevajo prejšnji dosežki občin na področju energetske učinkovitosti in varčevanja z energijo, ter poziva občine, ki imajo vodilno vlogo na tem področju, da dejavno sodelujejo na konvenciji in predstavijo svoje projekte;

⁽¹⁾ Andris Piebalgs: „... dejansko mnoge izmed najbolj inovativnih zamisli in projektov pri boju proti globalnemu segrevanju prihajajo iz regij in mest ...“, aprilski forum OR.

⁽²⁾ Poročilo EP o akcijskem načrtu za energetske učinkovitosti: Uresničitev možnosti (2007/2106(INI)): „... poudarja vlogo lokalnih in regionalnih energetskih agencij pri uspešnem izvajanju ukrepov za energetske učinkovitost.“

8. pozdravlja pozitiven začetek konvencije in visoko raven politične pripravljenosti evropskih občin, ki so se s podpisom zavezale k doseganju več kot 20-odstotnega prihranka energije. Toda, če se k temu zavežejo le velika mesta, obstaja tveganje, da bo ta pobuda le simbolična. Sedaj je čas, da se vključijo vse podnacionalne oblasti, občine in zlasti regije, kakor je primerno glede na notranjo strukturo vsake države članice, in spodbudijo pristopanje h konvenciji oz. da se poveča število partnerjev, ki se na druge načine praktično zavzemajo za podobne cilje. Zato bi bilo treba manjše občine bolje seznaniti z možnostjo združenja v regionalne mreže;

9. poziva regionalne in lokalne ravni, naj bodo nepogrešljiv partner v konvenciji in pri izvajanju obveznosti EU na področju podnebnih sprememb;

10. pozdravlja napredek, ki ga zakonodajci prinaša sveženj ukrepov za podnebne spremembe in energijo, ki bo zagotovil pravno varnost in okvir za dejavnosti, ki se bodo izvajale na podlagi konvencije županov. Vendar je na ravni EU potrebnih več ukrepov, da bodo države članice dejansko izpolnile svoje obljube glede zmanjšanja porabe energije za 20 %;

11. obžaluje, da s svežnjem ukrepov za podnebne spremembe in energijo 2008 ni bil uveden zavezujoč cilj glede energetske učinkovitosti, ki je manjkajoči člen za potrebno zmanjšanje CO₂; in

12. poudarja, da brez okvira, ki bi določal cilje na evropski, nacionalni, regionalni in lokalni ravni, konvencija ne bo dovolj za uresničenje vsaj 20-odstotnega zmanjšanja emisij, h kateremu so se zavezali podpisniki. Pomembno je, da so lokalne in regionalne oblasti vključene v pripravo ciljev v zvezi s podnebjem in energijo, da se sprejmejo konkretni instrumenti za doseganje teh ciljev in da se zagotovi ustrezno financiranje.

Vloga regionalnih oblasti

ODBOR REGIJ

13. ponovno poudarja sporočila prejšnjih mnenj, ki jih je OR sprejel na tem področju ⁽³⁾. Tako kot kraji in mesta so tudi regije ključni akterji na energetskem področju in so odgovorne za številne dejavnosti, povezane z načrtovanjem, izdajanjem dovoljenj, naložbami, nabavo, proizvodnjo in potrošnjo. Poudarja, da so promet, stanovanjski in javni objekti ter infrastruktura javne razsvetljave, ki jih načrtujejo in zagotavljajo lokalne in regionalne oblasti, področja, kjer je mogoče bistveno zmanjšati emisije CO₂ in varčevati z energijo.

⁽³⁾ Omejevanje globalnih podnebnih sprememb na 2 stopinji Celzija in vključitev letalskih dejavnosti v sistem za trgovanje s pravicami do emisije, DEVE-IV-015.

14. poudarja učinek, ki ga bo imel splošni cilj zmanjšanja porabe potrošniškega blaga in naravnih virov, kot je voda, na zmanjšanje emisij in porabe energije. Regije imajo lahko v mnogih primerih večji vpliv na spremembe vedenjskih vzorcev kot posamezne lokalne oblasti in imajo dober položaj za vplivanje na spremembe vedenja državljanov, saj delujejo tako na mestnih kot podeželskih območjih;

15. zato podpira močno vlogo regij in upa, da bodo pristojne regionalne oblasti spodbudile številne občine na svojem območju k sodelovanju;

16. meni, da je treba pripraviti akcijske načrte krajev in mest kot sestavne dele regionalnih in nacionalnih načrtov. Regionalni načrti bi lahko služili kot vezni člen med lokalnimi in nacionalnimi pobudami in zagotovili pripravo skladnih lokalnih načrtov. Pomembno je, da akcijski načrti vsebujejo konkretne finančne, tehnične, kadrovske, zakonodajne in evalvacijske instrumente ter terminski plan za doseganje ciljev.

17. opozarja, da so med regijami velike razlike in da podnebne spremembe še posebej ogrožajo določene sisteme, sektorje in regije, ter da se sposobnost prilagajanja na te spremembe med posameznimi sektorji in regijami zelo razlikuje in je odvisna od družbeno-gospodarskega razvoja, zato imajo lokalne in regionalne oblasti pri tem pomembno vlogo;

18. pozdravlja merilo uspešnosti, ki ga postavlja konvencija, in poudarja vodilno vlogo, ki bi jo lahko imele regije pri iskanju priložnosti za ukrepanje na lokalni ravni, izmenjavo najboljših praks, določanje projektnih partnerjev, dodeljevanje sredstev, merjenje napredka in poročanje o dosežkih. Lokalne pobude bi morale biti vključene v regionalni ali nacionalni okvir, da bi bil njihov učinek čim večji in da bi bilo možno sklepanje partnerstev. Poleg tega bi morale proste roke pri zastavljanju ambicioznih ciljev, ki presegajo nacionalne okvire;

19. priznava, da bo pomemben dejavnik za uspeh ali neuspeh konvencije obseg partnerstev, ki se bodo obvezala k ukrepanju. Da bodo ukrepi učinkoviti, morajo biti partnerstva dovolj obsežna, da bodo imela vpliv, vendar hkrati dovolj majhna, da bo zanje lahko odgovarjala lokalna raven. Medtem ko velika mesta lahko dosežejo ekonomijo obsega, pa regije lahko pomagajo manjšim občinam in podeželskim oblastem pri soočanju z precej velikimi izzivi povečanja energetske učinkovitosti, spodbujanja trajnostnih virov energije in zmanjševanja emisij CO₂;

20. Komisijo opozarja na pomembno vlogo regij in mest pri vplivu na energetske trge, saj so veliki porabniki in dobavitelji toplote in elektrike, med drugim s pomočjo sproizvodnje toplote in električne energije in občinskih sistemov za predelavo odpadkov, kot je energija iz odpadkov, anaerobna presnova

in proizvodnja predelanih trdnih goriv ter razvoj obnovljivih in alternativnih virov energije z nizkimi emisijami toplogrednih plinov;

21. meni, da bi bilo treba potemtakem konvencijo obuditi in izrecno poudariti, da vse podnacionalne oblasti, vključno z regijami, lahko postanejo njene članice, s ciljem, da se pokrije čim več ozemlja, vključno s podeželskimi območji, kjer so izzivi povečanja energetske učinkovitosti, spodbujanja trajnostnih virov energije in zmanjševanja emisij CO₂ zelo veliki. Konvencijo županov bi bilo treba usklajevati s podobnimi nacionalnimi pobudami.

Izzivi pred konvencijo

ODBOR REGIJ

22. ponovno poudarja podporo ciljem konvencije in obsegu njenih dejavnosti, vključno z zmanjšanjem povpraševanja po energiji in njeni potrošnji, razvijanjem trajnostne in zanesljive dobave energije s spodbujanjem obnovljivih virov energije in izboljšanjem energetske učinkovitosti proizvodov;

23. vztraja, da mora biti glavni cilj ukrepov za zmanjšanje emisij dolgoročna trajnost, merila kakovosti pa morajo biti vezana na cilje za zagotovitev trajnosti;

24. poudarja, da mora biti konvencija trdno zasidrana v pravnih aktih oblasti, ki so se ji pridružile, da bi imela dolgoročni učinek, saj bodo njene obveznosti in cilji tako zavarovani pred prihodnjimi vplivi ali opustitvijo kot posledice prihodnjih sprememb političnega vodstva ali uprav in meja;

25. poudarja, da so kratkoročni proračunski pritiski izziv za regije in mesta, katerih naložbe in politične odločitve so srednje- do dolgoročne, da bi tako izboljšala svojo lastno energetske učinkovitost, spodbujala rabo trajnostnih virov energije in zmanjšala emisije CO₂. Nacionalni cilji ocenjevanja učinkovitosti bi morali to upoštevati;

26. predlaga, da konvencija – ker v državah članicah EU ni enotne opredelitve župana ali regije – s svojim imenom in predlaganim področjem delovanja zagotovi, da ne bi izključila drugih organov ali jim preprečila članstvo v konvenciji;

27. izpostavlja različne stopnje napredka posameznih mest in regij EU pri zmanjševanju emisij CO₂ in porabi energije v preteklih letih ter dejstvo, da so nekateri nosilci napredka že segli višje od „sadeža na najnižji veji“. Upoštevati je treba različno energetske intenzivnosti porabe energije in proizvodnje ter z njo povezane stopnje emisij toplogrednih plinov v državah članicah in razlike med njimi, zlasti med mestnimi in podeželskimi območji.

Nadaljnji predlogi za konvencijo

ODBOR REGIJ

28. poziva k podpori pripravi osnovnih smeri zmanjšanja emisij ter k jasnim smernicam za način poročanja in merjenja podatkov o emisijah. To je pomembno za primerjavo in merjenje uspešnosti;

29. predlaga, da merila uspešnosti ne bi vključevala le primerov neuspeha, temveč tudi uspeha. Ti bi se morali uporabljati neposredno, zato kar bi potrebovali podrobne podatke o vseh pobudah, vključno s podatki o njihovih proračunih. EU bi morala upoštevati izkušnje konference županov v ZDA (US Conference of Mayors) in regionalnih pobud glede toplogrednih plinov v severovzhodnem in srednjeatlantskem delu ZDA (North Eastern and Mid-Atlantic (US) Regional Greenhouse gas initiative);

30. ob dejstvu, da so mnoga mesta in občine člani regionalnih in nacionalnih mrež, ki imajo razvite metode in sisteme izračunavanja, predlaga, da konvencija pretehta možnosti uporabe teh metod in si hkrati prizadeva za uskladitev orodij srednjeročnega poročanja in merjenja. Tako bi se izognili podvajanju metodologij in morda spodbudili večje sodelovanje v konvenciji. Cilj je zagotoviti, da se večina občin, članic obstoječih mrež včlani v konvencijo županov;

31. predlaga, da časovni načrt konvencije državam članicam še pred pripravo akcijskih načrtov omogoči izmenjavo meril uspešnosti in odličnosti sedanjih pobud, ki veljajo za najboljšo prakso. Tako bodo akcijski načrti mest in regij zagotovo vsebovali dobro prakso.

Izzivi glede ciljev EU na področju energetske učinkovitosti

ODBOR REGIJ

32. poudarja pomen evropskega in nacionalnega ovira za uspešnost lokalnih ukrepov in posebej opozarja na neuspeh Komisije pri izvajanju in posodobitvi akcijskega načrta za energetske učinkovitost leta 2006, ki bi bilo potrebno za spodbudo državam članicam ter njihovim regijam in mestom pri prizadevanjih za učinkovitost, ki bi presegle 20-odstotni cilj EU;

33. ponavlja poziv junijskega Evropskega sveta Evropski komisiji in državam članicam, naj pospešijo izvajanje akcijskega načrta in razmislijo o njegovih posodobitvi;

34. poudarja, da bi morali biti nacionalni energetske akcijske načrti neposredno povezani z regionalnimi akcijskimi načrti, ki so nepogrešljiv vezni člen med nacionalnimi načrti za trajnostno energijo in načrti mest in občin. Pomembno je, da so lokalne in regionalne oblasti vključene v pripravo ciljev v zvezi s podnebjem in energijo, da se sprejmejo konkretni instrumenti za doseg te ciljev in zagotovi ustrezno financiranje;

35. poziva EU, naj s finančnimi sredstvi podpre prednostno obravnavo ukrepov za spodbujanje trajnostne rabe energije, npr. s povišanjem odstotka regionalnih sredstev za izboljšanje energetske učinkovitosti stanovanjskih zgradb s 3 na 5 %. Posojila EIB bi morala biti lahko dostopna lokalnim oblastem in regijam, ki so pripravljene investirati v programe energetske učinkovitosti, spodbujati rabo trajnostnih virov energije in zmanjšati emisije CO₂;

36. zato predlaga, da naj se pri srednjeročnem pregledu programov financiranja EU preveri, kako bi bilo mogoče celotni izbor programov prilagoditi, da bi podprli energetske učinkovitost, spodbujali rabo trajnostnih virov energije in zmanjšali emisije CO₂, ter regijam in mestom zagotovili programe za izboljšanje energetske učinkovitosti. Tako bi bilo npr. treba poleg povečanja regionalnih/kohezijskih skladov za podporo energetske učinkovitosti stanovanjskih zgradb v morebitne posodobitve vključiti večje naložbe v podporo trženju novih tehnologij iz programov, kot je 7. okvirni program. Lahko bi zahtevali tudi pregled pravil o državnih pomočeh, da bi omogočili ukrepe za industrijske spremembe in pretvorbo energije;

37. poziva Komisijo, naj še naprej razvija in pospešuje pregledovanje ukrepov, ki bi mestom, krajem in regijam lahko pomagali spremeniti vedenje, npr. s spodbujanjem in klasificiranjem energetske učinkovitih proizvodov;

38. meni, da bi regijam in mestom pri njihovih prizadevanjih za doseganje in preseganje cilja 20-odstotne energetske učinkovitosti do leta 2020 pomagalo, če bi bil cilj zavezujoč in akcijski načrt EU za energetske učinkovitost posodobljen tako, da bi to upošteval, skupaj s pričakovanjem, da bodo države članice revidirale nacionalne akcijske načrte, tako da bodo vključevali ta cilj.

V Bruslju, 26. novembra 2008

Predsednik
Odbora regij
Luc VAN DEN BRANDE

Mnenje Odbora regij „Predlog priporočila sveta o mobilnosti mladih prostovoljcev po Evropi“

(2009/C 76/05)

ODBOR REGIJ

- ugotavlja velike razlike med načini, kako države članice organizirajo prostovoljno delo, ter poudarja, da za to področje ni nobenih statističnih podatkov in temeljnih raziskav;
- poziva Komisijo, da podpre ukrepe za sodelovanje med prostovoljnimi organizacijami in vzpostavi ne le evropski portal za mlade prostovoljce, temveč tudi podatkovno bazo primerov dobre prakse, projektov, možnosti in stvarnih podatkov. Pri tem bi morala Evropska komisija uporabiti nacionalne, regionalne in lokalne informacije, da bi jih približala mladim;
- toplo pozdravlja pobudo Evropskega parlamenta in drugih akterjev o razglasitvi leta 2011 za leto prostovoljnega dela in je pripravljen dejavno sodelovati pri njenem izvajanju. Med tem letom je treba posebno pozornost nameniti mladim in vključevanju;
- poziva Evropsko komisijo, države članice ter lokalne in regionalne oblasti, da podprejo prostovoljno delo v izobraževalnem sistemu, da bi mladi že zgodaj vzpostavili stik z dejavnostmi, ki so z njim povezane, in ga razumeli kot običajni prispevek k življenju v družbi. Tovrstne prostovoljne dejavnosti bi morale biti vključene v izobraževalni proces;
- meni, da je prostovoljno delo zlasti dragocena možnost za mobilnost mladih. Zlasti prikrajšani mladi ljudje, ki želijo opravljati prostovoljno delo in ki bi sicer imeli manj ali pa sploh nobene koristi od možnosti za mobilnosti, potrebujejo različne oblike podpore. V tem okviru je tudi zelo koristna podpora za usposabljanje in mobilnost mladinskih socialnih pedagogov ter mladinskih voditeljev. Poleg tega je treba izkoristiti možnosti lokalnih in regionalnih oblasti, da bi bolje dosegli to ciljno skupino.

Poročevalka: Rinda DEN BESTEN (NL/PES), članica mestnega sveta Utrechta

Referenčni dokument

Predlog priporočila Sveta o mobilnosti mladih prostovoljcev v Evropi

COM(2008) 424 konč.

I. POLITIČNA PRIPOROČILA

ODBOR REGIJ

1. ugotavlja velike razlike med načini, kako države članice organizirajo prostovoljno delo, ter poudarja, da za to področje ni nobenih statističnih podatkov in temeljnih raziskav. Odbor glede na to, da uskladitev zakonodaje in predpisov ni niti možna niti zaželena, predlaga načrtno delo v fazah. V prvi fazi bi temeljito proučili: različne sisteme, zakonske določbe in predpise vsake države članice v zvezi s prostovoljnim delom, želje mladih, ki so že prostovoljci ali to želijo postati, ovire, s katerimi se srečujejo pri opravljanju prostovoljnega dela zunaj meja svoje države, ter koristi, ki jih imajo od te dejavnosti oni sami ali domače in namembne regije. Ti podatki bodo spodbudili razpravo in omogočili oblikovanje politike, ki bi ustrezno upoštevala značilnosti prostovoljnega dela mladih v Evropi;

2. pozdravlja pobudo Evropske komisije za spodbujanje mobilnosti mladih prostovoljcev v Evropi;

3. spoštuje ustvarjalnost, ki jo je Evropska komisija pokazala pri iskanju načinov spodbujanja prostovoljnega dela mladih v drugih evropskih državah, vendar se boji, da glede na organizacijske razlike med različnimi državami zagotavljanje združljivosti nacionalnih predpisov, ki se uporabljajo za te dejavnosti, ni dobra rešitev. Zato priporoča, da je treba spodbujati prostovoljne organizacije (ne glede na to, ali je njihov ustanovitelj civilna družba ali javni organ) k sodelovanju znotraj vsake države članice EU in med njimi ter spodbujati države članice, da podprejo projekte čezmejnega prostovoljnega dela;

4. poziva Komisijo, da podpre ukrepe za sodelovanje med prostovoljnimi organizacijami in vzpostavi ne le evropski portal za mlade prostovoljce, temveč tudi podatkovno bazo primerov dobre prakse, projektov, možnosti in stvarnih podatkov. Pri tem bi morala Evropska komisija uporabiti nacionalne, regionalne in lokalne informacije, da bi jih približala mladim;

5. poudarja vlogo lokalnih in regionalnih oblasti v zvezi s prostovoljnim delom, zlasti z vključevanjem mladih z manj možnostmi. Prostovoljno delo ponuja možnost za njihovo vključitev v družbo. Glede na to, da so v številnih državah članicah lokalne in regionalne oblasti pristojne za mladinsko politiko in

so nabrale veliko znanja in izkušenj na tem področju, se na njihovi ravni običajno oblikujejo inovativne in ustvarjalne rešitve ter pomembna partnerstva. Poleg tega imajo pomembno vlogo pri spodbujanju mladih, saj so blizu organizacijam, ki se ukvarjajo s prostovoljci, in lahko spodbudijo izmenjavo mladih, ki želijo prostovoljno delati;

6. države članice poziva, da dodelijo lokalnim in regionalnim oblastem ustrezna finančna sredstva za uresničevanje ciljev EU na področju prostovoljnih dejavnosti mladih ter da jih spodbujajo k uporabi skladov in programov Skupnosti, kot sta Evropski socialni sklad in program Mladi v akciji, da bi s podporo in sprotno pomočjo nacionalnim, regionalnim in lokalnim prostovoljnim organizacijam povečali kakovost mednarodnih projektov prostovoljcev. Ta podpora in pomoč bi jim pomagala pri vzpostavljanju mednarodnih stikov, pridobivanju posebnih znanj, potrebnih za spremljanje mladih v drugih državah, in pripravi mednarodnih pobud;

7. priporoča lokalnim in regionalnim oblastem, da razvijejo infrastrukturo za podporo prostovoljnemu delu, ne da bi posegale v njegovo neodvisnost. Ustanovitev lokalnih in regionalnih središč bi lahko prispevala k spodbujanju te dejavnosti, razširjanju informacij, motiviranju mladih za prostovoljno delo v drugih državah ter ocenjevanju kakovosti in učinkovitosti prostovoljnega dela;

8. zelo obžaluje, da še vedno obstajajo socialno-gospodarske in upravne ovire za mobilnost mladih prostovoljcev, ter predlaga sprejetje pobude za opredelitev teh ovir v okviru večje raziskave prostovoljnega dela, ki smo jo opisali v prvi točki tega mnenja. Odbor glede na pomanjkanje podatkov o prostovoljnih dejavnostih poziva tudi države članice, da rezultate te obsežne raziskave predstavijo pred letom 2011, da bi lahko prilagodili politiko za to področje;

9. toplo pozdravlja pobudo Evropskega parlamenta in drugih akterjev o razglasitvi leta 2011 za leto prostovoljnega dela in je pripravljen dejavno sodelovati pri njenem izvajanju. Med tem letom je treba posebno pozornost nameniti mladim in vključevanju;

10. posebej želi poudariti, da je treba s spodbujanjem prostovoljcev k učenju tujih jezikov zmanjševati jezikovne ovire v Evropi;

11. opozarja, da mora biti prostovoljno delo opredeljeno v širšem smislu kakor v sedanjem predlogu, saj se lahko opravlja stalno ali začasno, v krajšem ali daljšem obdobju, brez plačila ali proti plačilu stroškov ter, glede na ciljno skupino in okoliščine, z ali brez lastnega prispevka prostovoljca;

12. poudarja pomen priznavanja znanj in sposobnosti, ki jih pridobijo prostovoljci, da bi jih lahko uporabljali v nadaljevanju študija ali poklicne poti, saj je prostovoljno delo pomembna oblika neformalnega usposabljanja in ima pomembno mesto pri razvoju in dostopnosti izobraževanja za mlade. Glede na to bi lahko poleg šol tudi organizacije civilne družbe in podjetniki imeli svojo (večjo kakor sedaj) vlogo pri priznavanju sposobnosti, pridobljenih s prostovoljnim delom, in uporabi sodobnih instrumentov na tem področju, kot sta Europass in Youthpass („mladinski potni list“);

13. poziva Evropsko komisijo, države članice ter lokalne in regionalne oblasti, da podprejo prostovoljno delo v izobraževalnem sistemu, da bi mladi že zgodaj vzpostavili stik z dejavnostmi, ki so z njim povezane, in ga razumeli kot običajni prispevek k življenju v družbi. Tovrstne prostovoljne dejavnosti bi morale biti vključene v izobraževalni proces;

14. meni, da je izjemno pomembno, da se na področju prostovoljnega dela mladih zagotovi primerna delitev dodane vrednosti med mladimi in družbo na splošno, saj imajo interesi mladih in njihov razvoj vedno prednost, družba pa bo imela korist od prizadevanja in dejavne udeležbe mladih v družbenem življenju;

15. izraža svojo podporo Evropski prostovoljni službi (EVS) in upa, da bo nadaljevala s prizadevanji tudi v prihodnosti, da bo lahko čim večje število mladih izvajalo prostovoljne dejavnosti zunaj meja.

II. PRIPOROČILA ZA SPREMEMBE

Predlog spremembe 1

Uvodna izjava 7

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
7. V Evropi obstaja veliko različnih prostovoljnih dejavnosti, ki jih organizira civilna družba ali javni organi in ki bi jih bilo treba ohraniti, razvijati naprej ter doseči njihovo združljivost.	7. V Evropi obstaja veliko različnih prostovoljnih dejavnosti, ki jih organizira civilna družba ali javni organi in ki bi jih bilo treba ohraniti, razvijati naprej ter doseči njihovo združljivost <u>spodbujati sodelovanje med organizacijami prostovoljcev.</u>

Obrazložitev

„Združljivost“ je pojem, ki zahteva preveč pojasnjevanja, in ni primeren za uporabo pri sistemih prostovoljnega dela v nekaterih državah. Predlog Evropske komisije ne predvideva usklajevanja in centralizacije prostovoljnega dela, doseganje združljivosti pa bi se lahko razlagalo v tem smislu. Zeleni cilj je omogočiti mladim, ki to želijo, da opravljajo prostovoljno delo v drugi državi EU. S spodbujanjem sodelovanja med prostovoljnimi organizacijami je treba omogočiti lažji dostop do tega.

Predlog spremembe 2

Uvodna izjava 13

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
13. Kljub tem prizadevanjem še vedno obstajajo ovire za čezmejno mobilnost mladih prostovoljcev po Evropi, zato je cilj tega priporočila predvsem zagotoviti okvir za krepitev sodelovanja držav članic brez vplivanja na raznolikost njihovih nacionalnih ureditev.	13. Kljub tem prizadevanjem še vedno obstajajo ovire za čezmejno mobilnost mladih prostovoljcev po Evropi, zato je cilj tega priporočila predvsem zagotoviti okvir za krepitev sodelovanja držav članic brez vplivanja na raznolikost njihovih nacionalnih ureditev <u>prostovoljnih dejavnosti.</u>

Obrazložitev

Za urejanje prostovoljnih dejavnosti v vseh državah članicah niso pristojne osrednje oblasti. Zahteva iz predloga Komisije bi jih obvezala k sprejetju nacionalnih določb, s čimer bi bilo kršeno načelo subsidiarnosti. Če se izraz „ureditev“ nadomesti s „prostovoljnih dejavnosti“ ali „možnosti“, se bo besedilo nanašalo na vse države članice EU in bo v skladu z načelom subsidiarnosti, ne da bi bistveno posegali v sporočilnost izjave.

Predlog spremembe 3

Uvodna izjava 14

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
14. V tem priporočilu je treba čezmejne prostovoljne dejavnosti opredeliti kot prostovoljno angažiranje, v okviru katerega mladi prostovoljci sodelujejo v neplačani nepridobitni dejavnosti, ki prinaša splošno korist, v državi, v kateri nimajo stalnega bivališča. Značilnosti take dejavnosti so, da je odprta za vse mlade do 30. leta starosti, ki se vanjo vključujejo prostovoljno in za omejeno obdobje, ima jasne cilje, strukturo in okvir ter je neplačana, vendar se udeležencem izplača žepnina in krijejo stroški.	14. V tem priporočilu je treba čezmejne prostovoljne dejavnosti opredeliti kot prostovoljno angažiranje, v okviru katerega mladi prostovoljci sodelujejo v neplačani nepridobitni dejavnosti, ki prinaša splošno korist, v državi, v kateri nimajo stalnega bivališča. Značilnosti take dejavnosti so, da je odprta za vse mlade do 30. leta starosti, ki se vanjo vključujejo prostovoljno in za omejeno obdobje, ima jasne cilje, strukturo in okvir ter <u>se ne izvaja za plačilo, vendar se udeležencem izplača žepnina in krijejo stroški.</u>

Obrazložitev

V nekaterih primerih mladi, ki sodelujejo pri prostovoljnem projektu, imajo zadostna sredstva za preživljanje. Poleg tega je lahko lasten prispevek (ne glede na višino zneska) zanje „obveza“ ali stvar časti, s čimer mladi pokažejo svojo pripravljenost za prostovoljno delo v tujini.

Predlog spremembe 4

Uvodna izjava 15

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
15. Posebno pozornost je treba posvečati mladim z manj priložnostmi, saj je prostovoljno delo zlasti dragocena možnost za mobilnost teh mladih, ki bi sicer imeli manj ali pa sploh nobene koristi od programov mobilnosti. Ti mladi imajo posebne potrebe glede usposabljanja in mentorstva, ki jih je treba upoštevati. V tem okviru je tudi zelo koristna podpora za usposabljanje in mobilnost mladinskih socialnih pedagogov ter mladinskih voditeljev.	15. Posebno pozornost je treba posvečati mladim z manj priložnostmi, saj je p Prostovoljno delo je zlasti dragocena možnost za mobilnost teh mladih. <u>Zlasti prikrajšani mladi ljudje, ki želijo opravljati prostovoljno delo in ki bi sicer imeli manj ali pa sploh nobene koristi od programov možnosti za mobilnosti.</u> Ti mladi imajo posebne potrebe glede usposabljanja in mentorstva, ki jih je treba upoštevati. <u>potrebujejo različne oblike podpore.</u> V tem okviru je tudi zelo koristna podpora za usposabljanje in mobilnost mladinskih socialnih pedagogov ter mladinskih voditeljev. Poleg tega je treba <u>izkoristiti možnosti lokalnih in regionalnih oblasti, da bi bolje dosegli to ciljno skupino.</u>

Obrazložitev

Lokalne in regionalne oblasti so v številnih državah članicah pristojne za precejšen del oblikovanja mladinske politike. Od vseh ravni oblasti so najbližje mladim državljanom. So tudi najustreznejša raven, ki lahko doseže mlade z manj možnostmi.

Predlog spremembe 5

Uvodna izjava 16

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
16. Boljša združljivost nacionalnih ureditev in izmenjava informacij bi lahko spodbujali vse mlade Evropejce ne glede na njihovo narodnost k večjemu vključevanju v prostovoljno delo v tretjih državah.	16. Boljša združljivost nacionalnih ureditev <u>Boljše sodelovanje med prostovoljnimi organizacijami in izmenjava informacij bi lahko spodbujali vse mlade Evropejce ne glede na njihovo narodnost k večjemu vključevanju v prostovoljno delo v tretjih državah.</u>

Obrazložitev

Glej obrazložitev k predlogoma sprememb 1 in 2.

Predlog spremembe 6

Uvodna izjava 17

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
17. Ker države članice ne morejo zadovoljivo doseči ciljev tega priporočila, ampak jih bo zaradi obsega in učinkov tega priporočila lažje doseči na ravni Skupnosti, lahko Skupnost skladno z načelom subsidiarnosti, določenim v členu 5 Pogodbe, sprejme ukrepe za spodbujanje mobilnosti mladih prostovoljcev z združljivim delovanjem nacionalnih ureditev. Skladno z načelom sorazmernosti iz navedenega člena to priporočilo ne prekoračuje okvirov, ki so potrebni za doseganje teh ciljev –	17. Ker države članice ne morejo zadovoljivo doseči ciljev tega priporočila, ampak jih bo zaradi obsega in učinkov tega priporočila lažje doseči na ravni Skupnosti, lahko Skupnost skladno z načelom subsidiarnosti, določenim v členu 5 Pogodbe, sprejme ukrepe za spodbujanje mobilnosti mladih prostovoljcev z združljivim delovanjem nacionalnih ureditev <u>izboljšanjem sodelovanja med organizacijami prostovoljcev</u> . Skladno z načelom sorazmernosti iz navedenega člena to priporočilo ne prekoračuje okvirov, ki so potrebni za doseganje teh ciljev –

Obrazložitev

Glej obrazložitev k predlogoma sprememb 1 in 2.

Predlog spremembe 7

Člen A

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
A spodbujajo mobilnost mladih prostovoljcev po Evropi s krepitevijo združljivosti nacionalnih ureditev za prostovoljno delo, ki jih lahko organizira civilna družba ali javni organi, tako da bi vsi mladi imeli priložnost za prostovoljno delo v Evropi, če si to želijo.	A spodbujajo mobilnost mladih prostovoljcev po Evropi s krepitevijo združljivosti nacionalnih ureditev za prostovoljno delo, ki jih lahko organizira civilna družba ali javni organi <u>sodelovanja med organizacijami prostovoljcev (ne glede na to, ali je njihov ustanovitelj civilna družba ali javni organ)</u> , tako da bi vsi mladi imeli priložnost za prostovoljno delo v Evropi, če si to želijo.

Obrazložitev

Glej obrazložitev k predlogoma sprememb 1 in 2.

Predlog spremembe 8

Člen B, točka (1)

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
B (1) višanje ravni poznavanja programov prostovoljnega dela na svojih ozemljih in pošiljanje teh informacij Evropski komisiji, da jih razpošlje naprej;	B (1) višanje ravni poznavanja programov prostovoljnega dela <u>možnosti za prostovoljno delo na svojih ozemljih</u> in pošiljanje teh informacij Evropski komisiji, da jih razpošlje naprej, <u>med drugim prek evropskega portala za mlade prostovoljce in podatkovne baze o prostovoljnem delu;</u>

Obrazložitev

Glej obrazložitev k predlogu spremembe 2.

Predlog spremembe 9

Člen B, točka (4)

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
B (4) izmenjava informacij o možnostih za prostovoljno delo z drugimi državami članicami in čim večja poenostavitev prijavnega procesa, da bi imeli mladi prostovoljci iz posameznih držav članic lažji dostop in bi se laže prijavi v nacionalne programe drugih držav članic;	B (4) izmenjava informacij o možnostih za prostovoljno delo z drugimi državami članicami in čim večja poenostavitev prijavnega procesa, da bi imeli mladi prostovoljci iz posameznih držav članic lažji dostop in bi se laže prijavi v za <u>programe</u> programe <u>prostovoljne dejavnosti</u> drugih držav članic;

Obrazložitev

Glej obrazložitev k predlogu spremembe 2.

Predlog spremembe 10

Člen B, točka (7)

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
B (7) priprava temeljnih standardov kakovosti zaradi pospeševanja razumne ravni zagotavljanja kakovosti, da bi pomirili in zaščitili prostovoljce, ki gredo v tujino, ter utrdili zaupanje v čezmejne programe in spodbujali sodelovanje v njih; standardi se lahko nanašajo na raven usposabljanja prostovoljcev in delavcev, pripravo dejavnosti, mentorstvo, sledenje in spremljanje;	B (7) priprava temeljnih standardov kakovosti zaradi pospeševanja razumne ravni zagotavljanja kakovosti, da bi pomirili in zaščitili prostovoljce, ki gredo v tujino, ter utrdili zaupanje v čezmejne <u>prostovoljne dejavnosti</u> programe in spodbujali k sodelovanju v njih prostovoljce, zlasti mlade, ki so socialno prikrajšani ali brez kvalifikacij manj možnostmi, da sodelujejo pri prostovoljnih dejavnostih v drugih državah sodelovanje v njih ; standardi se lahko nanašajo na raven usposabljanja prostovoljcev in delavcev, pripravo dejavnosti, mentorstvo, sledenje in spremljanje;

Obrazložitev

Glej obrazložitev k predlogu spremembe 2.

Prostovoljno delo je lahko za mlade z manj možnostmi način vključevanja. Ti mladi imajo posebno potrebo po dodatni spodbudi za sodelovanje pri prostovoljnih dejavnostih zunaj svoje države.

Predlog spremembe 11

Člen B, točka (14)

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
B (14) posvečanje posebne pozornosti mladim z manj priložnostmi in zagotavljanje njim prirejenih načinov zaradi izboljšanja dostopnosti prostovoljnega dela zanje ter upoštevanje njihovih posebnih potreb po usposabljanju in podpori;	B (14) posvečanje posebne pozornosti mladim, ki so <u>soci</u> <u>alno</u> in <u>geografsko</u> prikrajšani ali brez kvalifikacij manj priložnostmi in zagotavljanje njim prirejenih načinov zaradi izboljšanja dostopnosti prostovoljnega dela zanje ter upoštevanje njihovih posebnih potreb po usposabljanju in podpori;

Predlog spremembe 12

Člen 2

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
2. v povezavi z državami članicami spodbujala in organizirala sistematično izmenjavo informacij in izkušenj v zvezi z združljivostjo nacionalnih programov prostovoljnega dela, ki ga organizirajo civilna družba ali javni organi;	2. v povezavi z državami članicami spodbujala in organizirala sistematično izmenjavo informacij in izkušenj v zvezi z združljivostjo nacionalnih programov s spodbujanjem evropskega sodelovanja na področju prostovoljnega dela, ki ga organizirajo civilna družba ali javni organi;

Obrazložitev

Glej obrazložitev k predlogoma sprememb 1 in 2.

Predlog spremembe 13

Člen 4

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
4. po štirih letih od sprejetja tega priporočila poročala Svetu, da se ugotovi, ali so predlagani ukrepi učinkoviti in ali je potrebno nadaljnje ukrepanje.	4. po štirih letih od sprejetja tega priporočila pred letom 2011 poročala Svetu, da se ugotovi, ali so predlagani ukrepi učinkoviti in ali je potrebno nadaljnje ukrepanje.

Obrazložitev

454 poslancev Evropskega parlamenta je podprlo pobudo za razglasitev leta 2011 za leto prostovoljnega dela. Tudi Odbor regij podpira ta predlog, še toliko bolj glede na to, da bo tedaj minilo deset let od mednarodnega leta prostovoljcev. Zato bi bilo primerno, da Evropska komisija nekaj časa pred tem objavi svoje poročilo.

V Bruslju, 26. novembra 2008

Predsednik
Odbora regij
Luc VAN DEN BRANDE

Mnenje Odbora regij „EU kot globalni partner za razvoj – pospeševanje napredka na poti k uresničitvi razvojnih ciljev novega tisočletja“

(2009/C 76/06)

ODBOR REGIJ

- pozdravlja vse večje zavedanje Komisije, da lokalne oblasti „vse glasneje izražajo željo, da bi se dejavno udeležile postopkov in postale akterke pri razvoju“, vendar poudarja, da lokalne in regionalne oblasti niso novinke na tem področju, saj so aktivne že več desetletij ter so zainteresirane in zavezane k sodelovanju v vlogi dejavnih akterjev pri razvojnem sodelovanju, njegovem financiranju in reformi;
- poudarja potrebo po ustanovitvi „borze“ (spletnega elektronskega portala) za lokalne in regionalne oblasti, ki so dejavne pri decentraliziranem sodelovanju, na podlagi sistema, temelječega na lokalni in regionalni ravni. To bo precej olajšalo izmenjavo informacij med evropskimi lokalnimi in regionalnimi oblastmi, dejavnimi pri razvojnem sodelovanju, ter omogočilo povezovanje projektov lokalnih in regionalnih oblasti v Evropi in državah v razvoju. To bi olajšalo oblikovanje projektov decentraliziranega sodelovanja ter izboljšalo njihovo usklajevanje, ustvarilo sinergije in preprečilo podvajanje. V zvezi s tem Odbor pozdravlja sodelovanje z Generalnim direktoratom za razvoj;
- opozarja na dejstvo, da ima mnogo lokalnih in regionalnih oblasti EU s sorodnimi oblastmi v državah v razvoju povezave, ki temeljijo na razvoju in na podlagi katerih so si nabrale potrebne izkušnje in znanje, zlasti na področjih, kot so izobraževanje, zdravstvo, komunalne službe (voda in ravnanje z odpadki), mali priobalni ribolov in akvakultura, infrastruktura, promet, komunikacije, okolje, razvoj podeželja, regionalni gospodarski razvoj ter pomoč pri razvoju lokalnih organov in politični decentralizaciji;
- opozarja, da je treba pri poskusih za povečanje učinkovitosti in skladnosti razvojne politike upoštevati vključenost lokalnih in regionalnih oblasti v državah prejemnicah.

Poročevalka: Heini UTUNEN (FI/ALDE), članica mestnega sveta Jyväskylä

Referenčni dokument

EU kot globalni partner za razvoj – pospeševanje napredka na poti k uresničitvi razvojnih ciljev novega tisočletja

COM(2008) 177 konč.

I. POLITIČNA PRIPOROČILA

ODBOR REGIJ

Splošne ugotovitve

1. pozdravlja sporočilo Komisije, saj je razvojna politika nujno potrebna za boj zoper svetovno revščino in vzroke zanjo ter za doseganje enakopravnosti. Evropa ne more ravnati tako, kot da se je težave preostalega sveta ne tičejo;

2. upa, da bo leto 2008 prelomno za razvojna prizadevanja EU, katerih cilj je spremeniti razvojne cilje novega tisočletja v prednostno nalogo;

3. zaskrbljeno ugotavlja, da se je obseg evropske razvojne pomoči že drugo leto zapored zmanjšal in da samo nekaj držav (npr. Nizozemska, Švedska in Danska) izpolnjuje mednarodne obveznosti glede zneska te pomoči;

4. obžaluje dejstvo, da je znesek pomoči, ki ga dodeli Evropska unija, ne samo premajhen, ampak tudi premalo učinkovit;

5. meni, da je sporočilo zelo pomembno za lokalne in regionalne oblasti, ter pozdravlja priznanje Komisije, da mora EU sprejeti vključujoč pristop, ki vključuje lokalne oblasti in civilno družbo ne samo v Evropi, ampak tudi v državah v razvoju;

6. pozdravlja vse večje zavedanje Komisije, da lokalne oblasti „vse glasneje izražajo željo, da bi se dejavno udeležile postopkov in postale akterke pri razvoju“, vendar poudarja, da lokalne in regionalne oblasti niso novinke na tem področju, saj so aktivne že več desetletij ter so zainteresirane in zavezane k sodelovanju v vlogi dejavnih akterjev pri razvojnem sodelovanju, njegovem financiranju in reformi; poudarja, da nekatera evropska okrožja in regije že prispevajo svoj sorazmerni delež k cilju porabe 0,7 % bruto nacionalnega dohodka za razvojno sodelovanje;

7. pozdravlja plodno sodelovanje med Odborom regij in Komisijo, ki kaže na vedno večje priznavanje vloge Odbora regij ter lokalnih in regionalnih oblasti pri razvojni politiki. Lokalne

in regionalne oblasti je treba obravnavati kot pomembne partnerje, ki so vključeni v razvojno politiko EU;

8. poziva k upoštevanju načela, da je dobro upravljanje odločilno za uspešnost razvojne politike in da je ključni vidik dobrega upravljanja zavedanje, da se najboljše odločitve sprejemajo na lokalni ravni;

9. priznava pomen proračunske in sektorske pomoči, zlasti za najrevnejše države, vendar opozarja, da je treba v okviru odnosov med osrednjo oblastjo in akterji civilne družbe vzpostaviti mehanizem, s katerim se lahko razvije nova kultura uporabe pomoči. Ta mehanizem bi lahko imel obliko sistema na ravni lokalnih in regionalnih oblasti, ki bi povezal razvojno pomoč osrednje oblasti in civilne družbe;

10. opozarja, da bi močnejše in učinkovitejše partnerstvo med evropskimi akterji zagotovilo medsebojno dopolnjevanje in strateško trajnost ukrepov, zlasti v zvezi z upravljanjem pomoči;

11. poziva Komisijo, da kot prednostni nalogi določi vključitev Evropskega razvojnega sklada (ERS) v proračun Skupnosti in usklajevanje ERS z Evropskim skladom za regionalni razvoj (ESRR) v okviru razširjene evropske sosedске politike, da bi se izboljšalo usklajevanje dejavnosti EU na področju politike razvojnega sodelovanja.

Posebne ugotovitve

ODBOR REGIJ

12. pozdravlja spoznanje Komisije, da mora EU za doseg razvojnih ciljev novega tisočletja sprejeti pristop, ki spodbuja sodelovanje ter vključitev lokalnih in regionalnih oblasti ter civilne družbe v razvojno politiko na evropski ravni in v državah v razvoju;

13. poziva k obravnavi lokalnih in regionalnih oblasti ter organizacij civilne družbe kot posebnih akterjev, od katerih ima vsak pomembno in jasno vlogo ter pomen za razvojna prizadevanja; poziva jih tudi, da ukrepajo usklajeno, povezano, učinkovito in uspešno, pregledno in vključujoče;

14. poudarja potrebo po ustanovitvi „borze“ (spletnega elektronskega portala) za lokalne in regionalne oblasti, ki so dejavne pri decentraliziranem sodelovanju, na podlagi sistema, temelječega na lokalni in regionalni ravni. To bo precej olajšalo izmenjavo informacij med evropskimi lokalnimi in regionalnimi oblastmi, dejavnimi pri razvojnem sodelovanju, ter omogočilo povezovanje projektov lokalnih in regionalnih oblasti v Evropi in državah v razvoju. To bi olajšalo oblikovanje projektov decentraliziranega sodelovanja ter izboljšalo njihovo usklajevanje, ustvarilo sinergije in preprečilo podvajanje. V zvezi s tem Odbor pozdravlja sodelovanje z Generalnim direktoratom za razvoj;

15. pozdravlja pobudo Sveta evropskih občin in regij (CEMR) za vzpostavitev spletnega portala za občine, ki naj jim pomaga najti partnerja za tesno medinstitucionalno sodelovanje (*twinning partner*) v Evropi; pozdravlja razširitev portala za tesno medinstitucionalno sodelovanje (*twinning portal*), ki ga upravlja Svet evropskih občin in regij, saj se s tem omogoča tesno medinstitucionalno sodelovanje med evropskimi občinami in občinami v državah v razvoju; Odbor bi moral okrepiti in podpreti delo, ki ga zdaj opravlja Svet evropskih občin in regij.

II. LOKALNI IN REGIONALNI VIDIK

Evropski akterji

ODBOR REGIJ

16. poudarja, da morajo vsi Evropejci, vključno z javnimi oblastmi, zasebnim sektorjem in državljani, deliti odgovornost za vprašanja svetovnega razvoja;

17. ugotavlja, da vse ravni lokalne in regionalne oblasti nimajo vedno pristojnosti za razvojno sodelovanje (kar je odvisno od posamezne države članice), kar pomeni, da obstaja potreba po kolektivni odgovornosti za razvojna vprašanja na evropski ravni. Razvojno sodelovanje mora biti tako ali drugače vključeno v dejavnosti lokalnih in regionalnih oblasti, tudi če to ne poteka v okviru projektov finančne pomoči s partnerji v državah v razvoju. Načini, kako bi lahko to dosegli, bi lahko bili predstavljeni na posebnem „forumu za izmenjavo“;

18. z vidika lokalnih in regionalnih oblasti se mu zdi pozitivno, da Komisija priznava potrebo po vključevanju lokalnih in regionalnih oblasti v razvojno sodelovanje, ter še posebej pozdravlja sporočilo Komisije tudi s tega vidika;

19. opozarja na dejstvo, da ima mnogo lokalnih in regionalnih oblasti EU s sorodnimi oblastmi v državah v razvoju povezave, ki temeljijo na razvoju in na podlagi katerih so si nabrale potrebne izkušnje in znanje, zlasti na področjih, kot so izobraževanje, zdravstvo, komunalne službe (voda in ravnanje z

odpadki), mali priobalni ribolov in akvakultura, infrastruktura, promet, komunikacije, okolje, razvoj podeželja, regionalni gospodarski razvoj ter pomoč pri razvoju lokalnih organov in politični decentralizaciji;

20. meni, da bodi ti projekti lokalnim in regionalnim oblastem zagotovili legitimnost, znanje in izkušnje na teh področjih, pomembnih zlasti za gospodarski in družbeni napredek v državah v razvoju, ter da je zato bistvenega pomena, da dobijo večjo vlogo in da se njihove izkušnje uporabijo pri razvojni politiki;

21. poudarja, da so v številnih državah članicah EU lokalne in regionalne oblasti v okviru decentraliziranega sodelovanja zakonsko pristojne za sodelovanje pri nacionalnih razvojnih politikah. Zato jih je mogoče pri razvojni politiki in zunanjih zadevah EU obravnavati kot neposredne akterje;

22. opozarja na prednosti decentraliziranega sodelovanja in na potrebo po njegovi krepitvi, saj številne lokalne in regionalne oblasti neposredno financirajo in izvajajo razvojne politike – imajo dopolnilno vlogo in zagotavljajo večjo skladnost razvojne politike;

23. poudarja, da občine in regije želijo zlasti s prizadevanji na posebnih področjih, ki so v pristojnosti lokalnih in regionalnih oblasti, okrepiti svojo vključenost na podlagi partnerstva in znanja. Sodelovale bodo tudi s strokovnjaki za razvojno sodelovanje, da bi povečali ozaveščenost ljudi glede solidarnosti z državami v razvoju;

24. meni, da bližina lokalnih in regionalnih oblasti ljudem in načelo subsidiarnosti v najširšem smislu pomenita, da ima njihova vloga več ravni, kar izhaja iz nacionalne, evropske in svetovne razvojne politike ter zagotavlja in povečuje učinkovitost pomoči;

25. poudarja pomen vloge, ki jo lahko imajo v najbolj oddaljenih regijah lokalne in regionalne oblasti kot prednostni partnerji pri oblikovanju politik EU za sodelovanje s sosednjimi tretjimi državami, hkrati pa so preizkusni kamen za projekte, ki potrebujejo ustrezno usklajevanje Evropskega razvojnega sklada (ERS) in Evropskega sklada za regionalni razvoj (ERDF).

Akterji tretjih držav

ODBOR REGIJ

26. opozarja, da je treba pri poskusih za povečanje učinkovitosti in skladnosti razvojne politike upoštevati vključenost lokalnih in regionalnih oblasti v državah prejemnicah;

27. poudarja, da bi morali biti lokalna odgovornost in pristojnost ter decentralizacija vodilna načela v zvezi z razvojnimi prizadevanji in razvojno politiko;

28. se zavzema za spodbujanje pristopa, ki bi omogočil lokalnim in regionalnim oblastem v Evropi in državah v razvoju, da bolje podprejo zainteresirane strani in akterje na področju razvoja;

29. se strinja s stališčem, da demokracija ni le svobodna izbira, temveč se nenehno oblikuje, pri tem pa odraža gospodarski in družbeni razvoj, v okviru katerega imajo lokalne in regionalne oblasti ključno vlogo;

30. meni, da je dodana vrednost lokalnih in regionalnih oblasti vidna zlasti v njihovi vlogi, ki je idealna za vzpostavljanje demokracije in dobrega upravljanja ter za krepitev decentraliziranega modela oblasti;

31. poudarja, da predstavniki evropskih lokalnih in regionalnih oblasti ne sodelujejo samo s sorodnimi oblastmi na jugu, ampak tudi s preostalo civilno družbo;

32. opozarja na težave, ki jih povzročata odvisnost pomoči od enostranskega sistema od zgoraj navzdol – to je pristop, ki ga za zagotavljanje pomoči najpogosteje uporablja celo Evropska

komisija. Resničnega partnerstva ter vključenosti lokalne ravni in organizacij, ki jo zastopajo (združenja lokalnih in regionalnih oblasti), ni, kar pomeni, da financiranje ne vpliva na lokalno raven. Obenem učinki pomoči, ki jo zagotovijo nevladne organizacije (običajno na lokalni ravni), ne dosegajo vedno javnih oblasti, lokalnih in regionalnih oblasti ter institucionalnih mehanizmov, kar dodatno preprečuje dolgoročni vpliv in učinkovitost pomoči;

33. meni, da sistem od zgoraj navzdol ne zagotavlja ustreznega vključevanja lokalnih in regionalnih oblasti ali vključevanja pravih ljudi, poleg tega pa ne omogoča različnih pristopov in omejuje možnosti. Zato je potreben most, ki bo povezal osrednje oblasti in lokalno raven. Lokalna oblast in njena podporna struktura bi lahko v številnih državah v razvoju, ki prejemajo pomoč, pripravili konkretne rešitve, pri čemer je seveda treba upoštevati vsak posamezen primer;

34. je prepričan, da bi dodeljevanje pomoči različnim organom oblasti v državah prejemnicah pomoči v številnih primerih dalo boljše rezultate in omogočilo bolj trajnostno upravljanje. Pri tem je treba zlasti poskrbeti tudi za to, da se stroški donatorja ohranijo v sprejemljivih mejah.

V Bruslju, 26. novembra 2008

Predsednik
Odbora regij
Luc VAN DEN BRANDE

Mnenje Odbora regij „Skupna politika priseljevanja za Evropo“

(2009/C 76/07)

ODBOR REGIJ

- poudarja, da je pripravljen sodelovati pri pripravi prihodnje skupne politike priseljevanja in prispevati k tej politiki;
- poudarja, da se skupna politika priseljevanja najprej odločilno nanaša na lokalne in regionalne skupnosti, ki se po eni strani soočajo posebej s težavami zaradi nezakonitega priseljevanja, po drugi pa morajo tem osebam zagotoviti vrsto storitev v okviru lokalnega procesa vključevanja. Zato morajo biti obsežno vključene v vzpostavljanje evropskega okvira za zakonito priseljevanje, v ukrepe proti nezakonitemu priseljevanju in v razvojno sodelovanje z državami izvora;
- poudarja, da so priseljenci zelo pomembni zaradi njihovega prispevka k družbenemu in gospodarskemu razvoju EU. Za zagotovitev mednarodne konkurenčnosti evropskega gospodarskega prostora je treba občutno izboljšati privlačnost EU, da bo mogoče v večji meri izkoristiti lokalne in regionalne možnosti;
- opozarja, da je s pristojnostjo držav članic, da določijo število državljanov tretjih držav, ki lahko iz tretjih držav prihajajo na njeno ozemlje, da bi si poiskali delo, bodisi kot zaposleni ali samozaposleni, mogoče upoštevati zahteve trga dela;
- priznava ključen pomen znanja uradnega jezika ali uradnih jezikov države gostiteljice. Uspešno vključevanje – tudi na lokalni in regionalni ravni – je lažje, če se priseljenci čim prej naučijo jezika;
- poudarja, da sta nezakonito in zakonito priseljevanje povezana in da je boj proti nezakonitemu priseljevanju bistvenega pomena za oblikovanje politike na področju zakonitega priseljevanja. Po eni strani se je treba proti nezakonitemu priseljevanju boriti dosledno in s celostnim pristopom, da bi se bilo mogoče učinkovito boriti proti pogosto organiziranim kriminalnim združbam. Po drugi strani pa je treba odpreti perspektive za zakonito priseljevanje v primerih, ko primanjkuje delovne sile, ali za izmenjavo in prenos znanja ter izpopolnjevanje priseljencev za določen čas.

Poročevalec: Werner JOSTMEIER (DE/EPP), član deželnega parlamenta Severnega Porenja-Vestfalije

Referenčna dokumenta

Sporočilo Komisije *Skupni politiki priseljevanja naproti*

COM(2007) 780 konč.

Sporočilo Komisije *Skupna politika priseljevanja za Evropo: načela, ukrepi in orodja*

COM(2008) 359 konč.

POLITIČNA PRIPOROČILA

ODBOR REGIJ

Vloga lokalnih in regionalnih oblasti

1. podpira skupno politiko priseljevanja, ki se je razvila v obdobju od zasedanja Evropskega sveta v Tampereju leta 1999 do Evropskega pakta za priseljevanje in azil;

2. poudarja, da je pripravljen sodelovati pri pripravi prihodnje skupne politike priseljevanja in prispevati k tej politiki; pri tem so se regionalne in lokalne skupnosti pripravljene soočiti z novimi izzivi ter na lokalni in regionalni ravni spodbujati izmenjavo postopkov, ki so se na tem področju obnesli;

3. izraža zadovoljstvo in hvaležnost za okrepljeno sodelovanje z Evropsko komisijo, ki ga je treba nadaljevati;

4. pozdravlja partnerski pristop Komisije. Partnersko sodelovanje in solidarnost med državami članicami in institucijami EU bi morala vključevati udeležbo lokalnih in regionalnih akterjev. Prihodnji izzivi zahtevajo usklajene in koherentne ukrepe; v ta namen je potrebno učinkovito ukrepanje EU in držav članic v okviru skupne politike priseljevanja;

5. poudarja, da se skupna politika priseljevanja najprej odločilno nanaša na lokalne in regionalne skupnosti, ki se po eni strani soočajo posebej s težavami zaradi nezakonitega priseljevanja, po drugi pa morajo tem osebam zagotoviti vrsto storitev v okviru lokalnega procesa vključevanja. Zato morajo biti obsežno vključene v vzpostavljanje evropskega okvira za zakonito priseljevanje, v ukrepe proti nezakonitemu priseljevanju in v razvojno sodelovanje z državami izvora;

6. enako kot Komisija meni, da so potrebni mehanizmi, ki se opirajo na solidarnost držav članic in EU pri porazdelitvi bremen in na politično usklajevanje. Regionalne in lokalne oblasti opozarjajo med drugim na financiranje nadzora in kontrole meja ter politike vključevanja, kar na nacionalni, regionalni in lokalni ravni vpliva na javne finance;

7. meni, da so spoštovanje človekovih pravic in načela pravne države ter spodbujanje demokracije stebri politike priseljevanja.

Evropska unija jamči svobode in načela Listine o temeljnih pravicah, kot so npr. človekovo dostojanstvo, svobode, enakost, solidarnost ter državljske in sodne pravice. Poseben pomen imajo pri tem pravice žensk in otrok. Do izročil in dejanj, ki so v nasprotju s temi načeli, ne smemo biti strpni. O skupnih evropskih vrednotah, na katerih temelji Listina o temeljnih pravicah, se ni mogoče pogajati. Vsakdo v Evropski uniji mora temeljne evropske pravice sprejeti kot zavezujočo temelj vrednot;

8. opozarja, da so priseljenci v številnih evropskih občinah in regijah že zdaj pomemben in sestavni del družbe. Evropska unija je družba z resnično bogato in raznoliko kulturno dediščino, ki jo je treba ohranjati in razvijati. Unesco pojmuje kulturo kot sklop, ki ne vključuje samo umetnosti in književnosti, temveč tudi načine življenja, temeljne človekove pravice, sisteme vrednot, izročila in verske usmeritve. Priseljevanje lahko prispeva k bogatenju kulturne raznolikosti. Z Evropskim letom medkulturnega dialoga ⁽¹⁾ je Evropska unija izrazila posebno spoštovanje do kulturne raznolikosti.

Koraki k skupni politiki priseljevanja

ODBOR REGIJ

9. glede na svoja že prej sprejeta mnenja poziva k vključitvi lokalnih in regionalnih akterjev v nadaljnje faze prihodnje skupne politike priseljevanja ⁽²⁾.

Blaginja in priseljevanje

ODBOR REGIJ

10. poudarja, da so priseljenci zelo pomembni zaradi njihovega prispevka k družbenemu in gospodarskemu razvoju EU. Za zagotovitev mednarodne konkurenčnosti evropskega gospodarstva je treba občutno izboljšati privlačnost EU, da bo mogoče v večji meri izkoristiti lokalne in regionalne možnosti;

11. meni, da so jasna in pregledna pravila ter njihovo upoštevanje zaradi pravne varnosti in poštene obravnave državljanov tretjih držav nujno potrebna;

⁽¹⁾ Odločba št. 1983/2006/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. decembra 2006 o *Evropskem letu medkulturnega dialoga 2008*.

⁽²⁾ Ker se sporočilo COM(2008) 359 konč. omejuje na vprašanja v zvezi s priseljevanjem državljanov tretjih držav, se to mnenje ne ukvarja z migracijami državljanov Unije znotraj EU ali znotraj določenih regij.

12. meni, da so sistemi za spodbujanje vključevanja, ki zagotavljajo privlačne nastanitvene razmere za državljane tretjih držav in njihove družine, eden od odločilnih pristopov za pridobivanje delovne sile, ki jo potrebuje evropski gospodarski prostor. Pri dobrih konceptih za upravljanje priseljevanja, ki je prilagojeno potrebam na trgu dela, je treba upoštevati tudi vprašanja združevanja družin v skladu z Direktivo 2003/86/ES;

13. opozarja, da bi skupna politika priseljevanja s poenostavitvijo upravnih postopkov za sprejemanje priseljencev lahko znatno zmanjšala upravno obremenitev držav članic ter regionalnih in lokalnih skupnosti;

14. Komisijo poziva, naj analizira, katere naloge morajo opraviti regionalne in lokalne oblasti v okviru ukrepov, ki jih je predlagala in ki jih je treba izvesti na evropski ali nacionalni ravni. Pomembno je tudi, da se morebitne naloge lokalnih in regionalnih oblasti financirajo na nacionalni ravni ali s sredstvi EU;

15. opozarja na različne potrebe trga dela v državah članicah. Pri morebitni uvedbi standardov, ureditvi postopkov in dovoljenj za bivanje (kot je načrtovana modra karta EU – *EU Blue Card*), ki bi veljali v vsej EU, je zato treba upoštevati različne zahteve nacionalnih, regionalnih in lokalnih trgov dela, ohranjanje samostojnosti držav članic in načela subsidiarnosti. S pristojnostjo držav članic, da določijo število državljanov tretjih držav, ki lahko iz tretjih držav prihajajo na njeno ozemlje, da bi si poiskali delo, bodisi kot zaposleni ali samozaposleni, je mogoče upoštevati zahteve trga dela;

16. v zvezi s tem pozdravlja predlog Komisije o aktivni vključitvi regionalnih in lokalnih oblasti za boljšo usklajenost kvalifikacij s sektorskimi potrebami, s čimer se lahko upoštevajo prav lokalne in regionalne posebnosti.

Vključevanje kot ključ za uspešno priseljevanje

ODBOR REGIJ

17. poudarja pomen aktivne vloge lokalnih in regionalnih oblasti pri vključevanju priseljencev. Posebne potrebe občin in regij je treba upoštevati tako pri prihodnji skupni politiki priseljevanja kot pri spremljajočih ukrepih, kot je upravljanje Evropskega sklada za vključevanje. Ohranjati je treba načeli subsidiarnosti in sorazmernosti;

18. povezuje uresničevanje temeljnih pravic z odgovornostjo in dolžnostmi do soljudi, družbe in prihodnjih generacij. Spoštovanje skupnega evropskega soglasja o vrednotah je zaveza k spoštovanju in strpnosti, ki je predpogoj za miroljubno in demokratično sobivanje. Medkulturni dialog na lokalni in regionalni ravni je lahko pomemben spodbujevalec tega procesa;

19. meni, da je pomemben pogoj za vključevanje aktivno sodelovanje vseh delov civilne družbe ter pozitiven odnos priseljencev in družbe gostiteljice. Države izvora lahko prispevajo k vključevanju svojih državljanov v evropske države gostiteljice;

20. priznava ključen pomen znanja uradnega jezika ali uradnih jezikov države gostiteljice. Uspešno vključevanje – tudi na lokalni in regionalni ravni – je lažje, če se priseljenci čim prej naučijo uradnega jezika ali uradnih jezikov. Treba bi bilo intenzivno spodbujati to, da se priseljenci in zlasti njihovi otroci naučijo jezika ali jezikov države gostiteljice, obenem pa spoštovati in podpirati pravico, da obvladajo svoj materni jezik;

21. meni, da je zagotavljanje osnovnih in razumljivih informacij o mestu, občini ali regiji države gostiteljice, npr. o najpomembnejših življenjskih navadah v teh krajih, prednostna naloga;

22. poudarja pomen osnovnega poznavanja zgodovine in institucij družbe gostiteljice. Za uspešno vključevanje je nujno, da imajo priseljenci možnost pridobiti to znanje;

23. podpira izvajanje programov in ukrepov za sprejem novih priseljencev iz tretjih držav, s katerimi bi ti pridobili osnovno znanje o jeziku, zgodovini, institucijah, gospodarskih in družbenih značilnostih, kulturi in temeljnih vrednotah družbe gostiteljice;

24. se zavzema za financiranje inovativnih programov in modelov vključevanja, ki zajemajo jezikovne tečaje in tečaje komuniciranja, pa tudi informacije o kulturnih, političnih in socialnih vidikih družbe gostiteljice;

25. meni, da je izobraževanje ključnega pomena za vključevanje. Lokalne in regionalne oblasti pri tem opravljajo pomembne naloge, da prispevajo k enakim možnostim vseh. Zelena knjiga *Migracije in mobilnost: izzivi in priložnosti za izobraževalne sisteme v EU* (³), ki jo je objavila Komisija, opozarja na osrednjo vlogo izobraževanja pri vključevanju. Komisija bi morala pri vrednotenju posvetovanj posebej upoštevati izvajanje nalog na lokalni in regionalni ravni;

26. opozarja na odločilen pomen dela pri vključevanju priseljencev. Brezposelnost je pogosto ovira za uspešno vključevanje, še posebej pri mladih. Priseljevanje državljanov tretjih držav mora biti usklajeno s potrebami trga dela posameznih držav članic. Priseljencem je treba dati možnost, da se sami preživljajo; to je eden bistvenih pogojev za vključevanje, še posebej, ker to pomeni vključevanje v sisteme socialnega varstva. Brez tega bi dostop priseljencev do storitev socialnih sistemov posebno močno bremenil regionalne in lokalne skupnosti, kar bi bilo v javnosti težko upravičiti.

(³) COM(2008) 423 konč.

Solidarnost in priseljevanje

ODBOR REGIJ

27. poudarja, da sta nezakonito in zakonito priseljevanje povezana in da je boj proti nezakonitemu priseljevanju bistvenega pomena za oblikovanje politike na področju zakonitega priseljevanja. Po eni strani se je treba proti nezakonitemu priseljevanju boriti dosledno in s celostnim pristopom, da bi se bilo mogoče učinkovito boriti proti pogosto organiziranim kriminalnim združbam. Zato je pomembno, da se v sporazume s tretjimi državami vključijo določbe za boj proti nezakonitemu priseljevanju, tudi in predvsem v zvezi s ponovnim sprejemom državljanov tretjih držav, ki nezakonito prebivajo v drugi državi. Po drugi strani je treba odpreti perspektive za zakonito priseljevanje v primerih, ko gre za visoko usposobljene priseljence ali ko primanjkuje delovne sile, ali za izmenjavo in prenos znanja ter izpopolnjevanje priseljencev za določen čas, kar pozneje lahko koristi tudi razvoju držav izvora.

Učinkovita in koherentna uporaba razpoložljivih sredstev

ODBOR REGIJ

28. zahteva izčrpno obveščanje o ustreznih skladih in programih podpore EU, da bi vsi akterji na lokalni in regionalni ravni lahko uporabljali obstoječe sklade in programe;

29. meni, da bo v okviru prihodnje politike EU na področju priseljevanja mogoče treba razširiti zmogljivosti agencije Frontex na področju mejne kontrole in preprečevanja groženj varnosti, z dodelitvijo finančnih sredstev in človeških virov, da bi ta agencija lahko učinkovito izpolnjevala svoje naloge;

30. izrecno opozarja, da je treba v okviru prihodnje politike EU na področju priseljevanja predvsem z dodelitvijo potrebnih finančnih virov in zagotovitvijo dostopa do skladov in programov EU upoštevati potrebo po razvoju zmogljivosti regionalnih in lokalnih skupnosti za upravljanje migracijskih tokov. V nasprotnem primeru bo neuspeh trajnostne in uspešne politike priseljevanja – tj. politike, ki je sprejemljiva za vse udeležene strani – povzročil visoke socialne in gospodarske stroške in ogrozil našo blaginjo, socialni mir in gospodarski razvoj;

31. zahteva finančno podporo za politiko vključevanja, posebej za naloge na področju izobraževanja na lokalni in regionalni ravni. Zelena knjiga o priseljevanju in mobilnosti bo obravnavala prispevek programov in skladov Skupnosti k podpori politiki vključevanja. Naloge na področju izobraževanja, povezane z vključevanjem, je treba na lokalni in regionalni ravni podpirati s skladi EU za vključevanje.

Partnerstvo s tretjimi državami

ODBOR REGIJ

32. opozarja, da bi bilo treba v okviru prihodnje politike EU na področju priseljevanja upoštevati velik pomen spodbujanja

dialoga in sodelovanja z državami izvora in tranzitnimi državami ter da bi bilo treba zato izkoristiti instrumente evropske sosedске politike in Unijo za Sredozemlje ter zagotoviti učinkovito razvojno sodelovanje; poleg tega opozarja, da imajo regionalne in lokalne skupnosti pomembno vlogo pri spodbujanju tega sodelovanja. To posebej velja za ozemeljske skupnosti, ki so lahko platforme za sodelovanje s sosednjimi tretjimi državami;

33. poudarja globalno razsežnost priseljevanja, ki ima za države izvora in za Evropsko unijo daljnosežne posledice. Zato je treba posebej upoštevati vzajemen vpliv priseljevanja in razvoja in skrbeti, da pri izseljevanju strokovnjakov ne pride do negativnih gospodarskih posledic (*bega možganov* – „*brain drain*“) za države v razvoju. Pri krožni migraciji bi strokovnjaki po vrnitvi v državo izvora lahko pridobljeno znanje uporabili ali pa ga posredovali drugim.

Varnost in priseljevanje

ODBOR REGIJ

34. meni, da mora biti zaradi izzivov v zvezi z nezakonitim priseljevanjem pri pripravi prihodnje politike EU na področju priseljevanja v ospredju nujnost izvedljivih in usklajenih ukrepov za boj proti trgovini z ljudmi in kriminalnim združbam, da se preprečijo človeške tragedije.

Okrepjen boj proti nezakonitemu priseljevanju in „nična toleranca“ do trgovine z ljudmi

ODBOR REGIJ

35. nujno podpira ukrepe Evropske unije za preprečevanje nezakonitega priseljevanja, ki pogosto prispeva k izkoriščanju, zlasti žensk in otrok. Glede tega je treba sprejeti dosledne ukrepe. Proti mrežam, ki tihotapijo ljudi, in skupinam, ki so udeležene pri trgovini z ljudmi ali pa jo organizirajo, se je treba bojevati v sodelovanju z državami izvora in tranzitnimi državami. Lokalne in regionalne skupnosti je treba ustrezno vključiti v ukrepe sodelovanja.

Perspektive

ODBOR REGIJ

36. meni, da lahko uspešna politika priseljevanja prispeva h gospodarskemu uspehu in kulturni raznolikosti. Lokalne in regionalne skupnosti podpirajo takšno politiko, ki pomaga krepiti gospodarski in družbeni potencial Evropske unije. Hkrati ponovno opozarja, da lahko Evropska unija v celoti izkoristi prednosti zakonitega priseljevanja, če je boj proti nezakonitemu priseljevanju celovit in uspešen.

V Bruslju, 26. novembra 2008

Predsednik

Odbora regij

Luc VAN DEN BRANDE

Mnenje Odbora regij „Peto poročilo o napredku na področju gospodarske in socialne kohezije“

(2009/C 76/08)

ODBOR REGIJ

- meni, da si mora kohezijska politika zato, da bi ohranila trdnost konceptov vključevanja in solidarnosti, še naprej prizadevati za gospodarsko in socialno ravnotežje, ne da bi podlegla skušnjavi, da se preobremeni s preveč nasprotujočimi si cilji;
- meni, da sta oba cilja, torej kohezija in rast, lahko – in tudi morata biti – združljiva, ker sta tesno povezana; poudarja, da je treba ugotoviti, kako lahko rast krepi kohezijo, ne pa, kako lahko kohezija podpira rast;
- dvomi, da je smiselno instrumentom kohezijske politike dodeliti cilje na področju konkurenčnosti za strategijo rasti, in se opredeljuje za to, da se v okviru razmišljanj o prihodnjem oblikovanju strukturnih skladov proučijo učinki namenskega dodeljevanja sredstev v skladu z lizbonsko strategijo na rezultate ekonomske in socialne kohezije;
- meni, da je treba proučiti možnosti za oblikovanje pomembnejših in celovitejših kazalnikov razvoja, ki na regionalni in lokalni ravni odražajo precejšnje razlike v dohodkih, razpoložljivosti javnih storitev, kakovosti zdravstvene oskrbe in ponudbi kulturnega in poklicnega izobraževanja;
- izrecno opozarja, da mora kohezijska politika razpolagati s primernimi viri in sredstvi, če naj bi imela pomembno vlogo pri vzpostavljanju novega gospodarskega in socialnega ravnotežja, in meni, da je sedanja raven financiranja minimum, potreben za izpolnjevanje te naloge.

Poročevalka: Marta VINCENZI (IT/PES), županja Genove

Referenčni dokument

Sporočilo Komisije Svetu in Evropskemu parlamentu

Peto poročilo o napredku na področju gospodarske in socialne kohezije

Rastoče regije, rastoča Evropa

COM(2008) 371 konč.

POLITIČNA PRIPOROČILA

ODBOR REGIJ

Stanje razprave

1. meni, da je vedno bolj pomembno, da se v kohezijski politiki poleg ekonomske in socialne kohezije upošteva tudi ozemeljska razsežnost, ker so razvojne razlike med regijami prisotne kljub razvoju in izboljšavam, poleg tega pa se povečujejo tudi strukturni problemi v regijah. Poudarja, da je treba zagotoviti ozemeljsko razsežnost skupaj s spoštovanjem načel enakosti in sorazmernosti;

2. soglaša, da so ukrepi, ki jih financira Evropska unija, pokazali dodano vrednost. Na podlagi upravičenosti do pomoči je lažje pritegniti javni in zasebni kapital ter hitreje razvijati inovacije v upravljanju in izvajanju;

3. obžaluje, da Komisija še naprej zanemara učinek vzvoda strukturnih skladov, in opozarja, da je v predhodnem mnenju na to temo predlagal določitev ocenjevalnega okvira za različne razsežnosti dodane vrednosti kohezijske politike;

4. pozdravlja uvedbo koncepta regij v prehodnem obdobju, ki zajema sedanje regije v obdobju uvajanja (*phasing-in*) in sedanje regije v obdobju postopnega izločanja (*phasing-out*), pa tudi regije, ki po koncu obdobja financiranja 2007–2013 ne bodo več prejemale pomoči, ter podpira pripravo rešitev za te regije;

5. pozdravlja posvetovanje pred objavo zelene knjige Komisije o ozemeljski koheziji, in ugotavlja, da vse udeležene strani še naprej priznavajo in podpirajo vlogo kohezijske politike pri graditvi Evropske unije;

6. opozarja, da je bila v razpravi obravnavana možnost uvedbe novih in drugačnih meril za upravičenost do pomoči. Izražena je bila želja, da se poleg BDP in BND upoštevajo tudi demografska in naselitvena struktura (podatki o gostoti prebivalstva, demografsko staranje in stopnja starostne odvisnosti), trg dela, ponudba storitev, urejanje prostora, mestna in podeželska razsežnost, naravne in kulturne dobrine ter okoljski in podnebni dejavniki. Za vse te dejavnike bi lahko rekli, da vplivajo na gospodarski in socialni razvoj. Skupni kazalniki za določitev območij, ki so upravičena do pomoči, so se sicer obnesli, vendar

pa bi bilo treba za konkretno oceno učinkovitosti kohezijske politike uporabiti obsežnejše kazalnike na podlagi širše „palette podatkov“;

7. se opredeljuje za to, da se pri vsebinskem ocenjevanju razvojnih neenakosti in napredka na področju kohezije poleg BDP in BND upoštevajo tudi trg dela (podatki o zaposlenosti, mobilnosti in izobraženosti), ponudba storitev (podatki o dostopu, učinkovitosti in razširjenosti) in urejanje prostora (podatki o velikosti, kontinuiteti in policentrizmu), demografska in poselitvena struktura (podatki o gostoti prebivalstva, staranju prebivalstva in stopnji starostne odvisnosti), stopnja izobrazbe prebivalstva, naložbe v raziskave in inovacije (podatki o virih za raziskave, razvoj in inovacije glede na BDP) ter posebne geografske značilnosti nekaterih regij (kot so najbolj oddaljene, otoške ali gorske regije);

8. meni, da bodo izzivi, povezani s podnebnimi spremembami, in problemi oskrbe z energijo še naprej na različne načine in v različnem obsegu vplivali na celo vrsto področij gospodarskega in družbenega razvoja in s tem tudi na prizadevanja in zmogljivosti kohezijske politike;

9. opozarja, da so najbolj oddaljene regije in otoška območja posebej izpostavljena tem novim izzivom, vendar pa EU ponujajo priložnost, da tam v naravnih okoliščinah proučuje vpliv teh problemov in išče rešitve zanje, kar bi koristilo celotni EU;

10. poudarja, da so regionalne statistike resda zelo pomemben instrument za izboljšanje meril upravičenosti ali spremembo kazalnikov razvoja, da pa je podatke, ki so na razpolago, v mnogih državah članicah včasih težko uporabljati ali obdelovati, če pa še niso na razpolago, pa se lahko izkaže, da jih je težko pridobiti ali vrednotiti.

Cilji in prednostne naloge

ODBOR REGIJ

11. opozarja, da bo cilj tudi v prihodnje spodbujanje kohezije v Evropi z zmanjševanjem razvojnih razlik. Zato bi morala podpora biti v prvi vrsti namenjena gospodarsko šibkejšim regijam, čeprav mora biti kohezijska politika na voljo vsem evropskim območjem, če naj bi bila uspešna in pomembna za vse;

12. meni, da je glavni izziv v tem, da se pospeši proces dohitevanja pri regijah z razvojnimi zaostankom in še posebej vključevanje regij novih držav članic, kot to redno in pravilno navajajo različna poročila Evropske komisije o kohezijski politiki;

13. meni, da bi morali posebno prednost nameniti ugotavljanju in odpravljanju infrastrukturnih primanjkljajev;

14. poudarja, da je cilj kohezijske politike krepitev gospodarske, socialne in ozemeljske kohezije in v okviru tega tudi prispevek k vsem sektorskim ukrepom Evropske unije ali vsem nacionalnim ukrepom držav članic;

15. meni, da je povezovanje sektorskih ukrepov in ukrepov kohezijske politike še zelo šibko in da bi krepitev celostnega pristopa zahtevala določitev horizontalnih ciljev, da bi uskladili predvsem razvoj na področju kmetijstva, varstva okolja, energije in prometa;

16. meni, da je zaradi sedanjega gospodarsko-političnega stanja potreba po povezovanju in združevanju v okviru projektov mreženja in grozdenja še močnejša ne glede na omejitve območij;

17. meni, da sta oba cilja, torej kohezija in rast, lahko – in tudi morata biti – združljiva, ker sta tesno povezana; poudarja, da je treba ugotoviti, kako lahko rast krepi kohezijo, ne pa, kako lahko kohezija podpira rast;

18. dvomi, da je smiselno instrumentom kohezijske politike dodeliti cilje na področju konkurenčnosti za strategijo rasti, in se opredeljuje za to, da se v okviru razmišljanj o prihodnjem oblikovanju strukturnih skladov proučijo učinki namenskega dodeljevanja sredstev v skladu z libonsko strategijo na rezultate ekonomske in socialne kohezije;

19. poudarja, da bi racionalizacija postopkov po mnenju vseh strani pomagala olajšati upravljanje skladov, vendar opozarja, da reforme ne smejo zmanjšati dodane vrednosti vključevanja regionalnih in lokalnih skupnosti pri oblikovanju politike Skupnosti, ki poteka na več ravneh;

20. meni, da je pravno in upravno okolje za uspeh kohezijske politike bistvenega pomena, in opozarja, da je krepitev institucij eden najdragocenejših in najmanj očitnih instrumentov za izvajanje ukrepov in s tem za delovanje kohezijske politike;

21. opozarja, da je treba upoštevati vse večjo konkurenco med evropskimi regijami na področju produktivne in upravne učinkovitosti v okviru ekonomske in socialne kohezije, ker je ta konkurenca pomembna za privabljanje tujih naložb in za vključevanje v svetovno gospodarstvo;

22. pozdravlja razvoj novih in inovativnih instrumentov finančnega inženiringa v okviru kohezijske politike (npr. obnov-

ljivi skladi) in hkrati opozarja, da je načelo sofinanciranja dragocen in učinkovit instrument za ohranjanje dodane vrednosti kohezijske politike;

23. poudarja velikanski prispevek, ki bi ga lahko kohezijska politika dodala k prepoznavnosti evropskega projekta, in poudarja, da mora Komisija v sodelovanju z državami članicami ter regionalnimi in lokalnimi skupnostmi poiskati najbolj učinkovit način za obveščanje evropskih državljanov o prednostih in rezultatih kohezijske politike.

Naslednji koraki

ODBOR REGIJ

24. poudarja, da so načela sedanje evropske kohezijske politike – to so koncentracija, načrtovanje programov, sofinanciranje, dodatnost in partnerstvo – dokazala svojo vrednost, in meni, da morajo biti tudi v prihodnje v središču delovanja Skupnosti;

25. opozarja, da mora evropska kohezijska politika tudi v prihodnje temeljiti na tesnem partnerstvu med vsemi ravnmi upravljanja, kar pomeni vse močnejšo udeležbo lokalnih in regionalnih skupnosti v vseh fazah, od opredeljevanja projektov do ocenjevanja programov;

26. poudarja pomen ozemeljskega sodelovanja za vse vidike kohezijske politike glede dodane vrednosti in prepoznavnosti na lokalni ravni in v zvezi s tem meni, da kaže v celoti izkoristiti možnosti, ki jih ponuja novi instrument, **Evropsko združenje za teritorialno sodelovanje**;

27. poziva k okrepitvi urbane razsežnosti kohezijske politike in opozarja, da so mestna območja pogosto gonila gospodarske rasti, da pa se soočajo tudi s hudimi težavami zaradi gospodarskih razlik, socialne neenakosti in kulturne izolacije;

28. opozarja, da je pri odpravljanju težav podeželskih in mestnih območij potrebno večje usklajevanje, ker so odnosi med mestom in podeželjem bistven element celostne politike razvoja podeželja;

29. priporoča, da se instrumenti razvoja podeželja vključijo v splošno kohezijsko politiko, ker se iz strukturnih skladov že financirajo številne aktivnosti z vzporednimi cilji in bi bila to lahko najboljša možnost za preprečitev podvajanja projektov in ukrepov;

30. predlaga sodelovanje med upravnimi organi in statističnimi uradi za pripravo novih instrumentov regionalne statistike in s tem za primerno in ciljno usmerjeno oceno učinkov kohezijske politike, da bi še bolje opredelili razvojne kazalnike ali primerno določili merila za upravičenost do pomoči;

31. meni, da je treba proučiti možnosti za oblikovanje pomembnejših in celovitejših kazalnikov razvoja, ki na regionalni in lokalni ravni odražajo precejšnje razlike v dohodkih, razpoložljivosti javnih storitev, kakovosti zdravstvene oskrbe in ponudbi kulturnega in poklicnega izobraževanja;

32. poudarja, da bi možnost izkoriščanja integrativnih oblik financiranja, kot so obnovljivi skladi s tveganim kapitalom in posojila z ugodno obrestno mero ali zavarovana posojila, lahko imela pozitiven multiplikacijski učinek, ne da bi vplivala na sistem pomoči v okviru kohezijske politike;

33. meni, da bodo morale v prihodnosti oblasti, predvsem lokalne in regionalne skupnosti, več vlagati v zagotavljanje ali podporo storitev splošnega pomena, da se zapolnijo obstoječe vrzeli, predvsem na področju javnih storitev in prometa;

34. opozarja, da se države članice Evropske unije soočajo z demografskim izzivom postopnega staranja prebivalstva, in poudarja, da se ta sprememba med drugim kaže z rastočim povpraševanjem po javnih storitvah (predvsem na zdravstvenem in socialnem področju), ki vsem zagotavljajo enako učinkovitost in kakovost;

35. meni, da se mora poenostavitev kohezijske politike opirati na načela subsidiarnosti in sorazmernosti in da je treba pri tem obveznosti poročanja in nadzorne postopke prilagoditi obsegu posegov in lokaciji projektov, da se zmanjšajo stroški in decentralizira upravljanje.

Zaključni povzetek

ODBOR REGIJ

36. meni, da mora Evropska unija priznati in okrepiti ozemeljsko razsežnost kohezijske politike, da se omogoči uravnotežen in trajnostni gospodarski in socialni razvoj različnih regij, pa tudi policentričen in harmoničen razvoj znotraj regij samih;

37. poudarja, da kohezija še vedno ostaja velik izziv, ker precejšnje razlike v gospodarskem in družbenem razvoju med

različnimi regijami in tudi v samih regijah še naprej ostajajo, od zadnje širitve EU pa so se celo povečale;

38. meni, da si mora kohezijska politika zato, da bi ohranila trdnost konceptov vključevanja in solidarnosti, še naprej prizadevati za gospodarsko in socialno ravnotežje, ne da bi podlegla skušnjavi, da se preobremeni s preveč nasprotujočimi si cilji;

39. izrecno opozarja, da mora kohezijska politika razpolagati s primernimi viri in sredstvi, če naj bi imela pomembno vlogo pri vzpostavljanju novega gospodarskega in socialnega ravnotežja, in meni, da je sedanja raven financiranja minimum, potreben za izpolnjevanje te naloge, ter da se mora odzvati tudi na pritiske obvladovanja izdatkov, ki so posledica svetovne finančne krize, torej razmer, v katerih je treba bolj odločno izvajati kohezijsko politiko;

40. ugotavlja, da je treba vztrajati pri evropski razsežnosti kohezijske politike, in zavrača vsak poskus vnovične nacionalizacije delovanja Skupnosti. Dodana vrednost delovanja na ravni Skupnosti je tudi dejstvo, da gre za veliko skupno politično področje z jasnimi strateškimi cilji, ki je zmožno obvladati kontinentalne in globalne izzive ter se prilagoditi regionalnim in lokalnim potrebam;

41. poudarja učinek vzvoda kohezijske politike, saj imajo naložbe dolgoročne strukturne učinke za gospodarstvo na regionalni in lokalni ravni ter precejšnje učinke na krepitev usposobljenosti uprav in podjetij, spodbujajo pa tudi inovativne koncepte razvoja in zaposlovanja;

42. poziva k uporabi novih finančnih instrumentov, ki bi lahko enostavneje in učinkoviteje prispevali k naložbam, zlasti v regijah, v katerih so potrebna prestrukturiranja in inovacije, predvsem za spodbujanje vloge in razvoja MSP;

43. opozarja, da morajo biti lokalne in regionalne skupnosti v skladu z načelom subsidiarnosti udeležene v vseh fazah, od načrtovanja do ocenjevanja, saj predstavljajo raven upravljanja, ki je najbližje končnim nosilnikom in glavnim nosilcem odločanja na področju kohezijske politike.

V Bruslju, 27. novembra 2008

Predsednik
Odbora regij
Luc VAN DEN BRANDE

Mnenje Odbora regij „Zahodni Balkan: okrepitev evropske perspektive“

(2009/C 76/09)

ODBOR REGIJ

- meni, da je zaobljuba Evropske unije, da bo celotnemu Zahodnemu Balkanu ponudila prihodnost v Evropi, zavezujoča pod pogojem, da države v tej regiji izpolnjujejo pristopna merila;
- poziva države Zahodnega Balkana, naj ne izgubljajo časa pri izpolnjevanju pogojev EU za liberalizacijo vizumske politike. Vizumske obveznosti, ki trenutno veljajo za državljane držav Zahodnega Balkana, ovirajo vzpostavljanje socialnih stikov s partnerji iz držav članic EU in otežujejo izvajanje izobraževalnih in razvojnih projektov; države članice EU pa poziva, naj nadaljujejo zmanjševanje vizumskih obveznosti za države Zahodnega Balkana;
- poudarja pomen procesa decentralizacije in razdeljevanja državnih pristojnosti, ki se je začel v državah Zahodnega Balkana; poudarja, da narodnost ne sme biti edini ali glavni dejavnik v teh procesih, in meni, da je pomembno, da vsaka etnično mešana država okrepi položaj osrednjih institucij, ki so bistvene za delovanje države, medtem ko mora hkrati sprejeti avtonomno odločanje regionalnih in lokalnih institucij in oblasti;
- meni, je treba odločno nadaljevati prizadevanja za večjo neodvisnost pravosodnega sistema. Treba je nadaljevati z zatiranjem korupcije in s prizadevanji za krepitev zaupanja državljanov v sodstvo;
- podpira lokalne in regionalne oblasti in institucije, ki tesno sodelujejo s partnerji v državah članicah EU, ter poziva k vzpostavitvi ustreznih institucionalnih in finančnih mehanizmov, ki bodo lokalnim in regionalnim oblastem ter nacionalnim združenjem lokalne samouprave omogočili večjo udeležbo v čezmejnih in regionalnih projektih, vključno s sodelovanjem pri pobudah v okviru Evropskega združenja za teritorialno sodelovanje.

Poročevalec: František KNAPÍK (SK/EPP), župan Košic

Referenčni dokument

Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu in Svetu – Zahodni Balkan: okrepitev evropske perspektive
COM(2008) 127 konč.

POLITIČNA PRIPOROČILA

A. Splošna priporočila

Napredek v pristopnem procesu EU

ODBOR REGIJ

1. meni, da je zaobljuba Evropske unije, da bo celotnemu Zahodnemu Balkanu ponudila prihodnost v Evropi, zavezujoča pod pogojem, da države v tej regiji izpolnjujejo pristopna merila;

2. pozdravlja napredek, ki so ga države Zahodnega Balkana dosegle na poti v Evropsko unijo; meni, da sta sklenitvi stabilizacijsko-pridružitvenih sporazumov (SPS) med EU in Republiko Srbijo ter med EU in Bosno in Hercegovino nujno potrebni, če želi celotna regija imeti prihodnost v Evropski uniji. Nadaljnji pokazatelj napredka evropskega povezovanja so dejanske možnosti, da Črna gora in Albanija, ki jima bodo sledile tudi druge države na tem območju, v bližnji prihodnosti pridobita status države kandidatke, in uspeh, dosežen v pristopnih pogajanjih s Hrvaško;

3. priporoča, da Evropska komisija bolj izkoristi izkušnje novih držav članic v pristopnem procesu in procesu preoblikovanja. Stališča novih držav članic bi morala pri oblikovanju politik EU predstavljati dodano vrednost, zlasti v zvezi s pristopnimi ambicijami držav Zahodnega Balkana;

4. poziva države Zahodnega Balkana, naj ne izgubljajo časa pri izpolnjevanju pogojev EU za ublažitev vizumske politike. Vizumske obveznosti, ki trenutno veljajo za državljane držav Zahodnega Balkana, ovirajo vzpostavljanje socialnih stikov s partnerji iz držav članic EU in otežujejo izvajanje izobraževalnih in razvojnih projektov; države članice EU pa poziva, naj nadaljujejo zmanjševanje vizumskih obveznosti za države Zahodnega Balkana;

5. poudarja pomen procesa decentralizacije in razdeljevanja državnih pristojnosti, ki se je začel v državah Zahodnega Balkana; poudarja, da narodnost ne sme biti edini ali glavni dejavnik v teh procesih, in meni, da je pomembno, da vsaka etnično mešana država okrepi položaj osrednjih institucij, ki so

bistvene za delovanje države, medtem ko mora hkrati sprejeti avtonomno odločanje regionalnih in lokalnih institucij in oblasti;

6. opozarja, da je priznavanje in varstvo manjšin eno od kopenhavnskih meril, katerih izpolnjevanje je pogoj za pristop k Evropski uniji; prepričan je, da je osrednji cilj pravic manjšin omogočiti mirno sožitje prebivalstva, sestavljenega iz različnih rasnih, jezikovnih ali verskih skupin, in večinskega prebivalstva, da bo zagotovljeno izpolnjevanje njihovih posebnih potreb;

7. poziva države tega območja, da pripravijo ukrepe, ki bi povečali udeležnost žensk v političnem, socialnem in gospodarskem življenju ter spodbudili enakopravnost spolov. Odbor ugotavlja, da še vedno obstajajo primeri diskriminacije žensk in nasilja v družini, zato poziva države, naj si bolj prizadevajo za varstvo pravic žensk;

8. predlaga okrepitev upravne zmogljivosti nacionalnih institucij in lokalnih oblasti, da bo mogoče čim bolj izkoristiti finančna sredstva iz instrumenta za predpristopno pomoč (IPA), predvidena za države Zahodnega Balkana;

9. meni, je treba odločno nadaljevati prizadevanja za večjo neodvisnost pravosodnega sistema. Treba je nadaljevati z zatiranjem korupcije in s prizadevanji za krepitev zaupanja državljanov v sodstvo;

10. obžaluje močno razširjenost korupcije, ki ovira oblikovanje pregledne javne uprave in učinkovito vodenje in upravljanje skladov in programov EU;

11. pozdravlja ukrepe za ustanovitev regionalne šole za javno upravo (RESPA), ki bo imela vse pristojnosti, potrebne za poklicno izobraževalno ustanovo za javne uslužbenke, in bo prispevala k povečanju upravnih zmogljivosti v državah Zahodnega Balkana. Odbor priporoča, da obstoječe šole za javno upravo v posameznih državah čim tesneje sodelujejo s to ustanovo. Hkrati podpira nadaljnje instrumente Evropske komisije za krepitev upravne zmogljivosti, razvoj ustanov in izvajanje zakonodaje EU, zlasti prek sklepanja partnerstev, Urada za izmenjavo informacij o tehnični pomoči (TAIEX) ter podpore za izboljšanje upravljanja in vodenja (SIGMA).

Regionalno sodelovanje in okrepljeno čezmejno sodelovanje

ODBOR REGIJ

12. pozdravlja uspešen prehod iz Pakta stabilnosti za jugovzhodno Evropo v Svet za regionalno sodelovanje; meni, da je regionalno sodelovanje eden predpogojev za napredek držav Zahodnega Balkana v pristopnem procesu EU. V zvezi s tem je posebno pozornost treba nameniti izboljšanju čezmejnega sodelovanja, saj so v številnih primerih prav obmejne regije utrpel največje posledice oboroženih spopadov devetdesetih let prejšnjega stoletja. Zato Odbor poziva k razvoju čezmejne infrastrukture med posameznimi državami te regije;

13. meni, da je okrepitev čezmejnega sodelovanja med obmorskimi in obmejnimi območji držav Zahodnega Balkana ter območji, ki so blizu držav članic EU ali mejijo nanje, pot do premagovanja nesloge, predsodkov in nezaupanja, ki izvirajo iz sporov in navzkrižij pretekle ali polpretekle zgodovine med Zahodnim Balkanom in sosednjimi državami, ki so danes članice EU;

14. pozdravlja napredek, dosežen z vzpostavitvijo območja proste trgovine (CEFTA) na Zahodnem Balkanu, in priporoča, da se sodelujoče države hitreje dogovorijo o oblikovanju nemoteno delujočega območja proste trgovine za celotno regijo, saj bo regionalno območje proste trgovine posameznim državam pomagalo pri pripravah na pridružitvev notranjemu trgu EU;

15. podpira lokalne in regionalne oblasti in institucije, ki tesno sodelujejo s partnerji v državah članicah EU, ter poziva k vzpostavitvi ustreznih institucionalnih in finančnih mehanizmov, ki bodo lokalnim in regionalnim oblastem ter nacionalnim združenjem lokalne samouprave omogočili večjo udeležbo v čezmejnih in regionalnih projektih, vključno s sodelovanjem pri pobudah v okviru Evropskega združenja za teritorialno sodelovanje;

16. se zaveda dejstva, da imajo organizacije civilne družbe pomembno vlogo pri spodbujanju integracije EU, ter podpira mrežno povezovanje organizacij civilne družbe v regiji in razvoj skupnih projektov.

Razvoj lokalnih in regionalnih oblasti

ODBOR REGIJ

17. meni, da je dobro delovanje lokalnih in regionalnih oblasti nujno pri notranjem utrjevanju posameznih držav in njihovem procesu približevanja EU; priporoča, da vlade posameznih držav izboljšajo komunikacijo z lokalnimi in regionalnimi oblastmi in s tem spodbujajo zamisel evropskega povezovanja;

18. pozdravlja posebni mehanizem za podporo lokalnih in regionalnih vlad na Zahodnem Balkanu, ki je del instrumenta za predpristopno pomoč (IPA) in ga je Evropska komisija napovedala aprila 2008 na konferenci v Bruslju. Odbor priporoča

Evropski komisiji, da čim bolj poenostavi postopek za pridobitev pomoči, zlasti tako, da ga pospeši in poveča učinkovitost pri dodeljevanju. Poleg tega meni, da je vsakršno pomoč treba dodeljevati usmerjeno, hkrati pa mora koristiti čim večjemu krogu prejemnikov;

19. se zaveda regionalnega neravnotežja – med metropolitanskimi območji in regijami, ki so bolj oddaljene od mestnih središč – pri delu lokalnih in regionalnih oblasti za skladen in uravnotežen teritorialni razvoj in za razširjanje zamisli evropskega povezovanja; opaža potrebo po podpori podnacionalnih oblasti za učinkovito delovanje v podeželskih regijah, zlasti na etnično mešanih območjih, kjer bi moral biti poudarek na izvajanju večletnih projektov;

20. se zaveda dejstva, da imajo lokalne in regionalne oblasti držav Zahodnega Balkana osrednjo vlogo pri iskanju potrebnega institucionalnega odgovora na pravice narodnih manjšin; zato od vlad teh držav pričakuje, da se pri razpravi in sprejemanju novih standardov in pravnih okvirov pravic narodnih manjšin ob upoštevanju Okvirne konvencije Sveta Evrope za varstvo narodnih manjšin posvetujejo z lokalnimi in regionalnimi oblastmi;

21. poudarja pomen lokalnih in regionalnih oblasti v procesu premagovanja predsodkov in nasprotij med etničnimi skupinami v tej regiji ter v zvezi s tem tudi njihove vloge v komunikaciji med lokalnimi in regionalnimi oblastmi ter nacionalno oblastjo posameznih držav.

B. Posebna priporočila za posamezne države*Hrvaška*

ODBOR REGIJ

22. pozdravlja velik napredek pridružitvenih pogajanj s Hrvaško, ki nakazuje možnosti članstva drugim državam Zahodnega Balkana po izpolnitvi potrebnih pogojev; meni, da trenutna negotovost glede začetka veljavnosti Lizbonske pogodbe po irskem referendumu ne bo vplivala na pristopna pogajanja s Hrvaško, ki ravno potekajo;

23. pozdravlja napredek, dosežen na področju regionalne politike in čezmejnega sodelovanja, ter ceni, da si Hrvaška vedno bolj prizadeva za rešitev odprtih vprašanj s svojimi sosedi;

24. poudarja, da mora Hrvaška doseči nadaljnji napredek pri pravosodnih reformah, na področju boja proti korupciji, pravic narodnih manjšin, vračanja beguncev in prestrukturiranja ladjedelništva, če želi doseči odločilni napredek v pristopnem procesu;

25. poudarja, da mora Hrvaška pospešiti tudi reformo javne uprave in izboljšati upravno zmožljivost na lokalni in regionalni ravni.

Nekdanja jugoslovanska republika Makedonija

ODBOR REGIJ

26. meni, da je možna nadaljnja poglobitev odnosov med EU in Nekdanjo jugoslovansko republiko Makedonijo, če bo leta izpolnila pogoje in merila, ki jih je določil Evropski svet na zasedanju junija 2008;

27. ceni prispevek Nekdanje jugoslovanske republike Makedonije k stabilnosti na Zahodnem Balkanu in upošteva odločitve njene vlade glede priznanja neodvisnosti Kosova;

28. pozdravlja ustanovitev skupnega posvetovalnega odbora EU–Nekdanja jugoslovanska republika Makedonija ter spodbuja poglobitev političnega dialoga med podnacionalnimi oblastmi v EU in sorodnimi organi v Nekdanji jugoslovanski republici Makedoniji;

29. opaža, da se je politična kriza v Nekdanji jugoslovanski republici Makedoniji dokončno razrešila, in poziva k takojšnjim ukrepom za izboljšanje in okrepitev delovanja državnih organov, da bi pojasnili razloge za težave na volitvah junija 2008 in zagotovili, da bodo volitve v prihodnosti organizirane po mednarodno priznanem modelu; poudarja, da je treba okrepiti politični dialog med političnimi strankami, da bi za uresničitev reform, ki so potrebne za članstvo v EU, ustvarili stabilno politično klimo, ki temelji na soglasju;

30. predlaga, da se proces decentralizacije nadaljuje, hkrati pa je treba zagotoviti, da etnična pripadnost ne bo glavno merilo pri oblikovanju lokalnih in regionalnih oblasti; poziva k ohranjanju politične stabilnosti Nekdanje jugoslovanske republike Makedonije na nacionalni, regionalni in lokalni ravni, pri tem pa je treba dajati prednost dialogu pred drugimi sredstvi;

31. podpira konstruktivno vlogo Odbora v odnosih med različnimi skupnostmi na nacionalni in lokalni ravni ter svojo vlogo posrednika med različnimi etničnimi skupinami in parlamentom. Odbor poziva tudi k ohranjanju večetnične narave Nekdanje jugoslovanske republike Makedonije in zlasti k doslednemu spoštovanju pravic manjšin v državi;

32. pozdravlja obnovitev pogajanj ob podpori posebnega odposlanca ZN Matthewa Nimetza ter poziva Nekdanjo jugoslovansko republiko Makedonijo k okrepitvi prizadevanj za razrešitev vprašanja imena države v skladu z resolucijama Varnostnega sveta ZN 817/93 in 845/93; poudarja pomen dobrososedskih odnosov za nadaljevanje približevanja Nekdanje jugoslovanske republike Makedonije EU;

33. priporoča pospešitev reforme javne uprave, vključno z reformo lokalnega obdavčevanja, da bi oblastem zagotovili večjo avtonomnost pri odločanju o finančnih zadevah.

Albanija

ODBOR REGIJ

34. pozdravlja izvajanje ukrepov za reformo javne uprave in krepitev pristojnosti lokalnih oblasti;

35. poudarja potrebo po povečanju gospodarske rasti in gospodarske učinkovitosti. Gospodarska blaginja in trajnostna gospodarska rast sta predpogoj za uspešen napredek v pristopnem procesu EU;

36. poudarja potrebo po političnem soglasju glede vprašanj, povezanih z evropskim povezovanjem;

37. poziva politične stranke, naj opustijo destruktivna stališča na lokalni ravni, da bo odločitve mogoče doseči s soglasjem, ki bo pomagalo pri reševanju lokalnih problemov in izpolnjevanju potreb lokalnih skupnosti;

38. poziva k izvajanju učinkovitih mehanizmov za odpravo korupcije na nacionalni in lokalni ravni; hkrati poziva k povečanju učinkovitosti pristojnih institucij v boju proti organiziranemu kriminalu;

39. pozdravlja okrepitev pristojnosti lokalnih oblasti na področju lokalnega obdavčevanja in porabe sredstev;

40. priporoča okrepitev decentraliziranih pristojnosti lokalnih oblasti;

41. poziva Albanijo, naj v celoti uveljavi določbe iz Okvirne konvencije Sveta Evrope za varstvo narodnih manjšin, zlasti določbe v zvezi z uporabo manjšinskih jezikov.

Bosna in Hercegovina

ODBOR REGIJ

42. pozdravlja sklenitev stabilizacijsko-pridružitvenega sporazuma med Evropsko unijo ter Bosno in Hercegovino ter podpira zaprtje Urada visokega predstavnika (OHR) in krepitev Urada posebnega predstavnika EU, ko bodo izpolnjeni pogoji in cilji za to;

43. pozitivno ocenjuje dejstvo, da vprašanje končnega statusa Kosova nima velikih posledic v Bosni in Hercegovini ter da politične in varnostne razmere na splošno ostajajo mirne;

44. pozdravlja dejstvo, da je bosanski parlament sprejel reformo policije, glede na njen pomen pri napredovanju v pristopnem procesu EU. Zaveda se, da je tako sprejeta reforma rezultat kompromisa, doseženega na podlagi dolgih in zapletenih pogajanj med vsemi udeleženi stranmi. Kljub temu poudarja potrebo po nadaljnjih ustavnih spremembah za povečanje učinkovitosti nacionalnih institucij in zagotovitev, da etnični dejavnik ne bo več odločilen pri organizaciji družbe v Bosni in Hercegovini. Odbor poudarja tudi pomen tesnejšega sodelovanja z Mednarodnim kazenskim sodiščem za nekdanjo Jugoslavijo (MKSNI);

45. pozdravlja organizacijo demokratičnih lokalnih volitev oktobra 2008 in dejstvo, da so potekale brez zapletov. Zaveda se pomena demokratičnih volitev lokalnih predstavnikov in njihove vloge v procesu demokratizacije družbe v Bosni in Hercegovini ter njenem približevanju EU;

46. podpira krepitev upravne zmogljivosti direktorata za evropsko povezovanje v ministrskem svetu BiH ter tudi zmogljivosti drugih institucij in organov, ki si prizadevajo za proces evropskega povezovanja. Za napredek Bosne in Hercegovine v procesu evropskega približevanja bodo potrebna dodatna prizadevanja pri izvajanju reform, povezanih z EU;

47. se zaveda dejstva, da bi morali razpravo o pristopu k EU, ki poteka po vsej državi, podpreti s številnimi dobro usmerjenimi projekti, pri katerih bodo sodelovali nacionalni, regionalni in lokalni javni uslužbenci, akademiki in nevladne organizacije. Izkušnje novih držav članic bi pri tem lahko bile zgled, zlasti v zvezi z oblikovanjem nacionalne konvencije za EU, ki se je izkazala za uspešno že na Slovaškem in je bila leta 2006 oblikovana tudi v Srbiji.

Črna gora

ODBOR REGIJ

48. pozdravlja organizacijo demokratičnih in preglednih volitev, zlasti ker so bile to prve predsedniške volitve po razglasitvi neodvisnosti Črne gore leta 2006;

49. pozdravlja aktivni prispevek Črne gore k stabilizaciji te regije, zlasti njen konstruktivni pristop k vzpostavljanju dobrih dvostranskih odnosov s sosednjimi državami, in se seznanja z odločitvijo njene vlade glede priznanja neodvisnosti Kosova;

50. pozdravlja ustanovitev delegacije Evropske komisije v glavnem mestu Podgorica in je prepričan, da bo delegacija v veliko pomoč pri olajševanju in izboljševanju komunikacije med Evropsko komisijo in Črno goro ter pri prizadevanjih slednje za pridružitvev EU;

51. poziva k pospešitvi reforme pravosodja in okrepitvi položaja javne uprave; podpira nadaljnji napredek pri reformi uprave in pravosodja; v zvezi z izvajanjem stabilizacijsko-pridružitvenega sporazuma priporoča krepitev upravnih, političnih in pravnih zmogljivosti;

52. poziva pristojne oblasti, naj storijo več za odpravo korupcije v institucijah osrednje in lokalne uprave ter za boj proti organiziranemu kriminalu, zlasti tihotapljenju drog in drugega blaga.

Srbija

ODBOR REGIJ

53. pozdravlja sklenitev stabilizacijsko-pridružitvenega sporazuma med Srbijo in Evropsko unijo ter poziva srbsko vlado, naj v celoti izpolni s tem povezane obveznosti;

54. pozdravlja prijetje Radovana Karadžića na srbskem ozemlju in prizadevanja nove srbske vlade v zvezi s tem; poudarja pomen trajnega sodelovanja srbske vlade z MKSNJ;

55. poziva EU, naj z začetkom veljavnosti začasnega sporazuma in uvedbo procesa ratifikacije stabilizacijsko-pridružitvenega sporazuma v parlamentih držav članic postavi odločilne smernice za izgradnjo odnosov s Srbijo, in meni, da bi Srbija leta 2009 lahko dobila status države kandidatke;

56. pozdravlja dejstvo, da so predsedniške volitve januarja in februarja letos ter predčasne parlamentarne in lokalne volitve maja potekale demokratično, in hkrati ceni demokratično rešitev vladne krize;

57. poudarja potrebo po učinkoviti davčni decentralizaciji in podpira sprejetje zakona o sredstvih lokalnih oblasti v obliki, ki jo je predlagala Stalna konferenca mest in občin;

58. pozdravlja dejstvo, da je srbski parlament ratificiral Evropsko listino regionalne samouprave, ki je začela veljati 1. januarja 2008;

59. priporoča pripravo strategije za decentralizacijo, da se zagotovi preglednost in predvidljivost procesa decentralizacije v Srbiji; poudarja potrebo po krepitev lokalnih institucij in predlaga, da se posebna pozornost nameni zagotavljanju doslednega spoštovanja pravic nacionalnih manjšin in etničnih skupin;

60. poziva Beograd, da sprejme misijo Evropske unije za krepitev pravne države na Kosovu (EULEX).

Kosovo (v skladu z resolucijo VSZN 1244/99)

ODBOR REGIJ

61. podpira dejstvo, da Evropska unija nadaljuje misijo EULEX na Kosovu, in pozdravlja pripravljenost EU za prevzem čim večje odgovornosti za prihodnji razvoj Kosova. Odbor pozdravlja sporazum o prenosu pristojnosti z misije UNMIK na misijo EULEX;

62. pozdravlja rezultate donatorske konference za Kosovo, ki jo je 11. julija 2008 v Bruslju organizirala Evropska komisija, ter zavezanost EU Kosovu in stabilnosti na Zahodnem Balkanu;

63. podpira sodelovanje Kosova pri regionalnih pobudah, zlasti tistih, ki so povezane z možno prihodnostjo Zahodnega Balkana v EU, in poudarja, da pristop Zahodnega Balkana k Evropski uniji ne bo uspešno zaključen, če v procesu ne bodo sodelovali vsi akterji v regiji;

64. ugotavlja, da nova ustava vključuje pravice posameznih nacionalnih skupnosti;

65. pozdravlja ustanovitev posvetovalnega sveta skupnosti pod okriljem predsednika in uvedbo sistema dvojne večine, v okviru katerega mora vprašanja, ki so za posamezne skupnosti odločilnega pomena, sprejeti ne le večina poslancev, temveč tudi predstavnikov posameznih skupnosti. Priporoča tudi, da se datum, ko naj bi ta sistem začel veljati, določi v sodelovanju s člani mednarodne skupnosti;

66. upa, da enostranska razglasitev neodvisnosti Kosova ne bo povzročila novih ovir za trgovinske odnose in prosto gibanje oseb v državah Zahodnega Balkana;

67. podpira dolgoročno prisotnost mednarodne skupnosti na Kosovu. Mednarodno skupnost poziva, naj glede na nezadostne upravne vire kosovskih institucij prispeva precejšnjo pomoč pri izvajanju nove ustave;

68. obžaluje, da upravne zmogljivosti še vedno ne zadostujejo za zagotavljanje učinkovitih in preglednih javnih služb ter upravljanje skladov in programov EU;

69. poziva narodne manjšine, naj sodelujejo pri upravljanju javnih zadev na Kosovu, kakor predvideva nova ustava, in z obžalovanjem ugotavlja, da predstavniki srbske skupnosti niso pripravljeni sodelovati pri oblikovanju institucij javne uprave in demokratičnem procesu izbiranja izvoljenih predstavnikov za kosovske institucije;

70. poziva kosovske oblasti, naj spoštujejo različne etnične manjšine in izpolnijo vse s tem povezane mednarodne zahteve.

V Bruslju, 27. novembra 2008

Predsednik
Odbora regij
Luc VAN DEN BRANDE

Mnenje Odbora regij „Dodana vrednost vključevanja lokalnih in regionalnih oblasti v proces širitve“

(2009/C 76/10)

ODBOR REGIJ

- priporoča, naj bodo tudi države iz skupine potencialnih kandidatk, v kolikor izpolnjujejo zahtevane pogoje Evropske komisije, upravičene do podpore iz ostalih treh komponent, da bodo tudi zanje veljali enaki pogoji kot za države kandidatke;
- priporoča, da se to mnenje uporabi kot izhodišče za obsežnejšo in temeljitejšo oceno dosedanjih izkušenj, saj bi lahko ocena poudarila in zabeležila obsežno in temeljno delo, ki so ga opravile lokalne in regionalne oblasti v okviru prejšnjih širitvev. V zvezi s tem poziva, naj Odbor regij s pomočjo sredstev za raziskave izdela podrobno analizo lokalne in regionalne vključenosti v IPA v obdobju 2007–2009;
- priporoča, da Odbor regij v začetku leta 2009 poda pobudo za obsežno okroglo mizo, h kateri bodo vabljeni predstavniki Komisije, Evropskega parlamenta, lokalnih in regionalnih oblasti držav kandidat in potencialnih kandidatk ter drugi pomembni akterji, ki bodo podrobneje razpravljali o tej temi; to bi bil ustrezen uvod v proces ocenjevanja;
- poziva, naj se v okviru ocenjevanja izdela politični referenčni okvir Odbora regij in Komisije o vključevanju lokalnih in regionalnih oblasti v proces širitve. Politični referenčni okvir naj bi sprejel OR, saj bi bila njegova priprava odlična priložnost za preverjanje sedanjih struktur in oblik sodelovanja, da bi nadalje okrepili čezmejno sodelovanje lokalnih in regionalnih oblasti držav članic, kandidat in potencialnih kandidatk.

Poročevalka: ga. LUND (DK/PES), svetnica, občinski svet Furesø

I. POLITIČNA PRIPOROČILA

ODBOR REGIJ

Osnovne točke

1. pozdravlja uspešen zaključek petega kroga širitve. Lokalne in regionalne oblasti v Bolgariji in Romuniji so v tem procesu pomembno prispevale k usmerjanju razvoja v trajnostno demokracijo na lokalni in regionalni ravni;

2. poudarja, da je v zvezi s čezmejnimi sodelovanjem nujno treba upoštevati izkušnje s prejšnjimi širitvami, da se optimizirajo in izboljšajo prizadevanja glede sedanjih pristopnih pogajanj z državami kandidatkami in potencialnimi kandidatkami;

3. zato priporoča še večji poudarek na sodelovanju med lokalnimi in regionalnimi oblastmi držav članic, kandidatk in potencialnih kandidat;

4. pozdravlja instrument za predpristopno pomoč (IPA), vzpostavljen s sporočilom Komisije (COM(2004) 627 konč.) in Uredbo Sveta št. 1085/2006, ter opozarja na svoje mnenje o *vzpostavitvi instrumenta za predpristopno pomoč (IPA)* (CdR 498/2004 fin). Odbor regij podpira strukturo IPA, ki je sestavljena iz petih komponent: a) prehodna pomoč in vzpostavitev institucij, b) čezmejno sodelovanje, c) regionalni razvoj, d) razvoj človeških virov in e) razvoj podeželja;

5. ugotavlja, da je IPA, ki velja za obdobje 2007–2013, pomembno orodje za vzpostavitev trajnih političnih in upravnih struktur v državah kandidatkah in potencialnih kandidatkah, saj je od 1. januarja 2007 skupni instrument za različne komponente predpristopne pomoči, ki so bile prej na voljo za Turčijo in države Zahodnega Balkana, in sicer PHARE, ISPA, SAPARD, CARDS in finančni instrument za Turčijo;

6. pozdravlja triletni orientacijski finančni okvir IPA za dodeljevanje sredstev za vsako državo prejemnico, saj to kaže na prožnost pristopa. Odbor opozarja, da ni mogoče najti rešitve, ki bo pravična za vse. Zato so potrebni prožni instrumenti, s katerimi je mogoče reševati izzive in probleme, ki so značilni za posamezno državo;

7. hkrati ugotavlja, da je mogoče države prejemnice razdeliti v dve skupini: skupino držav kandidatk sestavljajo Nekdanja jugoslovanska republika Makedonija, Hrvaška in Turčija. V drugo skupino potencialnih držav kandidatk spadajo Albanija, Bosna in Hercegovina, Črna gora, Srbija in Kosovo. V zvezi s to razde-

litvijo Odbor ugotavlja, da je skupini držav kandidatk na voljo podpora iz vseh petih komponent, medtem ko države iz skupine potencialnih kandidatk lahko zaprosijo le za podporo iz prvih dveh komponent (prehodna pomoč in vzpostavitev institucij ter čezmejno sodelovanje);

8. priporoča, naj bodo tudi države iz skupine potencialnih kandidatk, v kolikor izpolnjujejo zahtevane pogoje Evropske komisije, upravičene do podpore iz ostalih treh komponent, da bodo tudi zanje veljali enaki pogoji kot za države kandidatke;

9. poudarja, da so odločilnega pomena stroge zahteve za naknadno dokumentacijo o rezultatih, doseženih s pomočjo IPA;

10. opozarja na dejstvo, da se velik del zakonodaje pogosto izvaja na lokalni in regionalni ravni (na področju okolja se kar 70 % zakonodaje EU izvaja na lokalni in regionalni ravni), zato je pomembno, da imajo lokalne in regionalne oblasti resnično možnost za prejemanje podpore IPA, da lahko nadaljujejo s svojim pozitivnim in pomembnim delom ter še naprej konstruktivno prispevajo k razvoju trdnih upravnih struktur in trajnostne demokracije na lokalni in regionalni ravni v državah kandidatkah in potencialnih kandidatkah.

Prispevek lokalnih in regionalnih akterjev k širitvi

ODBOR REGIJ

11. poudarja, da morajo države kandidatke in potencialne kandidatke nujno vzpostaviti trajne decentralizirane politične in upravne strukture, da bodo lahko izpolnile zahteve, ki jih nalagajo pravni red EU, kölnskavnska merila in sklepi iz Madrida iz decembra 1995;

12. opozarja, da lokalne in regionalne oblasti pogosto predstavljajo osnovni stik državljanov z upravo, zato je pomembno, da lahko zagotavljajo storitve, ki jih želijo državljani. Izkušnje kažejo, da so odločilnega pomena prizadevanja za izgradnjo močnih decentraliziranih političnih in upravnih struktur, saj so te v državah kandidatkah in potencialnih kandidatkah pogosto šibke. Gre za področje, na katerem imajo lokalne in regionalne oblasti EU veliko izkušenj, saj se le-te v vseh državah članicah soočajo s podobnimi izzivi. Odbor poleg tega meni, da je pomembno, da državljani med pristopnim procesom ne občutijo trajnega poslabšanja v ponudbi storitev, saj bi to lahko ustvarilo negativno mnenje o članstvu v EU;

13. poudarja, da bi se bilo treba osredotočiti na vzpostavitev močnih decentraliziranih struktur, saj se velik del pravnega reda EU izvaja na lokalni in regionalni ravni. Zato Odbor meni, da je treba lokalno in regionalno raven priznati kot enakovrednega partnerja centralni oblasti: trdne lokalne in regionalne upravne zmogljivosti lahko zagotavljajo potrebne storitve za državljane in premagujejo nastajajoče izzive ter tako razbremenijo centralno oblast;

14. opozarja, da je za uspešen politični in upravni temelj političnih in upravnih struktur na lokalni in regionalni ravni pomembno, da se v sodelovanju s civilno družbo razvije lokalna demokracija, ki ji državljani lahko zaupajo in imajo občutek, da so v njej udeleženi. Lokalne in regionalne oblasti imajo dolgotrajne izkušnje s čezmejnimi delovanjem, npr. v okviru pobratenih mest, ki pri razvoju demokracije in uprave upoštevajo tudi vidike kulture in identitete. To prinaša dodano vrednost za Skupnost;

15. poleg tega opozarja, da lokalna in regionalna raven dobro pozna medkulturno sodelovanje, saj ima praviloma ravno ta raven neposreden stik z državljani različnega kulturnega porekla. S tem lokalne in regionalne oblasti lahko pridobivajo praktične izkušnje pri delu z različnimi kulturami, te pa bi lahko koristno uporabili v medkulturnih dejavnostih med državami članicami, kandidatkami in potencialnimi kandidatkami v okviru širitvenega procesa.

Pomen usklajenega pristopa k čezmejnemu sodelovanju

ODBOR REGIJ

16. meni, da je pomembno, da se v predpristopnem procesu razvije usklajen pristop k čezmejnemu sodelovanju;

17. poudarja, da je ena najpomembnejših prednostnih nalog OR na področju zunanjih odnosov pojasniti državljanom proces širitve (CdR 322/2006 fin). Odbor poudarja, da bi za lažje in boljše komuniciranje svojih prizadevanj moral prejemati sistematične informacije o praktičnih, konstruktivnih in trajnih dosežkih dela lokalnih in regionalnih oblasti v procesu širitve;

18. se zahvaljuje vsem lokalnim in regionalnim oblastem v državah članicah, kandidatkah in potencialnih kandidatkah, ki so sodelovale pri raziskavi, na podlagi katere je bilo pripravljeno to mnenje. S svojimi izkušnjami iz medsebojnega sodelovanja so lokalne in regionalne oblasti v državah članicah in kandidatkah

ter potencialnih kandidatkah izjemno prispevale k pripravi tega mnenja. Zlasti izjemen je bil prispevek hrvaških mest in regij, kar priča o njihovi močni zavzetosti. Odgovori vseh sodelujočih držav so zelo dobro praktično izhodišče za oceno dosedanjih prizadevanj in podlaga za pripravo političnih smernic za prihodnje delo.

II. POLITIČNA PRIPOROČILA

Politične smernice ⁽¹⁾

ODBOR REGIJ

19. priporoča, da se to mnenje uporabi kot izhodišče za obsežnejšo in temeljitejšo oceno dosedanjih izkušenj, saj bi lahko ocena poudarila in zabeležila obsežno in temeljno delo, ki so ga opravile lokalne in regionalne oblasti v okviru prejšnjih širitvev. V zvezi s tem poziva, naj Odbor regij s pomočjo sredstev za raziskave izdela podrobno analizo lokalne in regionalne vključenosti v IPA v obdobju 2007–2009. Študije naj bi izvedli v sodelovanju z univerzami in organizacijami različnih držav članic in kandidatk. Poleg tega se priporoča ustanovitev skupine za spremljanje, katere člani bi bili predstavniki političnih skupin, Komisije ter lokalnih in regionalnih oblasti držav kandidatk in potencialnih kandidatk. Skupina bi spremljala študije in poročala Odboru ter delovnim skupinam, kar bi zagotovilo zavezanost procesu ocenjevanja;

20. priporoča, da Odbor regij v začetku leta 2009 poda pobudo za obsežno okroglo mizo, h kateri bodo vabljeni predstavniki Komisije, Evropskega parlamenta, lokalnih in regionalnih oblasti držav kandidatk in potencialnih kandidatk ter drugi pomembni akterji, ki bodo podrobneje razpravljali o tej temi; to bi bil ustrezen uvod v proces ocenjevanja;

21. priporoča, da se v ocenjevanje vključijo sekretariat Odbora regij in delovne skupine za Zahodni Balkan, Turčijo in Hrvaško, ki so v določeni meri že obravnavale pomembne vidike širitve, ter skupni posvetovalni odbor EU-Nekdanja jugoslovanska republika Makedonija, saj lahko prispevajo pomembno znanje o izzivih, pred katerimi so države kandidatke in potencialne kandidatke;

22. poziva, naj se v okviru ocenjevanja izdela politični referenčni okvir Odbora regij in Komisije o vključevanju lokalnih in regionalnih oblasti v proces širitve. Politični referenčni okvir naj bi sprejel OR, saj bi bila njegova priprava odlična priložnost za preverjanje sedanjih struktur in oblik sodelovanja, da bi nadalje okreplili čezmejno sodelovanje lokalnih in regionalnih oblasti

⁽¹⁾ Politične in praktične smernice so bile pripravljene na podlagi raziskave med državami članicami, kandidatkami in potencialnimi kandidatkami. Podatki so na voljo v prilogi.

držav članic, kandidatk in potencialnih kandidatk. Politični referenčni okvir bi služil kot skupni referenčni dokument Komisije in Odbora regij za nadaljnji razvoj IPA z opredelitvijo vrste priporočil za sodelovanje pri širitvi, tako da bi ta instrument bolje ustrežal posebnim potrebam lokalnih in regionalnih oblasti;

23. priporoča, da se lokalne in regionalne oblasti kot enakovredni partnerji vključijo v proces širitve, saj imajo veliko izkušenj in znanja na področju podpore pri krepitvi držav kandidatk in potencialnih kandidatk prek čezmejnega sodelovanja na lokalni in regionalni ravni. To je treba obravnavati kot skupni vir, ki koristi tudi preostali Uniji in njenim institucijam. Zato Odbor poziva Komisijo, države kandidatke in potencialne kandidatke, naj v sodelovanju z lokalnimi in regionalnimi oblastmi pripravijo potreben pravni in finančni okvir za to vključitev; politični referenčni okvir o vključevanju lokalnih in regionalnih oblasti bi bil lahko prvi korak v to smer.

III. PRIPOROČILA V ZVEZI S PROJEKTI

Smernice v zvezi s projekti

ODBOR REGIJ

24. opozarja, da manjši projekti čezmejnega sodelovanja, ki jih izvajajo lokalne in regionalne oblasti, prispevajo pomembno dodano vrednost. Izkušnje številnih držav članic namreč kažejo, da odprtost, preglednost in neposredni stiki med partnerji, ki so zlasti značilni za manjše projekte, ustvarijo medsebojno zaupanje in konkretne rešitve za praktične probleme;

25. opozarja, da izkušnje, med drugim v Romuniji, kažejo, da so sredstva iz instrumentov za predpristopno pomoč, ki so na voljo za decentralizirane projekte, zelo pomembna za krepitev upravnih zmogljivosti na lokalni in regionalni ravni v državah kandidatkah in potencialnih kandidatkah;

26. priporoča, da se vse komponente v okviru IPA prilagodi tako, da se upošteva lokalne in regionalne oblasti ter nevladne organizacije, ki pomembno prispevajo v okviru procesa širitve. Izkušnje številnih držav članic, med drugim Velike Britanije in Danske, kažejo, da imajo lokalne in regionalne oblasti težave pri doseganju spodnje meje za podporo, ki velja za čezmejne projekte v okviru IPA;

27. opozarja, da je v okviru IPA pomembna močnejša usmeritev na krepitev lokalnih in regionalnih upravnih zmogljivosti namesto izrecne krepitve centralne uprave. Če lokalne in regionalne oblasti nimajo upravnih zmogljivosti, imajo lahko težave pri trajnem izvajanju pravnega reda EU;

28. opozarja, da je temeljna ovira pri črpanju sredstev za projekte premajhna sposobnost držav kandidatk in potencialnih kandidatk za izkoriščanje podpore. To se nanaša na celoten proces od vložitve prošnje do izvajanja in poročanja, ki ga lahko precej ovira pomanjkanje izkušenj. Pri tem je treba opozoriti na jezikovne ovire ter pomanjkljivo tehnično znanje o postopkih vlaganja prošenj in upravljanju projektov, ki predstavljajo velike ovire za uvajanje in izvajanje projektov. To znova ponazarja, da bi morale biti v okviru IPA na voljo resnične možnosti pridobivanja podpore za lokalne in regionalne oblasti za krepitev upravnih zmogljivosti;

29. se zavzema za to, da se pri oblikovanju IPA predvidi več faz in tako zagotovi možnost, da se začne z manjšimi projekti in se v teku pridobivanja izkušenj ter povečanja upravne zmogljivosti lahko preide tudi na večje projekte;

30. priporoča, da se v okviru IPA vzpostavi posebno proračunsko postavko za male projekte, kot je bila v prejšnjih programih, npr. Phare Baltic Project Facility (program Phare za baltske projekte) in Tacis Small Project Facility (program Tacis za male projekte). OR opozarja, da je bilo v obdobju 1998–2001 v okviru teh programov izvedenih 259 projektov v sodelovanju z Estonijo, Latvijo, Litvo, Poljsko, Rusijo, Belorusijo, Ukrajino, Moldavijo in državami članicami ter da je Evropsko računsko sodišče leta 2000 v oceni programov Tacis in drugih priporočilo, da se zaradi uspešnosti poveča financiranje programa Tacis za male projekte;

31. hkrati opozarja, da so v Turčiji ravno pri manjših projektih, pri katerih je šlo pogosto za konkretne pobude, ugotovili pomembno dodano vrednost za celotno Evropsko unijo, saj je mogoče tudi prek teh projektov na lokalni in regionalni ravni ustvariti pozitivno podobo EU in konkretno posredovati znanje o EU;

32. opozarja, da izkušnje s preteklimi programi podpore nedvomno kažejo, da je pomembno, da je možnost pridobivanja podpore IPA povezana s čim manj birokracije. Ne sme biti preveč faz s posebno odobritvijo sredstev, zato Odbor opozarja, da morajo biti okviri projektov fleksibilni in omogočati prenos sredstev med proračunskimi postavkami – tako je mogoče upoštevati nove informacije in izboljšati projekte v času njihovega izvajanja. V zvezi s tem opozarja, da okorni birokratski postopki zlasti škodijo malim projektom. Odbor opozarja, kot kažejo izkušnje Srbije, da imajo lahko npr. zamude pri nakazovanju sredstev za projekte odgovornim oblastem nezaželene posledice;

33. opozarja, da lahko nacionalna združenja pomagajo olajšati postopke upravljanja projektov, tako da npr. delujejo kot kontaktne točke in zagotavljajo informacije, saj razpolagajo s pomembnim znanjem in lahko prispevajo k širjenju najboljših praks pri upravljanju projektov;

34. opozarja na uspešno sodelovanje med državami članicami in Turčijo, Hrvaško in Nekdanjo jugoslovansko republiko Makedonijo v okviru kulturnega programa EU. Poleg tega je pozitivno potekalo tudi sodelovanje med državami članicami in Turčijo v okviru programa EU za vseživljenjsko učenje. Pozitivne izkušnje je pokazalo tudi sodelovanje v sedmem okvirnem programu za raziskave, v katerem so sodelovale Turčija, Hrvaška, Nekdanja jugoslovanska republika Makedonija in Srbija. Odbor opozarja, da je treba ta pristop in možnost izmenjave vključiti tudi v okvir IPA, da bi na lokalni in regionalni ravni še povečali obseg izmenjave strokovnjakov za določeno področje med državami članicami, kandidatkami in potencialnimi kandidatkami;

35. opozarja na velik pomen usmeritve na strokovno znanje s področja posameznih sektorjev. Danske in poljske izkušnje kažejo, da sodelovanje lokalnih in regionalnih strokovnjakov, ki se v praksi ukvarjajo z določenimi problemi, omogoča strokovni dialog, ki pozitivno vpliva na sodelovanje in učni proces. Britanske izkušnje pa kažejo, da je treba izmenjavo strokovnjakov obravnavati kot obojestransko pozitiven proces, kjer se obe strani učita, saj imajo tudi nacionalni strokovnjaki držav članic z določenega področja korist od sodelovanja. Izkušnje iz Italije in Hrvaške kažejo, da projekti, ki so bili obojestransko pozitivni, lahko odpirajo pot naknadnim projektom in sodelovanju;

36. opozarja, da so programi vseživljenjskega učenja in usposabljanja izredno pomembni zato, da se proces učenja ne konča pri enem samem projektu, ampak se zagotovita stalen razvoj in dinamika. Odbor opozarja na izkušnje zlasti Romunije, ki kažejo, da je sodelovanje na tem področju bistvenega pomena za zagotavljanje učinkovitega in delujočega javnega sektorja;

37. meni, da je treba predvideti proračunska sredstva za tolmačenje. Izkušnje iz Estonije in Hrvaške ter od drugod na primer kažejo, da je načrtovanje in izvajanje čezmejnih projektov oteženo, če ni na voljo profesionalnega tolmačenja. Posledica tega je namreč, da se partnerji ne morejo sporazumevati, kar je ravno odločilnega pomena za uspeh projekta in medsebojno razumevanje;

38. opozarja, da je treba več pozornosti nameniti podatkom o projektih. V nekaterih primerih so bili podatki težko dostopni

in različne kakovosti, kar lahko negativno vpliva na kakovost projektov;

39. meni, da je velika upravna zmogljivost na vseh upravnih ravneh odločilnega pomena za izvajanje institucionalnih reform, in opozarja, da te reforme lahko ovirajo šibke točke v upravni strukturi. Izkušnje na Hrvaškem in Bosni na primer kažejo, da zapoznelo izvajanje nacionalne zakonodaje negativno vpliva na izvajanje projektov na lokalni in regionalni ravni;

40. ugotavlja, da je treba premisliti o problemih, ki lahko nastanejo pri usklajevanju predpisov EU in nacionalne zakonodaje. Tako srbske izkušnje na primer kažejo, da pomanjkljiva usklajenost predpisov o javnih naročilih lahko povzroči nespornosti in zamude pri izvajanju projektov;

41. opozarja, da mora biti podpora posameznih področij trajnostno uravnotežena. Pri prejšnjih širitvah je prišlo do velikih razlik v razvoju posameznih področij. Na področjih, ki so povezana s pravnim redom EU, je sicer prišlo do napredka, ker je bila to jasna politična prednostna naloga, na drugih področjih pa je bilo narejeno zelo malo. Posledica je bila osredotočenost le na nekatera področja, zaradi česar druga pomembna področja javnega sektorja niso bila deležna sredstev in pozornosti. Tako so se mnoge pobude na teh področjih izvajale prenašljivo in pod velikim pritiskom glede časa in sredstev, kar je zmanjšalo možnosti za doseg učinkovitih rezultatov;

42. v zvezi z omenjenimi izkušnjami poudarja, da je treba zgodaj dati pobudo za projekte EU, da njihovo izvajanje in posledično tudi rezultati nepotrebno ne trpijo zaradi časovnega pritiska;

43. meni, da je treba politična merila obravnavati s širšega zornega kota, da se zagotovi potrebno ravnotežje in povezanost med političnimi merili, ki so jih sprejele EU ali nacionalne ravni. Glede PHARE se je izkazalo, da je bil del podpore, predviden za izpolnjevanje političnih meril, zaradi preozko opredeljenega cilja neučinkovit. Podpora ni zadosti izhajala iz potrebe po razumevanju medsebojnega delovanja med osrednjimi področji, kot so reforme javnega sektorja, razvoj civilne družbe, dobro upravljanje in boj proti korupciji. Poleg tega je bilo pri podpori spregledano najpomembnejše, namreč da mnogih vidikov političnih meril ni mogoče izvajati, ne da bi to vplivalo na gospodarska merila. Zato mora pri določanju prednostnih nalog IPA sodelovati lokalna in regionalna raven, da se podpora IPA določi na podlagi dejanskih potreb. OR opozarja na težave, ki lahko nastanejo zaradi pomanjkljive usklajenosti med nacionalnimi razvojnimi strategijami in strategijami zunanjih virov podpore, kar so med drugim pokazale izkušnje s Hrvaške;

44. meni, da je treba glede potrebe po usklajevanju lokalne, regionalne in centralne ravni lokalno in regionalno raven bolj zgodaj vključiti v proces. Izkazalo se je, da v primerih premajhne usklajenosti centralna raven sicer sproži številne dejavnosti, toda pozneje ni na voljo koncepta za lokalno in regionalno reševanje nalog. Posledica tega je, da se ne izpolni v celoti potenciala začetih pobud;

45. zato priporoča večje usklajevanje med centralno ravnijo ter lokalnimi in regionalnimi oblastmi ter opozarja med drugim na hrvaške regije Sisak-Moslavina, Slavonija, Osječko-Baranjska in Lika-Senj ter mesti Varaždin in Karlovac, ki so izrazili željo po večji vključitvi v pripravo operativnih programov v okviru

IPA. To bi tudi prispevalo k zagotavljanju skladnosti med obstoječimi potrebami in začetimi dejavnostmi;

46. zato priporoča, da se pri načrtovanju operativnih programov IPA poskrbi za večjo vključitev lokalnih in regionalnih organov, kot v komponenti IPA II v zvezi s čezmejnimi sodelovanjem na Hrvaškem. Odbor regij opozarja, da so lokalne in regionalne oblasti tiste, ki imajo izkušnje, saj imajo natančno predstavo o lokalnih in regionalnih potrebah in zato lahko opredelijo probleme in prispevajo k njihovem reševanju. Zato priporoča, da se ta pristop razširi tudi na druge države kandidatke in vključi tudi druge programske prednostne naloge.

V Bruslju, 27. novembra 2008

Predsednik

Odbora regij

Luc VAN DEN BRANDE

Mnenje Odbora regij „Povečanje energijske učinkovitosti z informacijskimi in komunikacijskimi tehnologijami“

(2009/C 76/11)

ODBOR REGIJ

- opozarja, da je obvladovanje podnebnih sprememb eden najpomembnejših političnih izzivov, s katerimi se bodo soočale lokalne in regionalne oblasti v prihodnjih letih;
- meni, da je za doseg visoko zastavljenih ciljev za leto 2020 treba zagotoviti, da so rešitve na podlagi IKT na voljo in se v celoti izvajajo;
- poudarja, da imajo IKT pomembno vlogo pri izvajanju strategije EU za trajnostni razvoj. Te tehnologije namreč pozitivno vplivajo na razvoj z novimi tehnološkimi in komercialnimi inovacijami ter spodbujajo strukturne spremembe pri uporabi naravnih virov z najracionalnejšimi in najčistejšimi postopki;
- poudarja dejstvo, da ogromen potencial IKT za izboljšanje energijske učinkovitosti krepi evropsko konkurenčnost ter izboljšuje poslovne priložnosti na lokalni in regionalni ravni;
- poudarja, da imajo lokalne in regionalne oblasti na voljo več instrumentov, s pomočjo katerih lahko v celoti izkoriščajo možnosti, ki jih ponujajo IKT za obvladovanje podnebnih sprememb, kot so na primer odgovornosti in pooblastila na področju prostorskega načrtovanja, oskrbe z energijo, gradbeništva in prometa;
- predlaga, da bi v povezavi z evropskim dogodkom o energijski učinkovitosti lahko pripravili razstavo in natečaj za lokalne in regionalne oblasti o najboljših projektih energijske učinkovitosti s podporo IKT, in je pripravljen sodelovati pri razstavi in samem dogodku; ter da Komisija skupaj z Odborom regij in drugimi zainteresiranimi stranmi pripravi praktični vodnik o tem, kako lahko lokalne in regionalne oblasti uporabijo IKT v svojih načrtih s področja podnebnih sprememb.

Poročevalec: Risto KOIVISTO (FI/PES), predsednik regionalnega sveta Tampereja

Referenčni dokument

Povečanje energijske učinkovitosti z informacijskimi in komunikacijskimi tehnologijami

COM(2008) 241 konč.

POLITIČNA PRIPOROČILA

ODBOR REGIJ

Splošna priporočila

1. opozarja, da je v svojih zadnjih mnenjih opredelil obvladovanje podnebnih sprememb kot enega najpomembnejših političnih izzivov, s katerimi se bodo soočale lokalne in regionalne oblasti v prihodnjih letih;

2. podpira cilje, ki jih je opredelil Svet, da se do leta 2020 zmanjšajo emisije za 20 % v primerjavi z letom 1990, da se poveča delež obnovljivih virov energije v celotni porabi energije v EU na 20 % in da se doseže 20-odstotni prihranek pri porabi energije v EU v primerjavi s predvideno porabo;

3. tako kot Komisija meni, da je za doseg visoko zastavljenih ciljev za leto 2020 treba zagotoviti, da so rešitve na podlagi IKT na voljo in se v celoti izvajajo;

4. poudarja svoje prejšnje stališče, da je treba energijsko učinkovitost obravnavati prednostno pri sprejemanju vseh odločitev evropske energetske politike. Zato z zadovoljstvom ugotavlja, da Evropska komisija v sporočilu navaja, da želi uporabiti IKT za povečanje učinkovitosti pri proizvodnji energije, distribuciji in trgovanju;

5. ker je v svojih mnenjih o nedavnih pobudah Komisije i2010 posebej opozoril na socialne in ekonomske razsežnosti IKT, z zadovoljstvom ugotavlja, da Komisija sedaj upošteva okoljske vidike informacijske družbe;

6. poudarja, da imajo IKT pomembno vlogo pri izvajanju strategije EU za trajnostni razvoj. Te tehnologije namreč pozitivno vplivajo na razvoj z novimi tehnološkimi in komercialnimi inovacijami ter spodbujajo strukturne spremembe pri uporabi naravnih virov z najracionalnejšimi in najčistejšimi postopki;

7. poudarja dejstvo, da ogromen potencial IKT za izboljšanje energijske učinkovitosti krepi evropsko konkurenčnost ter izboljšuje poslovne priložnosti na lokalni in regionalni ravni.

Vloga lokalnih in regionalnih oblasti

ODBOR REGIJ

8. je prepričan, da se je Komisija pravilno odločila, ko je posebno pozornost namenila sodelovanju z mestnimi naselji in

njihovemu prispevku pri potrjevanju in preizkušanju idej, ter meni, da je to popolnoma v skladu s preteklimi ugotovitvami Odbora o strategiji i2010;

9. meni, da ravno uprava na lokalni in regionalni ravni zaradi praktičnih potreb lahko pripravi najustvarjalnejše in najbolj inovativne pobude v podporo strategiji EU i2010;

10. poudarja, da imajo lokalne in regionalne oblasti na voljo več instrumentov, s pomočjo katerih lahko v celoti izkoriščajo možnosti, ki jih ponujajo IKT za obvladovanje podnebnih sprememb, kot so na primer odgovornosti in pooblastila na področju prostorskega načrtovanja, oskrbe z energijo, gradbeništva in prometa;

11. ugotavlja, da lokalne in regionalne oblasti že zdaj obsežno uporabljajo IKT pri mnogih dejavnostih z učinkom zmanjšanja porabe energije in emisij, kot so na primer:

— javna razsvetljava. Za vklop razsvetljave za določen čas na nepokritih športnih objektih se na primer lahko uporabljajo besedilna sporočila ali internet, ulično razsvetljavo pa je mogoče uravnati avtomatično v skladu s spreminjajočimi se potrebami;

— uravnavanje ogrevanja, prezračevanja in razsvetljave v stavbah. Tehnologija ima zlasti pomembno vlogo v stavbah, ki porabijo veliko energije, kot so plavalni objekti;

— daljinski nadzor stavb in drugih javnih prostorov. To zagotavlja tudi podatke o uporabi energije v stavbah in spremembe v zvezi s tem;

— okolju prijaznejši sistemi za nadzor prometa, npr. semaforji, ki se odzivajo na spremembe prometnih tokov, in sistemi, ki zagotavljajo podatke o prometnih zastojih;

— povečanje konkurenčnosti javnega prometa. Mnoge lokalne oblasti že zagotavljajo informacije o voznem redu v realnem času prek sistemov za določanje položaja in prodajajo vozovnice prek interneta;

- razvoj lokalne logistike. IT je mogoče uporabiti za kombiniranje prevozov in različnih mobilnih storitev znotraj lokalnega območja, pri čemer se zmanjšajo emisije in optimizirajo prevozne poti na okolju prijazen način;
- povečanje ozaveščenosti potrošnikov. Daljinsko merjenje je mogoče uporabiti za zagotavljanje podatkov potrošnikom v realnem času, kar prek interakcije izboljšuje energijsko učinkovitost in zmanjšuje emisije;
- proizvodnja in distribucija energije, kjer se IT že uporablja za nadzor postopkov;

12. podpira predlog Komisije, da se podjetjem IKT dodeli vodilna vloga na tej stopnji strukturnih sprememb, katere namen je zmanjšati ekološki odtis IKT;

13. poudarja tudi velike možnosti, ki jih IKT nudijo lokalnim in regionalnim oblastem za povečanje produktivnosti, izboljšanje storitev in hkrati zmanjšanje porabe energije in emisij. Vendar so pogosto pogoj za sposobnost izkoriščanja teh možnosti korenitejše strukturne reforme upravnih postopkov, kot na primer:

- več dela na daljavo s povečanjem fleksibilnosti dela;
- prehod s papirnih dokumentov na elektronsko obdelavo zadev ob hkratni reformi notranjih in zunanjih postopkov;
- zagotavljanje široke palete storitev različnih sektorjev in organizacij na enem mestu, ki je blizu javnosti in lahko nudi podrobnejše strokovno znanje in npr. tolmačenje prek videokonferenc;

14. izjavlja, da se evropske lokalne in regionalne oblasti in njihove mreže veselijo sodelovanja pri procesu posvetovanja in partnerstva o IKT na področju energijske učinkovitosti ter širjenja dobre prakse;

15. poziva Komisijo, naj v sodelovanju z državami članicami pripravi ustrezne modele financiranja, ki upoštevajo tudi potrebe lokalnih in regionalnih oblasti, ter določi energijsko učinkovitost na splošno in zlasti rešitve, ki temeljijo na IKT, za prednostno področje za vse vire financiranja.

Druge ugotovitve

ODBOR REGIJ

16. meni, da bi moralo biti področje prometa kljub dejstvu, da že poteka več pobud, vključeno v sporočilo kot eno od osrednjih področij v začetni fazi, saj nudi ogromen potencial za varčevanje z energijo in mnoge možnosti za uporabo IKT ter je ključnega pomena z vidika lokalne in regionalne uprave;

17. se strinja s Komisijo, da je pomembno podpreti razvoj računalnikov, ki porabijo manj energije, ter poziva Komisijo k vlaganju v razvoj metod, ki omogočajo učinkovitejšo energetsko predelavo toplotne energije, ki nastane v velikih računalniških prostorih;

18. poleg potenciala energijske učinkovitosti IKT, ki ga poudarja Komisija, opozarja na pomemben vpliv izdelave, transporta in uničenja proizvodov IT na ekološki odtis sektorja ter meni, da je treba poskusiti ta vpliv omejiti s prostovoljnimi sporazumi in po potrebi z zakonodajo;

19. predlaga pripravo splošnih smernic za razvoj raziskav o energijski učinkovitosti na podlagi IKT, tako da bo lažje združiti razdrobljene evropske, nacionalne in regionalne vire za dosego skupnih ciljev;

20. poudarja pomen raziskav, ki se odzivajo na potrebe potrošnika, in meni, da je pogoj za njihov uspeh tesno sodelovanje med znanstvenimi raziskavami, IKT in drugimi podjetji, energetskimi podjetji, lokalnimi in regionalnimi oblastmi ter potrošniškimi organizacijami;

21. glede na velik pomen lokalnih in regionalnih oblasti na področju energijske učinkovitosti, poziva, naj se jim dodeli ključna vloga v okvirnem programu EU za raziskave ter v podobnih nacionalnih okvirnih programih in predvsem v večjih pilotnih projektih za sledenje ekološkega odtisa IKT, ki so omenjeni v sporočilu;

22. je zaskrbljen, da kljub pomembnosti zadeve ni bilo dovolj vloženega v uvajanje inovacij v obliki izdelkov in storitev za množični trg, ter ugotavlja, da lokalne in regionalne oblasti poleg tega, da imajo vlogo pionirja pri izkoriščanju inovacij, lahko nudijo podjetjem v tem sektorju pozitivno gospodarsko okolje;

23. meni, da je pomanjkanje skupnih standardov velik problem z vidika rasti trga, zlasti na tehnoloških področjih, ki so tesno povezana z lokalno in regionalno upravo, kot npr. pametni nadzorni sistemi za stavbe, nadzor razsvetljave in prometni sistemi. Pomanjkanje standardov onemogoča tehnično povezljivost, omejuje konkurenčnost na trgu in otežuje javna naročila;

24. poudarja, da na prednostnih področjih, ki jih omenja Komisija, ni standardnih metod merjenja, s pomočjo katerih bi lokalne in regionalne oblasti lahko ocenile uporabnost različnih rešitev;

25. ugotavlja, da je razpršena proizvodnja energije na lokalni in regionalni ravni primerna z vidika proizvodnje energije in varnosti oskrbe ter nudi možnost kombiniranja različnih načinov proizvodnje. Zato izrecno podpira načrt Komisije za večjo izmenjavo informacij in dobre prakse v novih poslovnih modelih za porazdeljeno proizvodnjo na podlagi IKT ter za vlaganje v ustrezne raziskave in razvoj;

26. poudarja, da sporočilo ne omenja spodbujanja zelenih IKT v javnih naročilih in poziva k razvoju postopkov, s katerimi bi lokalne in regionalne oblasti lažje dale prednost energijski učinkovitosti v javnih naročilih, zlasti v predkomercialnem postopku javnih naročil, in s tem povezanim razvojem IKT;

27. pozdravlja pričakovanje, ki ga Komisija izraža v sporočilu, o tesnem sodelovanju z Odborom regij in predlaga, da

- bi v povezavi z evropskim dogodkom o energijski učinkovitosti lahko pripravili razstavo in natečaj za lokalne in regionalne oblasti o najboljših projektih energetske učinkovitosti s podporo IKT, in je pripravljen sodelovati pri razstavi in samem dogodku;
- Komisija skupaj z Odborom regij in drugimi zainteresiranimi stranmi pripravi praktični vodnik o tem, kako lahko lokalne in regionalne oblasti uporabijo IKT v svojih načrtih s področja podnebnih sprememb;

28. predlaga, da v prihodnjem sporočilu o IKT in okolju, predvidenem spomladi 2009, Komisija:

- razširi temo sporočila z energetske učinkovitosti na trajnostni razvoj;
- sporočilu priloži konkreten akcijski načrt s konkretnimi cilji, ukrepi in roki;
- vključi nova področja, vsaj promet, in potrebe po spremembah praktičnih postopkov javne uprave;
- upošteva vlogo in potrebe lokalne in regionalne uprave.

Glavna stališča Odbora regij

29. Kot je Odbor že poudaril v preteklosti, morata biti energetska učinkovitost in večja uporaba obnovljivih virov energije temeljna sestavina evropske energetske politike. Večje naložbe v IKT, ki spodbujajo energijsko učinkovitost, lokalnim in regio-

nalnim oblastem omogočajo obvladovati podnebne spremembe, povečati razpršeno proizvodnjo energije in zmanjšati porabo energije ter prinašajo nove poslovne priložnosti za lokalna podjetja.

30. Odbor pripisuje velik pomen načrtom Komisije, da uporabi izkušnje mestnih skupnosti pri potrjevanju in preizkušanju idej ter da sodeluje z njimi ter obstoječimi mrežami lokalnih in regionalnih oblasti. Ker imajo lokalne in regionalne oblasti mnogo vlog (npr. regulativnega organa, potrošnika, ponudnika storitev, uporabnika in dobavitelja energije, pobudnika, strokovnjaka in oblikovalca smernic), imajo mnogo razlogov, da brez zadržkov podprejo polno izkoriščanje IKT v okviru prizadevanj za povečanje energetske učinkovitosti. Odbor si bo prizadeval in uporabil vsa sredstva, ki so mu na voljo, za povečanje ozaveščenosti o teh možnostih med mestnimi skupnostmi in mrežami lokalnih in regionalnih oblasti ter jih bo spodbudil k sodelovanju v partnerskem procesu.

31. Odbor upa, da bo Komisija vložila več prizadevanj v uvedbo standardov na tem področju, da bodo imele lokalne in regionalne oblasti dostop do izdelkov z boljšo povezljivostjo. Tudi standardizacija in merila kakovosti prispevajo h krepitvi konkurence na trgu in oblastem lajšajo nakup energijsko učinkovitih izdelkov.

32. V okviru skupne odgovornosti za okolje bi lahko lokalne in regionalne oblasti s podporo EU in držav članic utirale pot in z uporabo IKT za izboljšanje energetske učinkovitosti dale zgled ostalim. Ta vloga pionirja bi lahko vključevala tudi sklenitev novega partnerstva z družbami IKT in energetskimi podjetji za energetske racionalne javne stavbe, uvedbo racionalne razsvetljave na javnih mestih ter večjo energijsko učinkovitost v upravi in pri opravljanju storitev.

33. Odbor predlaga, da bi Evropska komisija lahko v naslednjem sporočilu o tej temi objavila akcijski načrt EU za uporabo IKT za spodbujanje trajnostnega razvoja. Odbor meni, da je nujno, da splošna analiza zajema tudi promet in da so v akcijski načrt vključeni tudi obsežna e-strategija za zmanjšanje emisij ogljikovega dioksida, količinski cilji za posamezne sektorje za te emisije in ukrepi, ki jih morajo sprejeti EU in države članice za doseganje teh ciljev, ter opredelitev kazalnikov za spremljanje napredka.

V Bruslju, 27. novembra 2008

Predsednik
Odbora regij
Luc VAN DEN BRANDE

Mnenje Odbora regij „Krepitev kompetenc za 21. stoletje: agenda za evropsko sodelovanje v šolstvu“

(2009/C 76/12)

ODBOR REGIJ

- poudarja, da mora biti najvišji cilj ukrepov, ki segajo prek nacionalnega okvira, ustvarjanje evropske dodane vrednosti. Zato se Odbor pridružuje zahtevi Komisije, da je treba bolje izkoriščati – na skupnih vrednotah temelječo – raznolikost šolskih sistemov v Evropi s številnimi inovativnimi in odličnimi postopki;
- opozarja, da bo treba različno stopnjo decentralizacije v posameznih državah članicah upoštevati tudi v prihodnje. V mnogih državah članicah so za šolstvo pristojne lokalne in regionalne oblasti, zato je pomembno dobro skupno politično in upravno delovanje vseh ravni, prav tako pa tudi priprava skupnih politik. Šolstvo bo mogoče najuspešneje izboljšati, če bodo v tem procesu aktivne partnerke lokalne in regionalne oblasti, ki bodo prevzele odgovornost za razvoj izobraževanja na svojem območju;
- meni, da pri tem ne smemo pozabiti, da se ne izobražujemo le v šoli, temveč tudi v predšolskih ustanovah in vsakdanjem življenju zunaj šole, npr. v družini, med preživljanjem prostega časa z vrstniki, v virtualnih okoljih ali prek medijev. Odgovorni za izobraževanje ali za mladinsko politiko bi morali poskušati gledati na mlade, za katere skrbijo, ob upoštevanju vseh njihovih življenjskih okoliščin, in zato izvenšolske procese izobraževanja ter njihov vpliv na šolsko in neformalno izobraževanje po možnosti vključiti v svoje premisleke;
- ugotavlja, da velik del predšolske ponudbe v vsej Evropi financirajo lokalne in regionalne oblasti, ki to ponudbo že dolgo let po svojih močeh stalno dograjujejo in izboljšujejo. Veliko projektov pa je bilo – in je – mogoče začeti samo s podporo iz sredstev evropskih programov, npr. spodbujanje zgodnje večjezičnosti med otroci, predvsem v obmejnih regijah. Odbor meni, da bi morali spodbujevalni ukrepi EU v takšnih primerih ponujati več kontinuitete, s čimer bi preprečili, da bi bili dobri projekti zaradi pomanjkanja denarja že po nekaj letih ustavljeni, pridobljeno izkustveno znanje pa bi bilo izgubljeno. Za nadaljevanje teh projektov je treba predvideti finančno podporo EU;
- s tega vidika od novega programa *Comenius Regio* pričakuje več maneverskega prostora za lokalne in regionalne oblasti pri odločanju o tem, čemu želijo pri spodbujanju projektov namenjati prednost;
- ponuja Komisiji svojo podporo pri sodelovanju, ki ga Komisija predlaga. Vnovič poudarja, da bi moralo sodelovanje potekati predvsem v obliki neposredne izmenjave izkušenj med službami, ki so v državah članicah in regijah odgovorne za izobraževalno politiko.

Poročevalka: Helma KUHN-THEIS (DE/EPP), poslanka posarskega deželnega zbora

Referenčni dokument

Krepitev kompetenc za 21. stoletje: agenda za evropsko sodelovanje v šolstvu

COM(2008) 425 konč.

POLITIČNA PRIPOROČILA

ODBOR REGIJ

1. pozdravlja sporočilo Komisije *Krepitev kompetenc za 21. stoletje: agenda za evropsko sodelovanje v šolstvu*. Sporočilo navaja glavne izzive, s katerimi se soočajo šolski sistemi v Evropi. V veliki meri soglaša s Komisijo glede njene analize problemov in iz tega izpeljanih sklepov. V celoti se strinja predvsem z mnenjem Komisije, da je treba naložbam v mladino – predvsem na področju izobraževanja – nameniti največjo prednost;

2. meni, da bi bilo v veliko pomoč, če bi bila Komisija poskusila oceniti red velikosti finančnega angažmaja lokalnih in regionalnih oblasti, povezanega z izvajanjem njenih predlogov;

3. meni namreč, da je obvladovanje problemov, ki jih ugotavlja Komisija, že marsikje v žarišču prizadevanj, ne samo držav članic, temveč tudi lokalnih in regionalnih oblasti. Zato Odbor obžaluje, da Komisija v svojih premislekih ne obravnava prispevka, ki ga za reševanje zastavljenih vprašanj že dajejo lokalne in regionalne oblasti zaradi svojih raznoterih pristojnosti v izobraževalnem sektorju, kot tudi zaradi natančnega poznavanja krajevnih in regionalnih razmer ter dejstva, da bodo prispevale tudi finančna sredstva in strokovno znanje;

4. po drugi strani pa meni, da je vsekakor treba še marsikaj storiti glede ključne vloge izobraževanja za gospodarsko rast in blaginjo v Evropi ter zaradi izrednega pomena šolske izobrazbe za vseživljenjsko učenje. Zato načelno zagovarja predlog krepitve evropskega sodelovanja v šolstvu;

5. obenem poudarja, da mora biti najvišji cilj ukrepov, ki segajo prek nacionalnega okvira, ustvarjanje evropske dodane vrednosti. Zato se Odbor pridružuje zahtevi Komisije, da je treba boljše izkoristiti – na skupnih vrednotah temelječo – raznolikost šolskih sistemov v Evropi s številnimi inovativnimi in odličnimi postopki. To posebej velja za pristop Komisije, da se službe, ki so na lokalni, regionalni in nacionalni ravni odgovorne za oblikovanje in vsebino izobraževalnih sistemov, podpre z olajševanjem izmenjave dobrih praks;

6. opozarja, da bo treba različno stopnjo decentralizacije v posameznih državah članicah upoštevati tudi v prihodnje. V mnogih državah članicah so za šolstvo pristojne lokalne in regionalne oblasti, zato je pomembno dobro skupno politično in upravno delovanje vseh ravni, prav tako pa tudi priprava

skupnih politik. Šolstvo bo mogoče najuspešneje izboljšati, če bodo v tem procesu aktivne partnerke lokalne in regionalne oblasti, ki bodo prevzele odgovornost za razvoj izobraževanja na svojem območju;

7. meni, da je omejitev sporočila na strukturiranost evropskega sodelovanja v šolstvu legitimna in izvedljiva pristop. Vendar pri tem ne smemo pozabiti, da se ne izobražujemo le v šoli, temveč tudi v predšolskih ustanovah in vsakdanjem življenju zunaj šole, npr. v družini, med preživljanjem prostega časa z vrstniki, v virtualnih okoljih ali prek medijev. Odgovorni za izobraževanje ali za mladinsko politiko bi morali poskušati gledati na mlade, za katere skrbijo, ob upoštevanju vseh njihovih življenjskih okoliščin, in zato izvenšolske procese izobraževanja ter njihov vpliv na šolsko in neformalno izobraževanje po možnosti vključiti v svoje premisleke.

Poudarek na kompetencah (poglavje 2 sporočila Komisije)

ODBOR REGIJ

8. poudarja ugotovitev Komisije, da je pridobivanje kompetenc v pomembni meri odvisno od učencev samih, „s kritičnim razmislekom o svojih učnih ciljih, obvladovanjem učenja s samodisciplino, avtonomnim delom in sodelovanjem, iskanjem informacij in po potrebi podpore ter izkoriščanjem vseh možnosti, ki jih prinašajo informacijske in komunikacijske tehnologije“ (točka 2.3). Prav v družbi, v kateri postaja sposobnost vseživljenjskega učenja vse pomembnejša, sta „učiti se učiti“ in samostojno učenje bistvenega pomena in ju je treba spodbujati kot ključni spretnosti;

9. zato je po njegovem mnenju pomembno, da imajo šole prepričljiv koncept izobraževanja, da učenci razumejo, kako je sestavljen pouk, ki ga obiskujejo, in kaj se od njih pričakuje. Značilnosti učenja otrok in mladostnikov bi morala biti pozitivna pričakovanja, sprejemanje, spodbujanje in usmerjenost;

10. se pridružuje mnenju, da bi morale reforme učnih načrtov izhajati iz celostnega pristopa, ki pomeni „vsestransko vključevanje učiteljev, učencev in drugih akterjev“ (točka 2.5), pri čemer je zlasti pomembno vključevanje staršev. Pri tem bi morali od šolskega sistema veliko pričakovati, vendar se obenem zavedati, da šole resda lahko dosežejo veliko, vendar so tudi močno odvisne od okvirnih družbenih razmer. To lahko ponazorita dva primera: prizadevanja šol obrodijo več, če je bil v družini in predšolskem obdobju že ustvarjen pozitiven odnos

do učenja. Proti koncu šolanja so signali, ki prihajajo iz gospodarstva in s trga dela, prav tako zelo pomembni za učno motiviranost mladostnikov; Šole lahko poleg tega podpirajo novo kulturo državljanstva, npr. z:

- vzpostavitev lokalne državljske izobraževalne mreže, ki na podlagi načela subsidiarnosti priznava prispevek formalnih in neformalnih izobraževalnih ustanov k izobraževanju in usposabljanju;
- negovanjem odnosa do kulturnih dobrin, izročil ter znanstvene in ekonomske dediščine lokalnih skupnosti;
- pripravo učnega procesa izobraževanja in usposabljanja, pri katerem sodelujejo družine, ob priznavanju vlog in razlik, vendar tudi z določitvijo vzajemnih dolžnosti;

11. soglašajo s Komisijo, da je spodbujanje sposobnosti branja ena osrednjih nalog šole. Marsikatera od strategij spodbujanja, ki jih navaja Komisija, je – predvsem v šolskem okolju – značilna naloga regionalnih in lokalnih skupnosti: npr. spodbujanje jezikovnega znanja družin in izboljševanje bralne infrastrukture. Oprema šol, mediatek in rekreacijskih objektov, ki jo večidel financirajo lokalne in regionalne skupnosti, je pomemben dejavnik tudi za razvoj pozitivnega odnosa do matematike, informatike, naravoslovja in tehnike (MINT);

12. poudarja, da je treba poleg pridobivanja znanja pisanja in branja v šoli spodbujati tudi razvoj znanj na področju informacijskih in komunikacijskih tehnologij (digitalna pismenost), kar bo otroke in mladostnike najbolje pripravilo na samostojno življenje in jim omogočilo, da z uporabo sodobnih informacijskih tehnologij ustvarjajo dodano vrednost za lasten razvoj in za razvoj celotne družbe;

13. soglašajo z mnenjem Komisije, da so pomembni posamezniku prilagojeni učni pristopi, pa tudi namen, s katerim se ocenjuje. Ocenjevanje naj bi bilo formativno, torej usmerjeno v prihodnost; cilj naj bi bil učinkovitejše nadaljnje učenje. Vendar pa so ocenjevanja pogosto sumativna, torej zaključna, in uporabljajo se zgolj za razvrstitev učencev. Tu je po mnenju Odbora treba še marsikaj izboljšati pri izobraževanju in nadaljnjem usposabljanju učiteljev, k čemur lahko prispevajo tudi evropski programi za razširjanje novih spoznanj, predvsem če zajamejo učitelje, ki se izobražujejo in dodatno usposabljaajo;

14. meni, da je besedilo v tretji alineji povzetka – „usvojitev vsestranskega načina razvijanja kompetenc, ki bi vključeval kurikulum, učna gradiva, izobraževanje učiteljev ...“ – nesrečno izbrano, ker manjka pojasnilo, da s tem ni mišljen način, ki bi bil usklajen v vsej Evropi, temveč da gre za spodbudo državam članicam in tistim, ki so tam odgovorni za izobraževalni sistem;

15. meni, da je vzgoja za podjetniški duh tesno povezana s prejšnjim obravnavanim načelom, da bi bilo treba nasploh spodbujati razvoj k samostojnim osebnostim, ki so pripravljene same dajati pobude – in to ne samo na gospodarskem področju, temveč tudi kot državljani, s prevzemanjem odgovornosti za skupnost. Zato mora šola razviti kakovostno učenje za vse učence (poglavje 3 sporočila Komisije), se predstavljati kot skupnost, ki izobražuje s kognitivnega, kulturnega in socialnega vidika, ter ne le posredovati znanje, temveč tudi vzgajati za državljanstvo. V tem oziru je pomembno tudi tesno sodelovanje s krajevnim in regionalnim gospodarstvom.

Kakovostno učenje za vse učence (poglavje 3 sporočila Komisije)

ODBOR REGIJ

16. se brez zadržkov pridružuje zavzemanju Komisije za boljše učne vsebine za predšolske otroke. Izrecno poudarja ugotovitev, da sta „*izboljševanje zagotavljanja predšolskega izobraževanja in večanje njegove dostopnosti [...] nemara najpomembnejša prispevka šolskih sistemov k izboljšanju možnosti za vse in doseganju lizbonskih ciljev*“. V predšolskih ustanovah se gradijo temelji poznejšega učnega uspeha v celotnem času šolanja. To ne velja samo za otroke iz prikrajšanih skupin; dobro predšolsko izobraževanje koristi vsem. Z vključenostjo v predšolske programe imajo otroci dejansko prvo priložnost za približevanje znanju. Ti programi namreč predvidevajo socialno-pedagoške dejavnosti, ki že od najzgodnejših let ustvarjajo temelje za pozitivno socializacijo in pozitiven odnos do prevzemanja obveznosti in učenja ter temelje za vključenost družin v izobraževanje njihovih otrok. Inovativne učne metode, ki se pogosto uporabljajo v predšolskih programih, so lahko z ustreznimi spremembami koristne tudi na naslednjih ravneh izobraževanja. Vendar Odbor iz previdnosti opozarja, da celo najboljša možna organizacija predšolskega učenja ne odvezuje učiteljev v nadaljnjem izobraževanju odgovornosti za to, da pri svojih učencih ohranjajo in razvijajo veselje do odkrivanja in učenja;

17. ugotavlja, da velik del predšolske ponudbe v vsej Evropi financirajo lokalne in regionalne oblasti, ki to ponudbo že dolgo let po svojih močeh stalno dograjujejo in izboljšujejo. Veliko projektov pa je bilo – in je – mogoče začeti samo s podporo iz sredstev evropskih programov, npr. spodbujanje zgodnje večjezičnosti med otroci, predvsem v obmejnih regijah. Odbor meni, da bi morali spodbujevalni ukrepi EU v takšnih primerih ponuditi več kontinuitete, s čimer bi preprečili, da bi bili dobri projekti zaradi pomanjkanja denarja že po nekaj letih ustavljeni, pridobljeno izkustveno znanje pa bi bilo izgubljeno. Za nadaljevanje teh projektov je treba predvideti finančno podporo EU;

18. s tega vidika od novega programa Comenius Regio pričakuje več manevrskega prostora za lokalne in regionalne oblasti pri odločanju o tem, čemu želijo pri spodbujanju projektov namenjati prednost;

19. podpira Komisijo pri njeni zahtevi po več pravičnosti v izobraževalnem sistemu, vendar se ne more pridružiti njenim trditvam o razhajajočih se rešitvah v posameznih državah članicah, ker so te trditve v nekaterih primerih preveč splošene. To se npr. nanaša na vprašanje, ali naj bi učence prej ali pozneje razvrščali v šole, v katerih učenci ob zaključku šolanja prejmejo kvalitativno različna spričevala. Študija podjetja McKinsey iz leta 2007 ⁽¹⁾ ugotavlja, da je za učni uspeh veliko pomembnejša struktura pouka kot pa organizacija šolskega sistema. Kot Komisija pravilno ugotavlja drugje v svojem sporočilu (v poglavju 4), bi si morali zato bolj prizadevati za izboljšanje kakovosti izobraževanja učiteljev;

20. meni, da je pomembno, da si vse države članice prizadevajo za še bolj enake možnosti za vse pri dostopu do šolske izobrazbe. Cilj je, da bi vsi lahko dosegli dostop do visokokakovostne šolske izobrazbe ter da socialne in gospodarske neenakosti za uspešnost izobrazbe ne bi imele odločilnega pomena;

21. se zaveda, da se učenci iz priseljenjskih okolij povečini soočajo z zelo zapletenimi težavami in da jim je zato treba nameniti posebno pozornost. Zato pozdravlja zeleno knjigo Komisije o tej tematiki ⁽²⁾, o kateri bo Odbor regij pripravil samostojno mnenje. Glede tega je treba podpirati prizadevanja šol za zagotovitev vključevanja tujih otrok in mladostnikov ter njihovih družin s ponudbami medkulturnega izobraževanja, ki namenjajo pozornost vsem in zagotavljajo spoštovanje različnosti. Razumevanje globoke povezave jezika in kulture poudarja pomen učenja jezikov, od usnega in pisnega znanja jezika države gostiteljice kot sredstva za komuniciranje in navezovanje stikov, do ohranjanja jezika države izvora, pri čemer gre za priznavanje identitete in spoštovanje različnosti;

22. meni, da je zelo bistvena naloga šole, da podpira šibke in prikrajšane učence, krepi njihovo samozaupanje, priznava njihov napredek in jim kaže poti do uspeha, ki kolikor mogoče ustrezajo njihovim osebnim sposobnostim in potrebam. Pri tem pa ne bi smeli pozabiti, da imajo učenci z dobrimi predispozicijami in darom hitrega dojetja prav tako pravico do spodbujanja, opogumljanja in pozivanja, naj storijo čim več, kar morejo. Tudi to sodi k pravičnemu šolskemu sistemu. Med najplemenitejše in najtežavnejše pedagoške naloge sodi individualno spodbujanje različnih učencev na tak način, da ne vodi v izgubo družbene solidarnosti. Čut odgovornosti posameznika za celoto je treba ohranjati;

23. zahteva močno okrepitev pomena teh šolskih in izvenšolskih ukrepov za zmanjšanje števila primerov predčasne prekinitve šolanja. Lokalne in regionalne oblasti so za to v veliki meri soodgovorne in vlagajo znatna sredstva. Odbor v zvezi s tem priznava zagotavljanje virov iz evropskih strukturnih skladov kot bistven način pomoči, vendar bi pozdravil to, da bi bile

lokalnim in regionalnim oblastem priznane nadaljnje, čimbolj nebirokratske možnosti dostopa do evropskih finančnih podpor;

24. v zvezi z omembo „šol za drugo priložnost“ opozarja na pomen druge izobrazbene poti ne samo za mladostnike, temveč v vsem življenju. Vsem odraslim, seveda pa predvsem tistim, ki so v otroštvu in mladosti veliko zamudili, morajo biti še na voljo možnosti razvoja;

25. meni, da splošne zahteve glede izobraževalnih vsebin, ki naj bi jih ponudili učencem s posebnimi učnimi potrebami, niso primerne. Prvič so individualne potrebe takšnih otrok zelo različne, drugič pa so razlike med sistemi za šolanje učencev s posebnimi učnimi potrebami v državah članicah precejšnje. Splošni cilj pedagoškega delovanja mora biti pravočasna in prožna pomoč učencem s težavami pri učenju in prilagajanju, ne glede na vrsto šole, ki jo obiskujejo. Zato ni pravilno, če ocenjevanje kakovosti pouka za učence s posebnimi učnimi potrebami skrcimo na vprašanje, katero vrsto šole obiskujejo. Mnogim učencem omogočijo dostop do izobrazbe šole specializirane šole za učence s posebnimi učnimi potrebami. Za otroke z morebitnimi posebnimi učnimi potrebami je še posebej pomembno, da se te potrebe ugotovijo in prepoznajo čim prej v predšolskem obdobju, da je mogoče uporabiti podporne mehanizme. To tem otrokom in njihovim družinam bistveno olajša prehod v šolo;

26. poudarja pomen razvoja šol za trajnost reform, vpeljanih v različnih izobraževalnih sistemih. Pri tem bi morali proučiti tudi vlogo šolske inšpekcije, ki bi morala spodbujati in podpirati prožnost in inovacije na šolah. V skladu s tem Odbor poziva Komisijo, naj bo previdna pri politikah usklajevanja in koherence, ki bi lahko spodbujale splošna cilja inovacij in podjetništva na šolski ravni, če bi postale instrument standardizacije. Odbor meni, da je razvoj šol tema, pri kateri lahko izmenjava izkušenj koristi ne le državam članicam, temveč tudi lokalnim in regionalnim skupnostim in samim šolam, ter priznava, da so bili – in so – evropski programi, predvsem Comenius in prejšnji ARION, pri tem zelo koristni;

27. potrjuje mnenje Sveta ⁽³⁾, da bi se morale šole razvijati v učne skupnosti, ki se ocenjujejo same in si zastavljajo nove cilje, ob tem pa se vključujejo v izobraževalno politiko lokalnih in regionalnih skupnosti, po možnosti v skladu z ustavnimi določbami posamezne države članice, in sodelujejo pri njihovi pripravi. To vključuje okrepitev ponudbe učiteljem, da se stalno izpopolnjujejo in razvijajo. V zvezi s tem Odbor pozdravlja, če šole in učitelji vzdržujejo dobre stike s skupnostjo v njihovem neposrednem okolju. Odbor meni, da so regionalne in lokalne oblasti za pozitiven razvoj šole izredno pomembne.

⁽¹⁾ Michael Barber, Mona Mourshed: *How the world's best-performing school systems come out on top*, McKinsey & Company, september 2007.

⁽²⁾ COM(2008) 423 konč.

⁽³⁾ UL C 300, 12.12.2007, str. 7.

Učitelji in drugi delavci šole (poglavje 4 sporočila Komisije)

ODBOR REGIJ

28. se strinja s Komisijo, da je za doseganje lizbonskih ciljev učiteljem treba nameniti ključen položaj. Meni, da je začetno izobraževanje, ki je tako s pedagoškega kot strokovnega vidika visokokakovostno in ki vsebuje tudi praktični del, prednostnega pomena;

29. zahteva večjo mobilnost učiteljev pri njihovem izobraževanju in izpopolnjevanju. Od učiteljev, ki so pridobili lastne izkušnje v drugih evropskih državah, je mogoče pričakovati, da lahko svojim učencem nazorno posredujejo raznolikost evropskih izročil in kultur, a tudi priznavanje skupnih vrednot;

30. meni, da bi bilo treba pri izobraževanju in izpopolnjevanju učiteljev upoštevati še druge vidike. Ti so npr. spremenjen učni proces zaradi uporabe interneta in s tem povezane novosti, zato se morata ustrezno spremeniti podoba učiteljev in njihova samozaznava. Pri tem je nujna prožnost: učitelji morajo hitro prepoznavati trende izobraževanja in se soočati s spremembami v izobraževalnem sektorju. Učitelji, socialni delavci in mnogi drugi na pedagoškem področju morajo sodelovati in poskušati razumeti poklicni svet drugega. Ena osrednjih tem izobraževanja, izpopolnjevanja in nadaljnega usposabljanja bi moralo biti skupinsko delo. Enako pomembna sta ustvarjanje mrež in sodelovanje s kolegi na drugih šolah;

31. predlaga, da bi se bilo treba ukvarjati tudi z vlogo dopolnilnih, morda tudi polprofesionalnih dejavnosti. Tako so npr. v nekaterih regijah ustvarili funkcijo „učnega svetovalca“ (Learning Coach), da bi se ukvarjali z individualnimi potrebami nekaterih učečih. Glede tega morda obstajajo posnemanja vredni modeli za druge šolske sisteme;

32. meni, da predlog Komisije za boljše postopke zaposlovanja vprašanje, ki zahteva pozornost. Usmerjeno pridobivanje usposobljenih kandidatov, ki ga opisuje Komisija v točki 4.4, in

njihovo stalno spremljanje pri izobraževanju in v poklicu je po mnenju Odbora pravi pristop;

33. soglaša s Komisijo, da so se zahteve do oseb, ki jim je zaupano vodenje šole, močno povečale. Lokalne in regionalne oblasti so to spoznale in pri svojem prizadevanju, da bi za to nalogo pridobile usposobljene ljudi, se trudijo šole spremeniti tako, da bi postale privlačna delovna mesta tudi za ravnatelje;

34. meni, da je pri nadaljnjem sodelovanju pomembna splošna razprava o vlogi, nalogah in potrebnih znanjih in spretnostih ravnateljev. V zvezi s tem je pomembna tudi izmenjava izkušenj o postopkih, ki so se obnesli pri zaposlovanju ravnateljev.

Sklep (poglavje 5 sporočila Komisije)

ODBOR REGIJ

35. ponuja Komisiji svojo podporo pri sodelovanju, ki ga Komisija predlaga. Vnovič poudarja, da bi morale sodelovanje potekati predvsem v obliki neposredne izmenjave izkušenj med službami, ki so v državah članicah odgovorne za izobraževalno politiko. Odbor pri tem meni, da je osredotočenje na večjo pismenost, izboljšanje dostopnosti predšolskega izobraževanja in krepitev izobraževanja učiteljev, kar Komisija predlaga v sklepu, dejansko nujno. Zavzema se za povečanje in olajšanje možnosti, da bi posredovanje in preizkušanje postopkov, ki so se obnesli v občinah in regijah, podpirali s sredstvi EU – vedno ob upoštevanju načela, da mora prenos modelov iz ene regije v drugo zaradi različnega kulturnega in socialnega okolja vedno potekati zelo preudarno ter na koncu vedno le na podlagi zavestne odločitve in z izrecnim pristankom krajevno odgovornih;

36. Odbor se Komisiji zahvaljuje za spodbude v njenem sporočilu in jo naproša, naj v nadaljevanju razprave upošteva prej navedene pripombe.

V Bruslju, 27. novembra 2008

Predsednik
Odbora regij
Luc VAN DEN BRANDE

Resolucija Odbora regij o finančni krizi

(2009/C 76/13)

ODBOR REGIJ

1. **je zaskrbljen** zaradi resnih socialnih posledic finančne krize in njenega vpliva na celotno gospodarstvo in posebej na območja in državljanke; zato **poziva** k odločnemu ukrepanju v podporo povpraševanju ter malim in srednjim podjetjem ter lokalnim in regionalnim oblastem, da se ohrani kohezija in zaščitijo ključne naložbe ter projekti na področju infrastrukture;

2. v celoti **podpira** cilj varnega enotnega finančnega trga v Evropski uniji, ki temelji na visokih zahtevah za preglednost ter naprednem in odzivnem sistemu nadzora na ustreznih ravneh upravljanja; **poudarja**, da se je treba izogibati ukrepom in predpisom, ki bi lahko ovirali delovanje finančnega trga, treba pa si je skupaj prizadevati za zagotavljanje dobrega finančnega poslovanja, da se ponovno vzpostavi zaupanje v gospodarstvo.

Glede pobud EU za reševanje in premagovanje finančne krize

ODBOR REGIJ

3. **pozdravlja** dogovor, dosežen na zasedanju Evropskega sveta 15. in 16. oktobra 2008, ki je temeljni pogoj za povrnitev zaupanja v finančne trge, in **meni**, da je ta sklep kljub proračunskemu in davkoplačevalskemu strošku pomemben korak za ponovno vzpostavitev zaupanja znotraj finančnega sektorja in za zmanjšanje posledic krize v gospodarstvu;

4. **odobrava** odločitev EU, da poveča minimalna jamstva za prihranke državljanov na območju EU, ki **jo pozdravlja kot** ustrezen ukrep za zavarovanje prihrankov državljanov in kratkoročno vrnitev zaupanja v bančni sistem brez dodatnih stroškov za davkoplačevalce ali izkrivljanja konkurence, in **podpira** cilj preprečevanja stečajev večjih bank v EU;

5. **pozdravlja** napoved držav članic, da bodo prek Evropske investicijske banke do leta 2011 namenile 30 milijard eurov za pomoč malim in srednjim podjetjem v Evropi, kljub temu pa **poudarja**, da je to šele prvi korak v podporo gospodarstvu;

6. **poudarja** pomembno vlogo Evropskega socialnega sklada in programov za blažitev negativnih učinkov trenutne krize ter **poziva** Evropsko komisijo, da preuči možnosti za prilagoditev obstoječega instrumenta trenutnim razmeram, vključno z revizijo Evropskega sklada za prilagoditev globalizaciji, da bi ta instrument postal bolj operativen;

7. **podpira** nedavne pobude Komisije za spremembe direktiv, ki urejajo finančne trge, s posebnim poudarkom na nadzornih ukrepih, obvladovanju tveganj in kriz, in **poziva Evropsko komisijo**, naj upošteva vlogo lokalnih in regionalnih oblasti;

8. **poziva** Evropsko komisijo, naj predlaga direktivo o uskladitvi vrst informacij, ki jih zagotavljajo finančne institucije o finančnih produktih, da se uvede obveznost lahko razumljivega razvrščanja tveganj, poenostavijo pogodbe in določijo natančne zahteve za preglednost bančnih storitev;

9. **poziva** Evropsko komisijo k spodbujanju sporazuma o kodeksu ravnanja, ki bi zagotavljal, da profitne dejavnosti finančnih institucij niso v nasprotju s splošnim javnim interesom;

10. poleg tega **poudarja**, da posledice finančne krize za gospodarstvo ne bi smele spremeniti določenih dolgoročnih političnih prednostnih nalog EU, zlasti glede spodbujanja več in boljših delovnih mest, promocije raziskav in razvoja, izboljšanja konkurenčnosti, krepitev teritorialne kohezije in boja proti vzrokom in posledicam segrevanja ozračja;

11. **poziva** Evropsko komisijo, naj pozorno spremlja zadolženost posameznikov, zlasti dolgove, povezane s kreditnimi karticami, ki se hitro povečujejo, kar vodi k temu, da posojilojemalci dolga ne poplačajo;

12. **pozdravlja** imenovanje skupine na visoki ravni za mehanizem za nadzor evropskih finančnih trgov in opozarja, da jo sestavljajo strokovnjaki iz finančnih institucij, nacionalnih finančnih ministrstev, bančništva in industrije; **na žalost** pa v tej skupini (De Larosière Group) lokalne in regionalne ravni upravljanja niso zastopane, zato **poziva** k imenovanju predstavnika Odbora regij;

13. **poziva** k vzpostavitvi lastnega ureditvenega okvira z učinkovitimi sistemi predpisov in mehanizmi kazenskega pregona;

14. **poziva** k reviziji mednarodnega finančnega sistema za povečanje preglednosti finančnih operacij, pregled meril varnega in skrbnega poslovanja ali računovodenja, ki se uporabljajo v finančnih institucijah, okrepitev odgovornosti upraviteljev in omejevanje sistemskih določb, ki spodbujajo pretirano tveganje (npr. listinjenje, politike plač); **poudarja** tudi večje usklajevanje med različnimi nadzornimi organi glede nadzora čezmejnih finančnih skupin.

Glede lokalne razsežnosti finančnega sistema

ODBOR REGIJ

15. **opozarja**, da so lokalne in regionalne oblasti odgovorne za tretjino javnih izdatkov in več kot dve tretjini javnih naložb v EU, zato jih je treba obravnavati kot dejavne akterje pri reševanju krize in ohranjanju prihodnje gospodarske rasti; zato **vztraja**, da je treba lokalne in regionalne oblasti podpirati pri njihovih naložbah, na primer v infrastrukturo, da bi se izognili nevarnemu začaranemu krogu pomanjkanja naložb – izgube delovnih mest – pomanjkanja kreditov – nadaljnega pomanjkanja naložb;

16. **poudarja**, da so lokalne in regionalne oblasti neposredno vpletene v finančno krizo, saj so hranilnice v številnih državah trdno ukoreninjene v regijah; lokalne in regionalne oblasti so v neposredni bližini lokalnega prebivalstva in podjetij in prispevajo h gospodarski, socialni in teritorialni koheziji, saj delujejo kot gonilna sila pri ustanavljanju podjetij ter malih in srednjih podjetij;

17. zato **poziva** Svet, Komisijo in države članice, naj priznajo pomembno vlogo lokalne in regionalne ravni v delovanju javnih finančnih posrednikov; **poziva** k posvetovanju z lokalnimi in regionalnimi oblastmi v fazi oblikovanja in izvajanja vsake nove strukture finančnega sistema EU, da se zagotovi izmenjava izkušenj in prenos strokovnega znanja od spodaj navzgor, kar bo v korist gospodarstvu, MSP in državljanom.

Glede politike konkurenčnosti

ODBOR REGIJ

18. **pozdravlja** sporočilo Komisije o uporabi pravil o državni pomoči za ukrepe v zvezi s finančnimi institucijami v okviru trenutne svetovne finančne krize ⁽¹⁾ in **poziva** Evropsko komisijo k pozornemu spremljanju učinkov državne pomoči, dodeljene v skladu s členom 87(3)b Pogodbe ES posameznim bankam, zato da bi se ta pomoč ohranjala na minimalni ravni in da bi se preprečilo izkrivljanje konkurence;

19. **pozdravlja** dogovor o minimalnem jamstvu za prihranke v višini 50.000 eurov in poziva k ustreznim davčnim spodbudam za javnost, ki bodo zagotovile minimalno izkrivljanje konkurence in enake konkurenčne pogoje za vse finančne ustanove. Ti ukrepi so pomembni za ponovno pridobitev zaupanja državljanov v finančni sistem;

20. **predlaga** revizijo ocenjevalnega sistema, da bi uvedli preproste kode in/ali kategorije za razlikovanje bank z varnim naložbenim profilom od tistih s tveganim poslovanjem; **meni**, da bi bila zato zelo koristna ustanovitev Evropske agencije za ocenjevanje bonitete;

⁽¹⁾ COM(2008/C 270/02) – 25.10.2008.

21. **podpira** prizadevanja Evropske komisije za odpravo vseh izkrivljanj na notranjem finančnem trgu (Poročilo o preiskavi sektorja v zvezi z bančnim poslovanjem s prebivalstvom z dne 31. januarja 2007) in še vedno prisotne razdrobljenosti na nacionalni ravni ter razlik v stopnjah dobička, določanju cen in nesorazmernosti informacij; **se strinja** s ciljem Komisije za dokončno vzpostavitev preglednejšega in trdnjšega skupnega finančnega trga, ki se bo lahko bolje odzival na svetovne spremembe.

Glede proračunskih zadev

ODBOR REGIJ

22. **ponovno opozarja**, da so lokalne in regionalne oblasti ključni akterji na področju oblikovanja politik in proračuna, ker se spopadajo z izzivi, ki bodo v naslednjih desetletjih za Evropo ključnega pomena;

23. **poudarja**, da bo finančna kriza z negativnimi učinki na gospodarsko rast in zaposlovanje povečala potrebo po podpori, socialni pomoči in cenovno ugodnejših javnih storitvah, na katero se lahko lokalne in regionalne oblasti najbolje odzovejo;

24. **opozarja** na verjetno poslabšanje finančnih pogojev za gospodarske akterje, vključno z lokalnimi in regionalnimi oblastmi, kar lahko vpliva na njihovo sposobnost sposojanja za nove naložbe;

25. **poziva**, da se posebna pozornost nameni finančnim sposobnostim lokalnih in regionalnih oblasti, in **zahteva**, da se jim nameni zadostna pomoč, če povečani stroški financiranja in davčno breme otežujejo izvajanje sicer trdnih in pomembnih projektov za regije in gospodarstvo EU na splošno.

Glede kohezijske politike

ODBOR REGIJ

26. **poziva**, da se v tem obdobju uvede večja prožnost pri uporabi strukturnih skladov, in med drugim **podpira** podaljšanje obdobja za mobilizacijo strukturnih skladov z referenčnega leta plus 2 (N+2) na referenčno leto plus 3 (N+3). Tako bo mogoče zagotoviti, da kakovostni projekti, ki naj bi prinesli učinkovite rešitve, niso izpostavljeni nepotrebnim tveganjem izgube finančne pomoči EU;

27. **poziva** finančne institucije, evropske oblasti in banke, da namenijo ustrezna finančna sredstva in/ali jamstva za naložbe v infrastrukturo in v inovativne projekte z dokazano kakovostjo, ki prispevajo h konkurenčnosti in učinkovitosti; **poudarja**, da je treba upoštevati dejstvo, da bi bilo prepozno sklepanje teh naložb za vpletena področja in njihove MSP uničujoče, negativne posledice pa bi imelo tudi za industrijo EU, saj bi vplivalo na gospodarsko rast ter ogrozilo dragocena delovna mesta;

28. **zahteva**, da se delež sofinanciranja lokalnih in regionalnih oblasti obravnava tako kot delež ESRR in ESS v okviru operativnih programov, in sicer da se ga za namene notranjega pakta stabilnosti posameznih držav ne upošteva. Tako bodo lokalne in regionalne oblasti lahko začele projekte za spodbujanje rasti in razvoja lokalnega gospodarstva in trga dela, ne da bi bile kaznovane z omejitvami, ki so v nekaterih državah predvidene za lokalne in regionalne oblasti, ki pakta ne spoštujejo (blokada dostopa do posojil, ustavitve zaposlovanja in zmanjšanje javnega financiranja);

29. **predlaga** tesnejše institucionalno partnerstvo med OR in EIB v zvezi s cilji krepitve ekonomske in socialne kohezije, kot določa Pogodba ES in posebej njen Protokol št. 28 o ekonomski in socialni koheziji;

30. **podpira** ukrepe za reformo, ki jih je napovedala EIB za poenostavitev postopkov pridobivanja posojil, razširitev posojil na nematerialne naložbe (licence, raziskave itd.), delitev tveganj med EIB in bankami in preglednost finančnih ugodnosti za MSP; **poziva** h krepitvi sposobnosti ukrepanja EIB pri projektih na področju infrastrukture, predvsem uporabo dolgoročnih investicijskih skladov (delniških skladov) za povečanje sposobnosti EIB; **predlaga** oblikovanje mehanizma, ki bi vključeval EIB in bi bil podoben mehanizmu podpore za MSP ter namenjen pomoči lokalnih in regionalnih oblasti pri sofinanciranju projektov, povezanih s teritorialno kohezijo.

Glede trajnostne Evrope

ODBOR REGIJ

31. **potrjuje** zavezanost OR za doseganje ciljev boja proti podnebnim spremembam in **izraža upanje**, da bodo ti izpolnjeni ne glede na gospodarske težave; zato si je treba prizadevati za krepitev evropskih naložb v tehnologije obnovljivih virov energije s financiranjem programov (promet, stavbe itd.) in raziskav, zlasti v MSP;

32. **ponovno poudarja** svojo zavezanost za doseganje dinamične trajnostne gospodarske rasti v okviru trdnega evropskega socialnega modela, energetske učinkovitosti in zmanjšanja okoljskega vpliva; **izjavlja**, da teh ciljev niti v današnjih izjemnih okoliščinah ne smejo ogroziti ne ukrepi EU ne ukrepi lokalnih in regionalnih oblasti; **poziva** odgovorne akterje, da prevzamejo vodilno vlogo in pretvorijo tveganja v priložnosti s spodbujanjem raziskav in naložb v učinkovite tehnologije, ki bi dolgoročno zagotovile gospodarsko obnovo s trajnostnim okoljskim ravnanjem;

33. **pooblašča** svojega predsednika, da to resolucijo predloži Evropski komisiji, Evropskemu parlamentu, Svetu ter predsedstvu Evropske unije.

V Bruslju, 27. novembra 2008

Predsednik
Odbora regij
Luc VAN DEN BRANDE

Resolucija Odbora regij o prednostnih nalogah Odbora regij za leto 2009 na podlagi zakonodajnega in delovnega programa Evropske komisije

(2009/C 76/14)

POLITIČNE PREDNOSTNE NALOGE

ODBOR REGIJ

1. **poudarja** pomen novega zagona strukturnih reform v EU, usmerjenega v premagovanje trenutne finančne krize in njenih posledic za evropsko in svetovno gospodarstvo; **meni**, da so kljub potrebi po izrednih ukrepih, ki bi Evropi pomagali, da čimprej prebrodi trenutno krizo, izjemno pomembni dolgoročni ukrepi, ki bodo zagotovili trajna delovna mesta in trajno rast, kakovostno infrastrukturo, javni promet in naložbe v energetske učinkovite tehnologije;

2. v zvezi s tem se sklicuje na svojo resolucijo o finančni krizi, v kateri so opredeljeni glavni ukrepi, ki jih je treba uvesti na evropski, nacionalni, regionalni in lokalni ravni za reševanje finančne krize in čim boljše zajezitev njenih negativnih posledic;

3. **pozdravlja** izrecno pripravljenost in predloge za krepitev teritorialne razsežnosti Evropske unije in njenega demokratičnega značaja, **potrjuje** namero, da nadaljuje razvoj svoje politične in institucionalne vloge v evropskem procesu odločanja, ter napoveduje pripravo bele knjige o upravljanju na več ravneh, ki jo namerava predstaviti v letu 2009;

4. **potrjuje** svojo namero, da natančno spremlja pregled proračuna EU in s tem prispeva k boljšemu povezovanju in usklajevanju politik EU na teritorialni ravni, ter **opozarja**, da **mora** ta proces odražati potrebe vseh ravni upravljanja in izboljšati kakovost, enakost, stabilnost, prepoznavnost in preprostost ukrepov EU; v ta namen **predlaga**, da se načrtovanje proračuna uskladi z evropskim volilnim ciklom 5+5 let, da bi najmanj razvitim regijam zagotovili učinkovito podporo pri dohitevanju ostalih, da bi proračun v prihodnosti bolje odražal vse pristojnosti EU in da bi preprečili ponovno nacionalizacijo politik EU, ki bi ogrozila učinkovitost projekta evropskega povezovanja (*).

Za več delovnih mest in večjo rast

ODBOR REGIJ

5. **poudarja** potrebo po ukrepih za krepitev splošnega zaupanja, usmerjenih v ponovno pridobivanje zaupanja državljanov EU, ki se soočajo z negotovostjo in hudimi pritiski, ki ogrožajo njihova delovna mesta, in z nihajočimi cenami energije, finančno nestabilnostjo in izgubo zaupanja v bančni sektor, ter **ponovno opozarja**, da je treba proučiti mehanizme, ki bodo pomagali preprečiti podobne krize v prihodnosti;

(* Mnenje OR Cdr 16/2008 fin o reformi proračuna v spreminjajoči se Evropi, poročevalca: g. VAN DEN BRANDE in g. DELEBARRE.

6. **poudarja** potrebo državljanov in prihodnjih generacij po trajnostnem razvoju; **ponovno opozarja na** pomen socialne Evrope in **poudarja**, da ti cilji ne bi smeli biti ogroženi, temveč da so potrebna skupna prizadevanja EU, držav članic ter regionalnih in lokalnih političnih akterjev. V ta namen bi morala EU, tudi z uporabo manj togih pravil o dovoljeni ravni primanjkljaja za države članice, dodatno spodbujati osrednjo oblast ter lokalne in regionalne oblasti, da si prizadevajo za te cilje z drznejšimi dolgoročnimi naložbami v izobraževanje, usposabljanje, raziskave in inovacije ter v razvoj kakovostne infrastrukture, sistemov javnega prometa in energetske učinkovitih tehnologij;

7. **pozdravlja** odločitev Evropskega sveta, da zagotovi podporo gospodarstvu in nameni več pozornosti dolgoročnim potrebam, kot sta energetska učinkovitost in inovativna čista tehnologija, ter ukrepe, usmerjene v poenostavljanje in zmanjševanje upravnih bremen v okviru izboljšanja priprave zakonodaje;

8. **podpira** ponoven zagon strategije EU za rast in delovna mesta v obdobju po letu 2010, katerega cilj je v obdobju krize ustvarjati nova delovna mesta s skupnimi evropskimi prizadevanji za združevanje javnih naložb, podporo raziskavam, inovacijam, trajnostni tehnologiji in MSP, celosten socialni dialog, trdno finančno ureditev, nezaščitniška trgovinska pravila in tesno sodelovanje na področju davčne in denarne politike v EU;

9. **poudarja** potrebo po usklajenih ukrepih med vsemi ravnmi uprave, ki bodo MSP pomagali, da temeljne raziskave tesneje povežejo z uporabnimi raziskavami, in podprli sodelovanje z zasebnim sektorjem pri spodbujanju inovacij in vrhunske tehnologije; **pozdravlja** ukrepe za ustvarjanje in podpiranje pobud na področju ustvarjalnosti in inovativnosti, zlasti pobud za sodelovanje med univerzami in podjetji, ker sta inovativnost in ustvarjalnost ključni gonili sprememb in konkurenčnosti v regijah, ki prispevata h kakovosti življenja in gospodarski koheziji;

10. **ponovno opozarja** zlasti na vlogo lokalnih in regionalnih oblasti kot javnih vlagateljev in kupcev ter **poudarja**, da imajo lokalne in regionalne oblasti, podjetja in univerze ključno vlogo pri vzpostavljanju aktivne politike povezovanja in grozdenja v EU;

11. **je trdno prepričan**, da je vlaganje v mladino življenjskega pomena za uresničevanje ciljev Evropske unije na področju zaposljivosti in družbenega vključevanja mladih;

12. **poziva k** zagotavljanju enakih možnosti na področju zaposlovanja in k posebni pozornosti potencialnemu prispevku starejših delavcev, ki imajo dragoceno znanje na področju inovativnih proizvodov in sistemov;

13. **pozdravlja** dejstvo, da bo Evropska komisija na spomladanskem zasedanju Evropskega sveta predstavila oceno demografske prihodnosti EU, in **poziva** Evropsko komisijo, da premisli, kako najbolje upoštevati potrebe starajočega se prebivalstva; **poudarja**, da bi bilo treba razmišljanje o demografskih gibanjih na ravni regij, mest in občin spremeniti zaradi raznolikosti regij in migracijskih tokov, s katerimi se soočajo; **poudarja**, da je treba v okviru socialne agende za priložnosti, dostop in solidarnost posebno pozornost in ciljno usmerjene ukrepe nameniti ogroženim skupinam državljanov;

14. **poziva k** reviziji Evropskega sklada za prilagoditev globalizaciji (EAGF), da bi postal uporabnejši. To bi lahko dosegli s pomočjo prožnejših pragov EAGF, ki bi omogočili, da se ta sredstva uporabljajo v povezavi z drugimi finančnimi instrumenti EU, ki se sicer uporabljajo v primeru množičnih odpuščanj, in povečanjem proračuna EAGF s 500 milijonov na 1 milijardo EUR;

15. **poudarja**, da je zagotavljanje kakovostnih javnih storitev, zlasti v razmerah finančne krize, ključnega pomena za državljanje; **zato izraža** zaskrbljenost, da delovni program Komisije ne obravnava sedanje pravne negotovosti lokalnih in regionalnih oblasti, ki pogosto opravljajo te storitve.

Za kohezijo

ODBOR REGIJ

16. **obžaluje**, da med prednostnimi nalogami delovnega programa Evropske komisije ni naveden pomen kohezijske politike kljub temu, da je ta zaradi svoje finančne in politične teže eden od temeljnih ciljev EU; hkrati **podpira** široko razpravo o prihodnosti kohezijske politike v okviru procesa pregleda proračuna EU, s ciljem to pomembno politiko osredotočiti na njen glavni cilj: uravnotežen razvoj ozemeljskih enot EU ali, natančneje, zmanjšanje gospodarskih, socialnih in teritorialnih razlik med njimi; zato **pričakuje**, da bo posvetovanju o zeleni knjigi o teritorialni koheziji leta 2009 sledila bela knjiga o teritorialni koheziji;

17. **ponovno opozarja**, da bo ambiciozna kohezijska politika, ki si resno prizadeva, da cilje teritorialne kohezije preoblikuje v konkretne politične ukrepe, omogočila utrditev procesa evropskega povezovanja in soočanje s prihodnjimi izzivi, ki vplivajo na vse evropske regije; v zvezi s tem **izpostavlja potrebo** po prožnem dodeljevanju sredstev, da se instrumenti za strukturno kohezijo prilagodijo raznolikosti posebnih lokalnih in regionalnih razmer;

18. **poudarja**, da kohezijska politika postaja ena najpomembnejših zgodb o uspehu Evropske unije. Njen spodbujevalni učinek na regionalni razvoj je dokazan. Na podlagi teh pozitivnih izkušenj je treba v letu 2009 okrepiti izmenjavo idej in sodelovanje na področju novih pristopov in modelov za regionalne politike; **predlaga**, da OR sodeluje z Evropsko komisijo pri zagotavljanju ustreznih mehanizmov za tovrstne ukrepe; **poudarja**, da bodo v ta namen organizirane nadaljnje razprave o prihodnosti kohezijske politike v okviru vrha regij in mest, ki ga bo Odbor regij organiziral v Pragi 5. in 6. marca 2009, pa tudi v okviru dogodka „Open Days – 2009“ (od 6. do 9. oktobra);

19. **poudarja**, da je teritorialno sodelovanje bistvena sestavina uresničevanja teritorialne kohezije; **zato ponovno opozarja**, da ima nov pravni instrument, imenovan evropsko združenje za teritorialno sodelovanje (EZTS), velik potencial na lokalni in regionalni ravni. Države članice bi zato morale sprejeti vse potrebne ukrepe za izvajanje določb uredbe.

Za učinkovit boj proti podnebnim spremembam in za trajnostno Evropo

ODBOR REGIJ

20. **poziva** Evropsko komisijo, naj ohranja močan poudarek na politiki na področju energije in podnebnih sprememb ter zagotovi dejansko vključitev lokalnih in regionalnih oblasti v pripravo in izvajanje zakonodaje;

21. **odločno podpira** posebno vlogo EU v pogajanjih konvencije ZN o podnebnih spremembah leta 2009 v Københavnu, katerih cilj je doseči dogovor o večjem koraku naprej pri zmanjševanju emisij toplogrednih plinov po letu 2012;

22. **predlaga**, da se blažitev podnebnih sprememb in prilaganje nanje v razpravi o pregledu proračuna EU obravnava kot prednostni nalogi; poleg tega **poziva** k prizadevanju za dopolnjevanje ukrepov na področju teritorialne kohezije in podnebnih sprememb, zlasti z uporabo obstoječih finančnih instrumentov;

23. **opozarja na** vlogo regij kot ključne povezave med nacionalnimi in lokalnimi načrti za energetska učinkovitost in spodbujanjem obnovljivih virov energije ter meni, da države članice brez pomoči regij morda ne bodo mogle uresničiti zavez o zmanjšanju emisij toplogrednih plinov do leta 2020; **poudarja**, da bi morala biti pogajanja o postkjotskem mednarodnem sporazumu glede podnebja osredotočena na celostne ukrepe in njihovo izvedbo, pa tudi na cilje glede emisij; **znova potrjuje** svojo podporo pobudam, kot je konvencija županov, in **predlaga**, da se ta dopolni z neposredno vključitvijo regij;

24. **znova potrjuje**, da se zavzema za preprečevanje izgube biotske raznovrstnosti, in upa, da bo vmesni pregled Akcijskega načrta za biotsko raznovrstnost Evropske komisije dal nov zagon tem prizadevanjem;

25. **močno priporoča** spodbujanje sinergij med politiko razvoja podeželja in drugimi politikami EU, zlasti kohezijsko politiko; **prosi** Evropsko komisijo, naj analizira posledice svetovne gospodarske krize za kmetijske trge in kmetijski sektor, da bo mogoče oblikovati ustrezne ukrepe za obvarovanje tega sektorja pred nazadovanjem in ohraniti prehrabeno neodvisnost;

26. **opozarja**, da želi biti vključen v oblikovanje in izvajanje nove celostne pomorske politike Evropske unije, kar bi bilo logično nadaljevanje njegovega prispevka k akcijskemu načrtu Komisije za pomorsko politiko;

27. **pozdravlja** dejavnosti Komisije na področju okolju prijaznega prometa; **poudarja** pomen podpornih ukrepov, ki z dajanjem prednosti politiki pomorskega prometa in ambicioznemu akcijskemu načrtu za mobilnost v mestih zmanjšujejo vpliv prometa na okolje;

28. **pozdravlja** napoved Evropske komisije, da bo dala nov zagon projektom TEN-T v Evropi; **vztraja**, da je treba ne zgolj upoštevati lokalne in regionalne vidike, temveč lokalne, regionalne in nacionalne instrumente prostorskega načrtovanja uskladiti tudi v tem evropskem okviru, da bi vseevropska omrežja optimizirali.

Za približevanje Evrope državljanom

ODBOR REGIJ

29. **poudarja** svojo vlogo ključne institucije v prizadevanjih Evropske unije za komuniciranje z državljani ter **opozarja** Evropsko komisijo, da Odbor regij s člani, ki imajo neposreden dostop do evropskih lokalnih in regionalnih oblasti, ustvarja dragoceno mrežo, prek katere je mogoče obveščati državljane o koristih EU in prisluhniti njihovim stiskam; **opozarja** Evropsko komisijo in države članice, da sta vključevanje evropske razsežnosti v vsakdanje dejavnosti ter komuniciranje v razumljivem jeziku skupna odgovornost evropskih institucij, pa tudi nacionalnih, regionalnih in lokalnih izvoljenih predstavnikov, ki so pri komunikaciji najbližje državljanom;

30. **meni**, da je treba evropske volitve leta 2009 izkoristiti za okrepitev decentralizirane evropske komunikacijske politike, da bi z vzdrževanjem stalnega dialoga z evropskimi državljani in pojasnjevanjem dodane vrednosti evropskega povezovanja okrepiли zavest o skupnih vrednotah Evropske unije;

31. **poudarja**, da si bo OR prizadeval za večje priznavanje vloge lokalnih in regionalnih oblasti na evropski ravni pri nadaljnjem razvoju območja svobode, varnosti in pravice, zlasti pri načrtovanju in izvajanju večletnega posthaškega programa;

podpira prizadevanja za celosten in temeljit pristop k migraciji in azilu, saj bo Evropa samo s takšnim pristopom dosegla trdno in trajnostno politiko priseljevanja; pri doseganju tega cilja OR opozarja tudi na pomen pobud medkulturnega dialoga; v zvezi s tem **pozdravlja** nov časovni okvir zakonodajnih ukrepov za krepitev evropskega območja svobode, varnosti in pravice – t.i. stockholmski program;

32. **podpira** boj proti terorizmu in radikalizaciji nasilja, da bi izboljšali varnosti državljanov EU, saj se zaveda, da imajo lokalne in regionalne oblasti ključno vlogo pri izvajanju strategije EU za boj proti terorizmu, ter **vztraja**, da bo ta boj uspešen le ob popolnem spoštovanju temeljnih pravic in svoboščin;

33. **pozdravlja** dejstvo, da bo Tretji strateški pregled boljše pravne ureditve obsegal poročilo o treh ključnih sestavinah načrta za boljšo pravno ureditev: oceno učinka, poenostavitev in zmanjšanje upravnih bremen; **opozarja** na svoje tekoče prispevke k razpravi v skupini na visoki ravni neodvisnih zainteresiranih strani za upravne obremenitve (t.i. Stoiberjevi skupini), zlasti na področju ukrepov za zmanjšanje stroškov lokalnih in regionalnih oblasti; **še naprej podpira** uporabo skupne metodologije za ocenjevanje upravnih bremen, kar izrecno zajema lokalno in regionalno razsežnost, ter **potrjuje** zavezanost medinstitucionalnemu sodelovanju za doseganje ciljev na tem področju;

34. **potrjuje**, da je izvajanje načel subsidiarnosti in sorazmernosti v zakonodajnem postopku nepogrešljiva sestavina učinkovitega in demokratičnega upravljanja na več ravneh, ter **poudarja**, da je pomembno prispevati h kulturi subsidiarnosti v institucijah EU, ki bodo s tem izboljšale svoje procese odločanja.

Za močnejšo Evropo v svetu

ODBOR REGIJ

35. **ponovno poudarja**, da imajo lokalne in regionalne oblasti ključno vlogo v širitvenem procesu, ter nadaljuje sodelovanje z izvoljenimi lokalnimi in regionalnimi predstavniki iz držav kandidatk in potencialnih kandidatk;

36. **pozdravlja** prenovno evro-sredozemskega partnerstva z ustanovitvijo Unije za Sredozemlje ter **poudarja** pomemben prispevek lokalnih in regionalnih oblasti za njeno vzpostavitev; **napoveduje** oblikovanje Evro-sredozemske regionalne in lokalne skupščine (ARLEM), stalnega političnega telesa, ki bo predstavljalo lokalne in regionalne oblasti, njegov cilj pa bo doseči, da se mu prizna status posvetovalnega organa Unije za Sredozemlje;

37. **poudarja**, da je treba doseči ravnovesje v odnosih z vzhodnimi in južnimi sosedami EU, ter **pozdravlja** pobudo vzhodnega partnerstva; **poziva** Evropsko komisijo, naj v okviru vzhodnega partnerstva razvije dodatne sestavine regionalnega in teritorialnega sodelovanja;

38. **ceni** dejstvo, da Evropska komisija vse bolj priznava metodo in dejavnosti decentraliziranega sodelovanja; **se zavezuje**, da bo konec leta 2009 organiziral *dneve decentraliziranega sodelovanja EU* za spodbujanje izmenjav in političnega dialoga lokalnih in regionalnih oblasti EU in držav v razvoju; **pozdravlja** oblikovanje platforme oz. „borze“ za izmenjavo informacij, ki bo omogočila usklajevanje lokalnih in regionalnih

oblasti EU in držav v razvoju pri ustvarjanju novih projektov decentraliziranega sodelovanja;

39. **opozarja** na svojo zavezanost krepitevi lokalne in regionalne demokracije v Evropi in tretjih državah ter **poudarja**, da je pripravljen še naprej sodelovati s Kongresom lokalnih in regionalnih oblasti Sveta Evrope v misijah za spremljanje volitev in želi biti intenzivneje vključen v misije za spremljanje volitev, ki so organizirane ob podpori Evropske komisije;

40. **poziva** svojega predsednika, da to resolucijo predloži Evropski komisiji, Evropskemu parlamentu, Svetu, francoskemu predsedstvu Evropske unije ter češkemu in švedskemu predsedstvu EU v letu 2009.

Bruselj, 27. november 2008

Predsednik

Odbora regij

Luc VAN DEN BRANDE